

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

1. NEDĚLE POSTNÍ – 26. ÚNORA 2023

Smiluj se, Pane, neboť jsme zhřešili.

Ďábel ho vzal s sebou na velmi vysokou horu, ukázal mu všechna království světa i jejich slávu a řekl mu: „To všechno ti dám, jestliže padneš a budeš se mi klanět.“ Tu mu Ježíš řekl: „Odejdi, satane! Neboť je psáno: ‚Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit.‘“ (Mt 4,8-10). HORA POKUŠENÍ - Jebel Quruntul, Izrael, Peregrinatio Ad Fontes Salutis, 28. února 2013.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, prosme Boha Otce, který tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří nezahynul, ale měl život věčný:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Za Církev, která začíná své postní putování, aby se ještě vroucněji přimknula ke svému Pánu, a tak dokázala odolávat d'ábelským pokušením novodobých dějin.
- Ať letošní doba postní je nám výstupem s Ježíšem na horu Proměnění, abychom zakusili jeho božský jas a posílení ve víře společně pokračovali na cestě s Ním, který je slávou svého lidu a světlem národů.
- Pro víru svého lidu, který kráčí s tvým Synem pouští doby postní, zažeň d'ábelský ruský terorismus a zmučenému ukrajinskému národu pošli anděla míru.
- Modleme se, aby se farnosti žijící v opravdovém společenství stávaly stále více komunitami víry, bratrství a pohostinnosti vůči těm nejpotřebnějším.
- Za věrné zemřelé, aby pro svou cestu pokání došli účasti na tvém vzkříšení.

K: Otče, dej, ať následujeme tvého Syna, který se pro nás stal chudým, ať vyzbrojeni modlitbou, postem a almužnou dobře vedeme „duchovní boj“ doby postní, a tak obnoveni na duchu oslavíme velikonoční svátky. **L:** Amen.

*Ježíš byl vyveden od Ducha na poušť, aby byl pokoušen od d'ábla. Když se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, nakonec vyhladověl. Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, řekni, ať se z těchto kamenů stanou chleby.“ (Mt 4,1-3)
Judská poušť: Qumrán. Poutníci na Hoře pokušení. Peregrinatio ad Fontes Salutis, Izrael, 28. února 2013.*

„Pane, je dobře, že jsme tady. Chceš-li, postavím tu tři stany: jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“ (Mt 17,1-9).
Bazilika Proměnění Páně na hoře Tábor. Poutníci na Hoře Tábor.
Peregrinatio ad Fontes Salutis, Izrael, 27. února 2013.

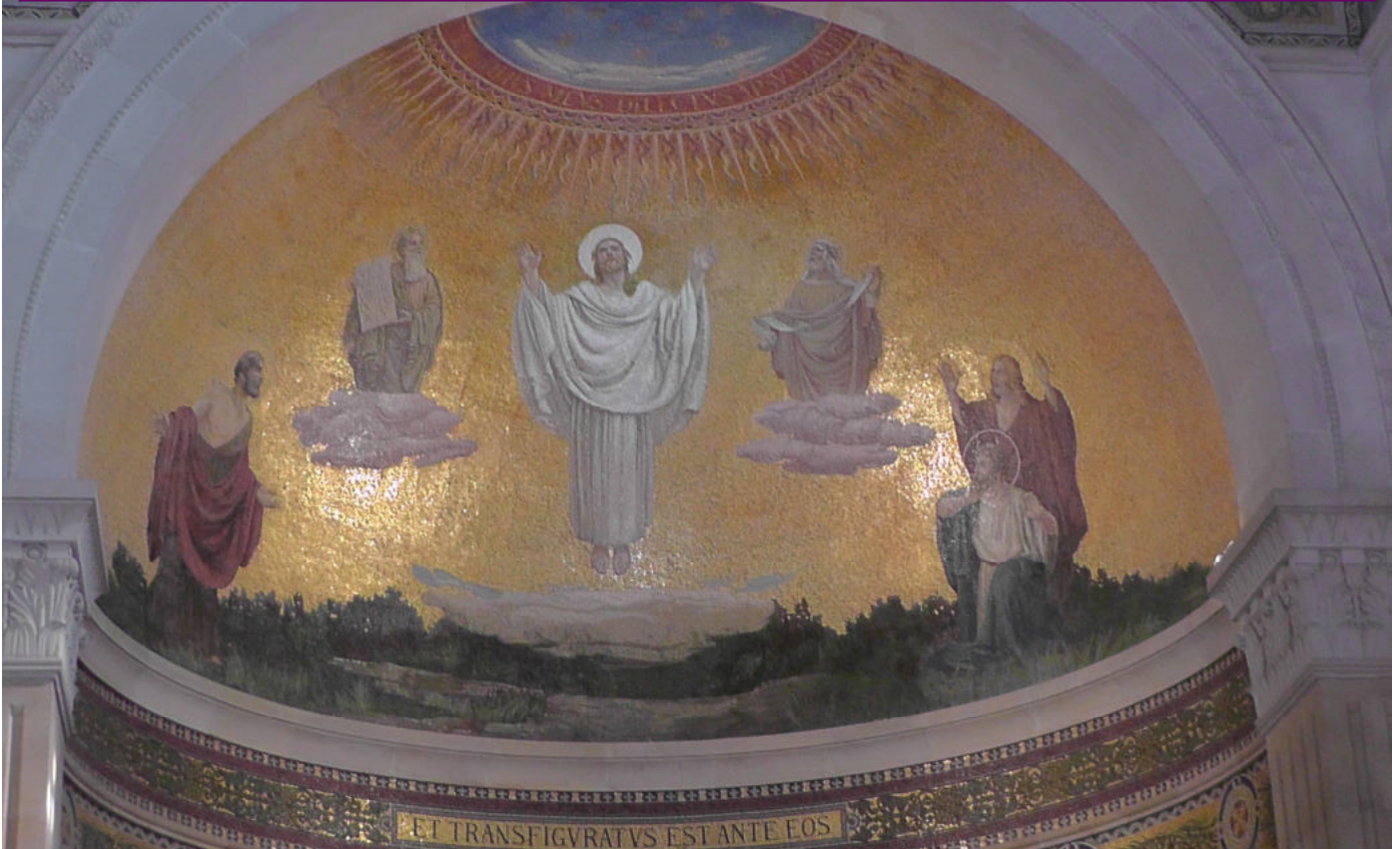

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

2. NEDĚLE POSTNÍ – 5. BŘEZNA 2023

At' spočine na nás, Hospodine, tvé milosrdenství, jak doufáme v tebe.

„A byl před nimi proměněn: jeho tvář zazářila jako slunce a jeho oděv zbělel jako světlo. A hle – ukázal se jim Mojžíš a Eliáš, jak s ním rozmlouvají.“ Freska Proměnění Páně na Hoře Tábor, Izrael, Peregrinatio Ad Fontes Salutis, 27. února 2013.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, v Abrahámovi, našem otci ve víře, se nám dostalo zaslíbení, jež došlo svého naplnění v Ježíši Kristu. Proto skrze něj volejme s důvěrou k Bohu Otci:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- At' letošní doba postní je nám výstupem s Ježíšem na horu Proměnění, abychom zakusili jeho božský jas a posílení ve víře společně pokračovali na cestě s Ním, který je slávou svého lidu a světlem národů.
- Tys na hoře proměnění zjevil oslnivou slávu svého Syna uprostřed Mojžíše a Eliáše, proměň křížovou cestu zmučeného ukrajinského národa v slávu zmrtvýchvstání.
- Modleme se za prezidenta naší vlasti, který se ve čtvrtek ujme svého poslání, at' prosebné Te Deum dá v srdci národa vzejít tvému pokoji a přinese vítězství tvé Pravdy.
- Modleme se za ty, kdo utrpěli újmu od členů církve: kéž v církvi samotné najdou konkrétní odpověď na svou bolest a utrpení.
- Modleme se za ty, kdo jsou nejvíce postiženi zdražováním a energetickou krizí, aby se jim dostalo účinné pomoci.
- Tys nám dal poznat, že máme svou vlast v nebi: proměň ubohá těla našich zemřelých, aby nabyla podoby Kristova těla oslaveného.

K: Bože, dej nám skrze Ježíše Krista kráčet k poznání naší pravé vlasti, jejíž odlesk jsme spatřili na tváři tvého milovaného Syna a našeho Pána.

L: Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 1. NEDĚLE POSTNÍ

1. ČTENÍ – 1MOJŽ 2,7-9; 3,1-7

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Hospodin Bůh uhnětl člověka z prachu hlíny a vdechl do jeho nozder dech života, a tak se stal člověk živou bytostí. Potom Hospodin Bůh vysázal zahradu v Edenu na východě a usadil tam člověka, kterého uhnětl. Hospodin Bůh dal z půdy vyrůst rozmanitým stromům, líbezným na pohled, jejichž ovoce je chutné k jídlu, i stromu života uprostřed zahrady a stromu poznání dobra a zla. Had byl nejlstivější ze všech polních zvířat, která Hospodin Bůh udělal. Privil ženě: „Řekl skutečně Bůh: Nejezte ze žádného stromu v zahradě?“ Žena odpověděla hadovi: „Smíme jíst ovoce každého stromu v zahradě, jen ovoce stromu, který je uprostřed zahrady – pravil Bůh – nesmíte jíst a ani se ho nedotýkejte, abyste nezemřeli.“ Had nato ženě: „Ne, nezemřete. Naopak, Bůh ví, že kdybyste z něho jedli, otevřou se vaše oči a budete jako Bůh poznávat dobro i zlo.“ Žena viděla, že ovoce stromu je chutné k jídlu, vábné na pohled, lákavé pro poznání moudrosti, a proto si z něho utrhl a jedla, a dala též svému muži; byl s ní a jedl. Tu se jim oběma otevřely oči a zpozorovali, že jsou nazí. Sešili tedy fíkové listy a udělali si zástěry.

ŽALM 51

Smiluj se nade mnou, Bože, pro své milosrdenství, – pro své velké slitování zahlad' mou nepravost. – Úplně ze mě smyj mou vinu – a očisť mě od mého hříchu. Neboť já svou nepravost uznávám, – můj hřích je stále přede mnou. – Jen proti tobě jsem se prohřešil, – spáchal jsem, co je před tebou zlé. Stvoř mi čisté srdce, Bože! – Obnov ve mně ducha vytrvalosti. – Neodvrhuj mě od své tváře – a neodnímej mi svého svatého ducha. Vrať mi radost ze své ochrany – a posilni mou velkodušnost. – Otevři mé rty, Pane, – aby má ústa zvěstovala tvou chválu.

2. ČTENÍ – ŘÍM 5,12.17-19

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Jako skrze jednoho člověka přišel na tento svět hřích a skrze hřích smrt, a tak smrt přešla na všechny lidi, protože všichni zhřešili. Jestliže kvůli provinění jednoho člověka začala skrze toho jednoho člověka vládnout smrt, tím spíše v síle nového života budou kralovat skrze jednoho, totiž Ježíše Krista, ti, kdo v hojnosti dostávají milost a dar ospravedlnění. Nuže tedy: jako provinění jednoho člověka přineslo odsouzení celému lidstvu, tak zase spravedlivý čin jednoho člověka přinesl celému lidstvu ospravedlnění, které dává život. Jako se totiž celé množství stalo neposlušností jednoho člověka hříšníky, tak zase poslušností jednoho se celé množství stane spravedlivými.

EVANGELIUM – MT 4,1-11

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš byl vyveden od Ducha na poušť, aby byl pokoušen od d'ábla. Když se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, nakonec vyhladověl. Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, řekni, ať se z těchto kamenů stanou chleby.“ On však odpověděl: „Je psáno: ‚Nejen z chleba žije člověk, ale z každého slova, které vychází z Božích úst.‘“ Potom ho d'ábel vzal s sebou do Svatého města, postavil ho na vrchol chrámu a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů. Je přece psáno: ‚Svým andělům dá o tobě příkaz, takže tě ponosou na rukou, abys nenarazil nohou o kámen.‘“ Ježíš mu odpověděl: „Také je psáno: ‚Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha.‘“ Zase ho vzal d'ábel s sebou na velmi vysokou horu, ukázal mu všecka království světa i jejich slávu a řekl mu: „To všecko ti dám, jestliže padneš a budeš se mi klanět.“ Tu mu Ježíš řekl: „Odejdi, satane! Neboť je psáno: ‚Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit.‘“ Potom ho d'ábel nechal – i přistoupili andělé a sloužili mu.

*„Slova, která jsem vám mluvil, jsou duch a život“
(Jan 6,63)*

SLOVO + P. FRANTIŠKA BENÍČKA

Jsme-li spojeni s Kristem, d'ábel nad námi nemá moc

Všichni máme určitě rádi pohádky. Ti starší si rádi zavzpomínají na dětská léta, kdy jim pohádky vyprávěl nebo četl někdo z rodičů nebo je bylo možné sledovat v televizi. Pro děti jsou pohádky přímo součástí jejich života. Pohádkový svět je úžasný, protože v něm vždycky vítězí dobro nad zlem, končí tedy happyendem – šťastným koncem. V pohádkách jsme vtaženi do světa králů, princezen, draků, ježibab, víl a vodníků, tedy vymyšlených pohádkových bytostí, a právě v tom je skryto i nebezpečí, že čert nebo d'ábel patří mezi ně, a je tak považován za pohádkovou, tedy neexistující postavu. Písmo svaté ale hovoří jinak. Představuje nám d'ábla jako skutečnou bytost, která se staví proti Bohu a chce zničit všechno krásné a vznešené. Poprvé se s ním setkali první lidé Adam a Eva, kteří byli šťastní a blažení, ale d'áblovi se podařilo Boží plán. Bůh je však silnější. Hned po prvním hříchu slibuje Vykupitele, Ježíše Krista. A d'ábel měl tu drzost, že si troufl i na něho. Možná si říkáme, proč s ním vůbec Ježíš ztrácel čas, vedl s ním dialog? Měl ho přece poslat hned do pekla. Ježíš to však udělal záměrně, kvůli nám, aby nám otevřel oči a ukázal nám nejen že d'ábel existuje, ale také, že je třeba se mít před ním na pozoru, představil nám jakými zbraněmi útočí, a co dělat až začne útočit a dotírat i na nás. Svátý Ignác z Loyoly píše, že d'ábel je takový vojenský stratég, který obchází tvrz ze všech stran, aby zjistil, kde je její slabé místo, a tam pak zaútočí. Co jsou ta slabá místa jistě víme, a právě tady je třeba se mít na pozoru. Trojí pokušení Pána Ježíše nám je představují.

První je tělo – sloužit tělu znamená poslouchat jeho potřeby a jim všechno podřizovat – stále je třeba si připomínat, že nežijeme proto, abychom jedli, ale jíme proto, abychom žili. Dále je třeba bdít nad svými smysly a vyhýbat se příležitostem a také třeba médiím, jež jsou takovou návnadou, na kterou se snadno chytíme. D'ábel to prý dělá s lidmi jako člověk s pastí na myši. Naláká ji na kousíček salámu nebo sýra, myška neodolá a stojí ji to život. Také d'ábel nabídne své lákadlo, člověk neodolá a zhřeší, ztratí vnitřní klid, svobodu. A tak je třeba vidět v každém pokušení velké nebezpečí, kterému je třeba se bránit, aby nás neobralo o to nejcennější. Pokušení je vlastně otroctví, někdo nebo něco nás přitahuje, nutí. Jak je to krásné, když se člověk umí zastavit, usmát se a povědět vesele: udělám to, co uznám za lepší; pánem jsem já! Je proto třeba posilovat vůli, která je

silnější, než naše nižší sklony. Buďme tedy bdělí a opatrní, nepodceňujme nepřítele naší svobody! Ne všechno, co se nám nabízí nebo spíše podbízí, nám prospívá.

Je zde však ještě druhé pokušení: pýcha, která má mnoho podob. V zásadě jde o egocentrismus, kdy člověk je Bohem sám pro sebe; on určuje co je dobré a co zlé. Dále je to povýšenost, nadřazenost, ctižádost, pachtění se po moci a slávě, vychloubání, marnivost, závist.

A konečně třetí velké pokušení – touha po majetku, chamtivost. Já to musím mít, ať to stojí co to stojí!

Sami tedy vidíme, že zlý duch na nás útočí ze všech stran a je stále bdělý – „čert nikdy nespí“. Nechceme však před ním rezignovat, ale s ním bojovat. Silnější je ten, který je ve vás ... Ježíš nám ukázal zbraň, které máme používat – je to modlitba, tedy spojení s Bohem – ne nějaká povinnost několikavteřinové záležitosti, ale Ježíš se modlil 40 dní a 40 nocí, tedy chodit s Bohem po celý den, vpustit ho do svého pracovního i volného času. Pokud budeme s Kristem spojeni, ďábel nebude mít nad námi moc. Udělejme tedy všechno proto, abychom byli spojeni s Kristem, a tak dokázali odolávat útokům zla, stali se svobodným a tedy šťastnými.

Bleskové myšlenky

(zamyšlení Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka, S.I., čestného občana Pustiměře)

O někom, kdo jezdil autem velmi prudce a přitom byl občas roztržitý, dávali tuto hádanku: Jaký je rozdíl mezi ním a bleskem? Odpověď: Oba skončí ve stromu. Nebyl to už žert, ale tragická zkušenost, jejíž výsledek jsem viděl na cestě. Dva rozdovádění chlapci pádili společně na motorce. Zahlédli na chodníku pěkné děvče, ohlédli se po ní, křiklil a skončili hlavou v telefonním sloupu.

Nemíníme však při této příležitosti dávat rady, jak správně jezdit na silnici. Zamysleme se raději nad tím, co to znamená obrazně na pouti denního života. V autě či pěšky, sedě či leže, člověk se stále posouvá dopředu, rychleji nebo pomaleji. Dělá svou práci nebo na ni myslí. Měl by být soustředěný. Ale přicházejí roztržitosti, odkudsi z mraků jako blesk a odvedou pozornost jinam. Většinou jsou neškodné, znamenají jenom ztrátu času a energie. Student se připravuje ke zkoušce z matematiky, ale fantazie mu ukáže děvče, do kterého je zamilován. Matematická jízda se automaticky zabrzdí. Ale chtě nechtě se musí znovu rozjet dál. Myšlenka rozptýlila, zpozdila, ale nic zlého neprovedla.

Jsou ovšem i jiné horší nápady, často bleskové a prudké a slabá nestálá mysl jim podlehne. Člověk provede to, co ho právě napadlo ke své velké škodě. V duchovním životě se takovým nápadům říká nebezpečné pokušení a vybízejí se všichni, slabí či silní, aby se mu naučili vzdorovat. Nevyhne se jim nikdo, potkávají se na každé životní cestě. Jak se takovému spasitelnému vzdorování naučíme? Zopakujme si hlavní principy, které čteme u zkušených autorů. Ti stanovili, že každé morální zlo, hřích, má svůj první začátek ve zlé myšlence. Není to čistě teoretická myšlenka, ale popud, konkrétní nápad něco hned provést. Už u malého chlapce musejí napomínat: Nesmíš hned sahat po tom, co se ti zalíbilo, neodstrkuj a nebij hned každého, kdo ti odporuje. Musí se od prvních okamžiků učit rozeznávat, že se něco smí a něco nesmí. Vychovatelé si představují, že ho tak dobře

vyčvičí, že ho pak nic zlého nebude napadat. Ale v tom by se mýlili. Dokud člověk žije, zlé nápady ho neopustí. Některé, jak říká vtipně sv. František Saleský, umírají až půl hodiny po smrti. Ten, koho naučili dobře rozeznávat, co se smí a co se nesmí, se těch zlých nápadů začíná bát, cítí, že ho ohrožují, má strach, že jim podlehne a že nakonec provede i to, co sám nechce.

Jak se tomu vyhnout? Spontánně ho napadne, že ty nápady přicházejí zde, na tomto místě. Nejlépe je tedy utéci jinam, do jiného lepšího prostředí. Pomůže to? Jeden mladý seminarista si hned v prvním roce stěžoval u svého zpovědníka: „Občas mi přicházejí hloupé nápady. Myslel jsem si, že tady to přestane a je to pořád stejné.“ Zpovědník mu dal nečekanou stručnou odpověď: „Nedělej si z toho nic, časem toho bude víc.“ Tím ovšem mladého kandidáta nepotěšil, ale další zkušenost ho poučila, že měl zpovědník pravdu. Žádné místo není tak tiché a žádný okamžik není tak svatý, aby nás nic hloupého a nepřístojného nemohlo napadnout. Co se tedy dá ještě dělat? Mladí lidé tím velmi trpí. Jsou-li zbožní, často se zpovídají, že měli nečisté představy a myšlenky. Protože se to nelepší, přestanou se zpovídat vůbec. Vždyť se to nedá napravit!

Jaká je tu chyba? Je tu základní omyl, který se může stát fatálním. Dotyčný si myslí, že mít špatné myšlenky už je hřích. Jeden mladý člověk se dal svěst do tohoto omylu dokonce i modlitební knížkou. Tam se totiž dočetl, že není hřích jenom ve vnějším provedení pokušení, ale že se hřeší už vnitřně tím, když někdo najde ve zlé myšlence zalíbení. Dobrému duchovnímu vůdci se jenom ponenáhlu podařilo uvést ho na pravou cestu následující úvahou. Představ si, že sedím v pokoji a že musím nutně dokončit práci, o kterou mne požádali. Někdo mi však zaklepe na dvěře a nabídne mi: „Pojď se mnou na výlet, je krásné počasí.“ Já mu odpovím: „Mně by se to velice líbilo, ale nedá se nic dělat, musím dokončit práci. Sbohem, nedá se nic dělat.“ Za půl hodiny přijde dotyčný se stejným návrhem, dostane stejnou odpověď. Když pak přijde potřetí, už jsem unaven a už bych mu málem vyhověl, ale dodal jsem si odvahy a řekl jsem zase: Nepůjdu. Dopustil jsem se nějaké chyby tím, že se mně sám výlet zamlouval? Jistě ne. Takové zamlouvání se jistě neztotožňuje s tím, co se ve zbožné knížce nazývá „najít zalíbení“, tj. dobrovolně se k té myšlence na výlet vracet a vydávat se v nebezpečí, že nakonec ustoupím pokušení.

Tento rozhovor s pokušením se tu vedl veřejně jako dialog mezi mnou a druhou osobou. Ale nejčastěji se vede jenom uvnitř. Nápad udělat něco nepatřičného, zlého, nemůže v plném slova smyslu vyjít z lidské srdce, které stvořil Bůh k dobru. Je vždycky jakoby slovo od někoho jiného. A jinému mohu vždycky odpovědět: ano nebo ne. Naučit se klidně odpovídat zlým nápadům je jediný opravdový klid, kterého člověk může dosáhnout. Dá se tu aplikovat staré římské pořekadlo: Chceš-li žít v míru připravuj se na válku! Militaristé světového impéria mysleli tím pohotovost ve výcviku vojáků. Křesťanští mniši tu zásadu přenesli na pole duchovní. I uvnitř srdce se musíme naučit být pohotová a nepolekat se vlastní fantazie.

Uvedme si ještě i jiný příklad. Jsou lidé, kteří mívají velkou trému, třesou se strachem, když mají vystoupit na veřejnosti. Co jim poradíme? Podívejte se odvážně do hlediště a řekněte si v duchu: Vás bych se měl bát? Já vám pěkně nahlas povím to, co vám mám říci. Nakonec se tomu zasmějete. S podobnou odvahou se musíme postavit i vůči nápadům, špatným myšlenkám, které se objevují uvnitř mysli. Bleskově se objevují, ale i bleskově se jim odpovídá a zasmějeme se spokojeně, že jsme do žádného stromu nebo sloupu nenarazili a že jedeme klidně dál.

JEŽÍŠOVA POKUŠENÍ NA POUŠTI

Joseph Ratzinger/Benedikt XVI.

Sestup Ducha svatého na Ježíše, jímž se uzavírá scéna křtu, znamená jistý druh formální investitury do úřadu. Proto Otcové, nikoli neprávem, spatřovali v této události analogii s pomazáním, kterým bývali králové a kněží v Izraeli uváděni do svého úřadu. Výraz „Kristus-Mesiáš“ znamená „Pomazaný“: ve Starém zákoně se pomazání považovalo za viditelné znamení vylití darů, potřebných k danému úřadu, vylití Ducha Božího k poslání. Odtud se u Izaiáše 11,2 odvíjí naděje na pravého „Pomazaného“, jehož „pomazání“ spočívá právě v tom, že na něm spočine Duch Hospodinův, „duch moudrosti a rozumu, duch rady a síly, duch poznání a bázně před Hospodinem“. Podle Lukášova líčení, Ježíš v synagóze v Nazaretě představil sám sebe a své poslání slovy

podobnými těm Izaiášovým: „Duch Hospodinův je nade mnou, protože mě pomazal“ (*Lk* 4,18; srv. *Iz* 61,1). Závěr scény křtu nám říká, že Ježíši přijal toto pravé „pomazání“, že On je očekávaným Pomazaným: že v tom okamžiku mu byla formálně udělena královská a kněžská důstojnost pro dějiny a před tváří Izraele.

Od této chvíle nadále má Ježíš toto poslání. Tři synoptická evangelia vyprávějí, nikoli bez našeho úžasu, že první vnuknutí Ducha jej vede na poušť „aby byl pokoušen od ďábla“ (*Mt* 4,1). Činnosti předchází usebranost a toto usebrání je, nezbytně, i vnitřním bojem o poslání, bojem proti jeho zkomolení, která se představují jako jeho skutečná naplnění. Je to sestup do nebezpečí, která člověka ohrožují, protože jedině tak může být padlý člověk znovu povýšen. Ježíš musí vstoupit do dramatu lidské existence, - to je prvotní jádro jeho poslání, - projít jím až do nejzazších hlubin, aby tak našel „ztracenou ovci“, vzal si ji na ramena a přivedl ji zpátky domů.

Ježíšův sestup „do pekel“, o němž mluví Krédo, se nenaplnil jen při jeho smrti a po ní, ale je neustálou součástí jeho putování. Musí se chopit celých dějin od jejich počátku – od „Adama“ -, projít je a do hloubky vytrpět, aby je mohl proměnit. Zvláště List Židům položil důraz na skutečnost, že Ježíšovo poslání, jeho solidarita s námi všemi, předobrazena v křtu, vyžaduje, aby se vydal hrozbám a nebezpečím lidského života:

„Proto se ve všem musel připodobnit svým bratřím, aby se stal v jejich záležitostech u Boha velebnějším milosrdným a věrným, když měl usmiřovat hříchy lidu. A protože sám prožíval utrpení a zkoušky, umí přispět na pomoc těm, na které zkoušky přicházejí“ (2,17s). „Náš velebnějším není takový, který by nebyl schopen mít soucit s námi, slabými. Naopak! Vždyť on sám byl vyzkoušen ve všem možném jako my, vyjma hřích“ (4,15). Vyprávění o pokušeních je proto v úzkém vztahu s líčením křtu, v němž se Ježíš stává solidárním s hříšníky. Vedle toho je tu zápas na Olivové hoře, další Ježíšův velký vnitřní boj o své poslání. Ale „pokušení“ provázejí celé Ježíšovo putování a vyprávění o pokušeních na poušti se z tohoto pohledu jeví – stejně jako křest – jako jisté předjímání, v němž je zahrnut boj celé jeho cesty.

Marek, ve svém krátkém souhrnu pokušení na poušti (srv. 1,13), položil důraz na paralelu s Adamem – s hluboce prožívaným přijetím lidského dramatu jako takového: Ježíš „dlel uprostřed divoké zvěře a andělé mu sloužili“. Poušť – protichůdný obraz zahrady – se stává místem smíření a spásy; šelmy, které představují nejkonkrétnější formu hrozby, která pro člověka vyvstává ze vzpoury stvoření a z moci smrti, se stávají přátelskými jako v ráji. Dochází ke znovunastolení pokoje, ohlašovaného Izaiášem pro čas Mesiáše: „Vlk bude přebývat s beránkem, pardál si lehne vedle kůzlátka ...“ (11,6). Tam, kde je pokořen hřích, dochází ke znovunastolení harmonie člověka s Bohem, následuje smíření tvorstva, sužované tvorstvo se znovu stává místem pokoje, jak řekne svatý Pavel, jenž mluví o sténání tvorstva, „jež nedočkavě čeká, až se Boží synové zjeví ve slávě“ (Řím 8,19).

Mozaiky Centra Aletti v kryptě baziliky sv. Pia z Pietrelciny v San Giovanni Rotonda: Pokušení Páně – Ježíš čelí satanovu pokušení štítem Božího Slova a svobodně přijímá kříž, paschu jako cestu spásy.

Iter ad christianae religionis divitias in Italia quae ad fidem amoremque Christi nos promovent, 3.7.2016.

Nejsou snad oázy stvoření, které vznikly například kolem benediktinských klášterů na Západě, předjímáním tohoto smíření tvorstva, jež vychází od Božích dětí, zatímco naopak například Černobyl, není snad zdrcujícím výrazem tvorstva, zotročeného v zatemnění Boha? Své krátké vyprávění o pokušeních Marek uzavírá větou, která se dá vyložit jako zmínka Žalmu 91,11s: „A andělé mu sloužili“. Tato věta se nachází i na konci nejdelšího vyprávění o pokušeních na poušti v Matoušově podání a jen tam, na základě širšího kontextu, se stává plně pochopitelným.

Matouš a Lukáš vyprávějí o třech pokušeních, v nichž se zračí Ježíšův vnitřní boj o jeho poslání, ale současně také vyvstává otázka na čem skutečně v životě lidí záleží. Je tu jasně zřejmé jádro každého pokušení: odvrátit od Boha, který se tváří v tvář všemu, co se v našem životě jeví jako nejnaléhavější, zdá být druhořadý, ne-li zbytečný a rušivý. Nastolit ve světě pořádek bez Boha, spoléhat jen na vlastní schopnosti, uznávat jako pravdivé jen politické a materiální skutečnosti a Boha nechávat stranou jako klam, je pokušení, které nám hrozí v mnoha formách.

Součástí povahy pokušení je i jeho morální aspekt: nevyzývá nás přímo, abychom konali zlo, bylo by to příliš drsné. Dělá dojem, že nám naznačuje to lepší: vzdát se konečně iluzí a účinně vynaložit síly pro zlepšení světa. Navíc si nárokuje pravý realizmus. Reálné je to, co je ověřitelné: moc a chléb. Ve srovnání s tím se Boží věci jeví jako nereálné, podružný svět, který ve skutečnosti nepotřebujeme.

Ve hře je Bůh: je nebo není pravda, že On je reálný, že je sám realitou? Je Dobrý anebo my sami musíme objevit, co je dobré? Otázka po Bohu je základní otázkou, která nás přivádí na rozcestí lidské existence. Co má spasitel světa dělat či co dělat nemá? Právě tato otázka se skrývá za Ježíšovými pokušeními. Trojí pokušení jsou totožná u Matouše i u Lukáše, liší se jen jejich sled. My se podržíme Matoušova pořadí vzhledem ke stupňující se posloupnosti jeho uspořádání.

Když se Ježíš „postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, nakonec vyhladověl“ (Mt 4,2). Už za dob Ježíšových mělo číslo 40 v Izraeli bohatý symbolický obsah. Připomíná především čtyřicet roků, které Izrael strávil na poušti, a které byly časem zvláštní Boží blízkosti. Dále pak připomíná čtyřicet dní, které Mojžíš strávil na hoře Sinaj, než mohl přijmout Boží slovo, svaté desky Smlouvy. Připomínku lze dále rozšířit na rabínské vyprávění, podle něhož Abrám po cestě k hoře Horeb, kde měl obětovat svého syna Izáka, čtyřicet dní a čtyřicet nocí nejedl ani nepil, a sytil se jen pohledem a slovy anděla, který ho doprovázel.

Otcové, snad už v trochu hravém rozšiřování numerické symboliky, spatřovali v čísle 40 číslo kosmické, absolutní číslo tohoto světa: veškerenstvo je vymezeno čtyřmi nejodlehlejšími stranami světa a 10 je číslem přikázání. Kosmické číslo znásobené počtem přikázání se stává symbolickým vyjádřením dějin tohoto světa. Ježíš tak, řekli bychom, znovu prochází exodem Izraele, a poté chybami a zmatkem celých dějin. Čtyřicet dní postu zahrnuje drama dějin, které Ježíš bere na sebe a snáší je až do konce.

„Jsi-li Syn Boží, řekni, ať se z těchto kamenů, stanou chleby“ (Mt 4,3) – tak začíná první pokušení. „Jsi-li Syn Boží ...“ – tato slova ještě uslyšíme z úst těch, kdo se Ježíšovi vysmívali pod křížem: „Jsi-li Syn Boží, sestup z kříže!“ (Mt 27,40). Kniha Moudrosti tuto situaci už předpověděla: „Je-li spravedlivý Božím Synem, Bůh se ho ujme“ (2,18). Výsměch a pokušení se tu překrývají: Kristus má dát důkaz svého nároku, aby se stal věrohodný. Tento požadavek důkazů provází celý život Ježíšův: neustále je mu namítáno, že o sobě neposkytl dostatečné důkazy; měl by vykonat velký zázrak, který by tak vymýtil

jakoukoli pochybnost a každou námitku, a který by jasně a nepopíratelným způsobem ukázal každému, kdo a co Kristus je nebo není.

A s tímto požadavkem se na Boha, Krista a na jeho Církev obracíme v průběhu dějin i my: Bože, pokud existuješ, potom se musíš ukázat; musíš prolomit nebesa své skrytosti a udělat nám jasno, na které máme právo. Jsi-li ty, Kriste, skutečně Synem Božím, a nikoli jedním z osvěcených, kteří se neustále v dějinách objevovali, pak to musíš ukázat mnohem jasněji, než jak to činíš. Musíš proto dát své Církvi, má-li skutečně být tvou, jinou míru zřejmosti, než je ta, kterou ve skutečnosti má.

K tomuto bodu se vrátíme, když budeme mluvit o druhém pokušení, jehož je pravým středem. Důkaz Boží existence, který pokušitel v prvním pokušení předkládá, spočívá v proměnění kamenů pouště v chléb. Na začátku jde o hlad samotného Ježíše – tak jej vnímal Lukáš: „Řekni tomuto kamení, ať se stane chlebem“ (*Lk 4,3*). Matouš však vykládá pokušení šířeji, tak, jak se Ježíši předkládalo už během jeho pozemského života a jak se mu následně stále znovu předkládá v celých dějinách.

Co je tu nejtragičtější, co více protirečí víře v dobrého Boha a víře ve vykupitele lidí, než hlad lidstva? Nemělo by být prvním rozeznávacím kritériem vykupitele před světem a pro svět to, že dá chléb a ukončí hladovění všech lidí? Když izraelský národ putoval pouští, Bůh jej sytil chlebem z nebe, manou. Panovalo přesvědčení, že v tomto obraze lze rozpoznat mesiánský čas: neměl a nemá vykupitel světa prokázat svou identitu tím, že dá všem najíst? Problém výživy světa – a, ještě obecněji: sociální problémy – nejsou snad prvním a skutečným kritériem, kterým se má měřit vykoupení? Může se právem nazývat vykupitelem někdo, kdo toto kritérium nesplňuje? Marxizmus - zcela pochopitelně- udělal právě z tohoto ideálu stěžejní bod svého příslibu spásy: postará se, aby nikde nebyl hlad a aby se „poušť stala chlebem“ ...

„Jsi-li Syn Boží ...“ – jaká to výzva! A nedá se říct totéž Církvi? Chceš-li být Boží Církví, potom se především postarej o chléb pro svět – to ostatní přijde potom. Je těžké na tuto výzvu odpovědět, právě proto, že k nám doléhá volání hladovějících a musí nám tak hluboce proniknout do uší a do srdce. Ježíšovu odpověď nelze pochopit jen ve světle vyprávění o pokušeních na poušti. Téma chleba prochází celým evangeliem a musí být chápáno v celém své šíři.

V Ježíšově životě existují ještě dvě velká vyprávění o chlebu. Jedním z nich je rozmnožení chlebů pro tisíce lidí, kteří Pána následovali do pouště. Proč nyní dělá to, co předtím odmítl jako pokušení? Lidé přišli, aby slyšeli Boží slovo a aby tak mohli učinit, vše ostatní nechali stranou. A tak, jako lidé, kteří otevřeli svá srdce Bohu a bližním ve vzájemnosti, mohou přijmout chléb správným způsobem. Tento zázrak předpokládá tři prvky: nejprve tu bylo hledáno Boha, jeho slova, správného zaměření života. Za chléb se dále vroucně modlí k Bohu. A nakonec základním prvkem zázraku je vzájemná ochota ke sdílení. Naslouchání Bohu se stává životem s Ním, a vede od víry k lásce, k objevení druhého. Ježíš není lhostejný k hladu lidí, k jejich hmotným potřebám, ale zasazuje je do správného kontextu a dává jim správný řád.

Toto druhé vyprávění o chlebu odkazuje předem na třetí a je jeho přípravou: Poslední večeře, která je Eucharistií Církve a trvalým Ježíšovým zázrakem na chlebu. Ježíš sám se stal pšeničným zrnem, které tím, že umírá, přináší hojný užitek (*srv. Jan 12,24*). On sám se pro nás stal chlebem, a tomto rozmnožení chlebů potrvá nevyčerpatelným způsobem až do konce časů. Chápeme tak nyní Ježíšova slova, vzatá ze Starého zákona (*srv. Dt 8,3*),

aby odrazil pokušitele: „Nejen z chleba žije člověk, ale z každého slova, které vychází z Božích úst“ (Mt 4,4). V této souvislosti existuje jeden výrok německého jezuita Alfreda Delpa, popraveného nacisty: „Chléb je důležitý, svoboda je důležitější, ale ze všeho nejdůležitější je stálá věrnost a nikdy nezrazená úcta“.

Tam, kde se tento řád dober nerespektuje, ale převrací, tam už z něj nevychází spravedlnost, už se nehledí na trpícího člověka, ale vznikají rozvraty a ničení i v oblasti hmotných věcí. Tam, kde se Bůh chápe jako druhotná veličina, která se může dočasně anebo natrvalo odsunout stranou ve jménu potřebnějších věcí, tehdy se právě tyto domněle významné věci hrouť. A nedokládá to pouze negativní výsledek marxistického experimentu.

Západní pomoc rozvojovým zemím, založená na ryze technicko-materiálním princípech, která nejen ponechala Boha stranou, ale svou domýšlivou přemoudřelostí od Něj vzdálila i lidi, učinila z Třetího světa *Třetí svět* v moderním slova smyslu. Tato pomoc odsunula stranou stávající náboženské, morální a sociální struktury a zavedla svou technicistní mentalitu prázdnoty. V přesvědčení, že dokáže proměnit kameny v chléb, místo chleba dala kameny. Jde o primát Boha. Jde o to uznat ho jako skutečnost, bez níž nic jiného nemůže být dobré. Dějiny nelze ovládat pouhými hmotnými strukturami a Boha přehlížet. Není-li srdce člověka dobré, pak nic jiného se nemůže stát dobrým. A dobrota srdce může přijít pouze od Toho, který sám je Dobrotou, Dobrem.

Přirozeně se můžeme ptát, proč Bůh nestvořil svět, v němž by byla jeho přítomnost zřetelnější; proč Kristus nezanechal docela jiný jas své přítomnosti, který by každého zasáhl neodolatelným způsobem. To je tajemství Boha a člověka, do něhož nedokážeme proniknout. Žijeme v tomto světě, ve kterém právě Bůh nemá zřejmost nějaké věci, které by se dalo rukou dotknout, ale lze jej hledat a nacházet jen skrze touhu srdce, „východ“ z „Egypta“. V tomto světě se musíme postavit iluzím falešných filozofií a přiznat, že nežijeme jenom z chleba, ale především z poslušnosti Božímu slovu. A jedině tam, kde se touto poslušností žije, se rodí a vzrůstá vědomí, které umožňuje postarat se také o chléb pro všechny.

Přicházíme k druhému Ježíšovu pokušení, jehož příkladný význam je z různých aspektů pro pochopení nejobtížnější. Pokušení je třeba chápat jako jistý druh vidění, v němž je ovšem shrnuta realita, zvláštní hrozba pro člověka i pro Ježíšovo poslání. Především je tu cosi divného. Dábel, aby Ježíše vtáhl do své pasti, cituje Písmo svaté, Žalm 91,11s, který mluví o ochraně, kterou Bůh zaručuje věrnému člověku: „Svým andělům dal o tobě příkaz, aby tě chránili na všech tvých cestách. Na svých rukou tě ponosou, aby o kámen neklopýtla tvá noha“ (v. 11s). Tato slova nabývají další význam, jsou-li pronášena ve Svatém městě, na svatém místě. Uvedený žalm je totiž spojen s chrámem; ten, kdo ho recituje očekává v chrámě ochranu, neboť Boží příbytek musí být zvláštním místem Boží ochrany. Na jakém jiném místě by se člověk, který věří v Boha, mohl cítit jistější, než v posvátných hradbách? Dábel se projevuje jako znalec Písma, dokáže přesně citovat Žalm. Celý rozhovor druhého pokušení vyznívá jako debata mezi dvěma znalci Písma: dábel tu vystupuje jako teolog, říká v této souvislosti Joachim Gnilka. Vladimír Solovjov převzal toto téma ve svém *Vyprávění o Antikristu*: Antikrist převezme doktorát teologie *honoris causa* na univerzitě v Tübingen; je velkým znalcem Bible. Tímto vyprávěním chtěl Solovjov účinným způsobem vyjádřit svůj skepticizmus pokud jde o jistý druh učené

exegeze jeho doby. Nejedná se o pohrdání vědeckým výkladem Bible jako takovým, nýbrž o nanejvýš zdravé a nutné varování před chybnými cestami, na něž by se mohl vydat. Výklad Bible se může skutečně může stát nástrojem Antikrista. Neříká to jen Solovjov. Samotné vyprávění o pokušení to vnitřně potvrzuje. Nejhorší knihy, zaměřené na ničení Ježíšovy postavy, rozvracející víru, byly vždy sprádaný ze zdánlivých výsledků exegeze.

Dnes mnozí Bibli podrobují kritériu tzv. moderního vidění světa, jehož základním dogmatem je, že Bůh nemůže vůbec v dějinách působit – že tedy všechno, co se týká Boha, musí být odkázáno do subjektivní oblasti. Bible už tedy nemluví o Bohu, o živém Bohu, ale mluvíme jen my sami a rozhodujeme o tom, co Bůh může konat a co chceme či musíme udělat my. A Antikrist, jako velký znalec, nám v tu chvíli říká, že exegeze, která čte Bibli v pohledu víry v živého Boha a jemu popřává sluchu, je fundamentalizmem; pouze *jeho* exegeze, exegeze považovaná za skutečně vědeckou, v níž Bůh sám neříká nic a nemá co říct, drží krok s dobou.

Teologická disputace mezi Ježíšem a ďáblem je rozpravou, která se týká každé doby a jejím předmětem je správný biblický výklad, jehož základní hermeneutickou otázkou je otázka po obrazu Boha. Diskuze o výkladu je v posledku diskuzí o tom, kdo je Bůh. Tato diskuze kolem obrazu Boha, o kterou jde v rozpravě o správném výkladu Písma svatého, se však konkrétně rozhoduje v obrazu Krista: On, který zůstal bez světské moci, je skutečně Syn živého Boha?

Tak otázky kolem struktury pozoruhodného dialogu o Písmu mezi Kristem a pokušitelem, vede přímo k jádru otázky po obsahu. Oč tu jde? Toto pokušení se dávalo do vztahu s motivem *panem et circenses* (chléb a hry): po chlebu se musí nabídnout něco senzačního. Vzhledem k tomu, že u člověka evidentně nestačí pouze ukojit tělesný hlad, ten, který nechce dovolit Bohu, aby vstoupil do světa a mezi lidi, musí nabídnout nutkání vzrušujících zážitků, jejichž mrazení by nahradilo náboženský zápal a potlačilo ho. To se však asi nemíní našim úryvkem, protože jak se zdá, nepočítá se tu s diváky.

To, oč v této otázce jde, je zřejmé v Ježíšově odpovědi, která je znovu převzata z Deuteronomia (6,16): „Nebudeš pokoušet Hospodina, svého Boha“. V Deuteronomiu je to odkaz na příběh Izraele, jemuž hrozilo, že zemře na poušti žízní. Dochází ke vzpouře proti Mojžíšovi, která se stává vzpourou proti Bohu. Bůh musí ukázat, že je Bůh. Tato vzpoura proti Bohu je v Bibli popsána těmito slovy: „Pokoušeli Pána a říkali: Je Pán uprostřed nás nebo ne?“ (*Ex 17,7*). Jde tedy o to, co jsme už výše zmínili: Bůh musí být podroben zkoušce. Je „zkoušen“ jako se zkouší zboží. Musí se podrobit podmínkám, které my považujeme za nezbytné, abychom dosáhli jistoty. Pokud nyní nezaručí ochranu, slíbenou v 91. žalmu, pak není Bůh. Jinak by zpochybnil své slovo i tím i sebe sama.

V celé šíři tu mámě před sebou velkou otázku po tom, jak lze poznat Boha a jak ho poznat nelze, v jakém vztahu k Němu může člověk být a jak o něj může přijít. Domýšlivost, která chce z Boha udělat předmět a vnutit mu naše experimentální podmínky jako v laboratoři, nemůže Boha najít. Ve skutečnosti se už zakládá na předpokladu, že popíráme Boha jakožto Boha, protože se stavíme nad něj. Proto dáváme stranou veškerou dimenzi lásky, niterného naslouchání a jako reálné uznáváme jen to, co dokazatelné, co nám bylo vloženo do rukou. Ten, kdo takto smýšlí, činí sám sebe Bohem a tím nejen degraduje Boha, ale i svět a sám sebe.

Vycházejí z této scény na cimbuří chrámu, otevírá se i pohled na kříž. Kristus se nevrhl z cimbuří chrámu. Neskočil do propasti. Nevystavil Boha zkoušce. Ale sestoupil do

propasti smrti, do noci opuštěnosti, vydal se všanc, jak je to vlastní bezbranným. Odvážil se tohoto skoku jako úkonu Boží lásky k lidem. Věděl totiž, že tím, že skočí, může nakonec padnout jen do dobrotivých rukou Otce. Tak se stává zřejmým pravý smysl 91. žalmu, právo na onu nejzazší a bezmeznou důvěru, o které s v něm mluví: kdo sleduje Boží vůli ví, že ani uprostřed všech hrůz, s nimiž se může potkat, nikdy nepřijde o poslední záštitu. Ví, že základem světa je láska, a proto i tam, kde mu žádný člověk nemůže nebo nechce pomoci, může jít dál, vkládaje svou důvěru v Toho, který ho miluje. Taková důvěra, k níž nás zmocňuje Písmo a k níž nás Zmrtvýchvstalý Pán vybízí, je však něčím naprosto odlišným od dobrodružné výzvy Bohu, která z něj chce učinit našeho služebníka.

Pojďme k třetímu a poslednímu pokušení, které je vrcholem celého vyprávění. Dábel vede Pána ve vidění na vysokou horu. Ukazuje mu všechny království světa a jejich lesk a nabízí mu panství nad světem. Není právě toto poslání Mesiáše? Nemá být právě On králem světa, který znovu sjednotí celou zemi ve velké království pokoje a blahobytu? Stejně jako pokušení s chlebem má dva jedinečné odpovídající odkazy v Ježíšově životě – rozmnožení chlebě a Poslední večeři -, tak je tomu i zde.

Zmrtvýchvstalý Pán shromažďuje své „na hoře“ (srv. *Mt 28,16*). A v té chvíli skutečně říká: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi“ (28,18). Dva aspekty jsou tu nové a odlišné: Pán má moc na nebi i na zemi. A jedině ten, kdo má všechnu tuto moc, má moc skutečnou, spásonosnou. Bez nebe zůstává pozemská moc vždy pochybná a křehká. Jedině moc, která se podřizuje kritériu a soudu nebes, tedy Bohu, může být mocí k dobru. A jen taková moc, na níž spočívá Boží požehnání, může být důvěryhodná.

K tomuto aspektu se pojí další: Ježíš má tuto moc jako Vzkříšený, což znamená: tato moc předpokládá kříž, jeho smrt. Předpokládá jinou horu – Golgotu -, kde umírá přibitý na kříž, vysmívaný od lidí a svými opuštěný. Kristovo království je jiné, než jsou království světa a jejich lesk, jak mu je satan ukazuje. Tato sláva – jak ukazuje význam řeckého slova *dóxa* – je lesk, který se rozplývá. Kristovo království nemá tento druh lesku. Roste prostým kázáním v těch, kdo jsou ochotni stát se jeho učedníky, kdo jsou pokřtěni ve jménu Trojjediného Boha a zachovávají jeho přikázání (srv. *Mt 28,19s*).

Ale vraťme se k pokušení. Jeho skutečný obsah se stává zřejmým, když vidíme, jak v průběhu dějin nabývá stále nových forem. Křesťanské impérium se velmi brzy snažilo proměnit víru v politický faktor jednoty impéria. Kristovo království tedy mělo nabýt formy politického království a jeho lesku. Slabost víry, pozemská slabost Ježíše Krista měla být nahrazena politickou a vojenskou mocí. Během staletí toto pokušení – zajistit víru mocí – se představovala vždy znovu v různých formách, a víra neustále čelila riziku, že bude pohlcena právě ramenem moci. Boj za svobodu Církve, boj za to, aby se Ježíšovo království neztotožňovalo se žádnou politickou strukturou, musí být veden po všechna staletí. Splynutí víry a politické moci si totiž vždy vybírá svou daň: víra se dá do služeb moci a musí se podřítit jejím kritériím.

Alternativa, o kterou tu jde, se jeví v provokativní formě ve vyprávění o Pánově umučení. Na Vrchol Pilátova procesu nechává vybrat mezi Ježíšem a Barabášem. Jeden z nich bude osvobozen. Ale kdo je Barabáš? Obvykle máme v uších jen slova Janova evangelia: „Barabáš byl zločinec“ (18,40). Ale řecký výraz pro „zločince“ v politické situaci té doby, mohl v Palestině nabývat zvláštního významu. V tomto případě to

znamenal něco jako „bojovník odboji“. Barabáš se podílel na vzpouře (srv. *Mk* 15,7) a v tomto kontextu byl navíc obviněn z vraždy (srv. *Lk* 23,19.25). Když Matouš říká, že Barabáš byl „známý vězeň“, naznačuje to, že byl jedním z nejviditelnějších bojovníků odboje, pravděpodobně skutečnou hlavou této vzpoury (srv. *Mt* 27,16).

Jinými slovy, Barabáš byl mesiánskou postavou. Volba mezi Ježíšem a Barabášem nebyla náhodná: stojí tu proti sobě dvě mesiánské postavy, dvě formy mesianizmu. Tato skutečnost se stává ještě zřejmější uvědomíme-li si, že Bar-Abbas znamená „syn otce“. Je to typicky mesiánské označení, náboženské jméno jednoho z nejvýznamnějších vůdců mesiánského hnutí. Poslední velká mesiánská válka židů byla vedena v roce 132 Bar-Kochbou, „Synem hvězdy“. Jde o stejné složení jména, představuje stejný úmysl.

Od Origena se dovídáme další zajímavý detail: v mnoha rukopisech evangelií ze III. století se dotyčný člověk jmenoval „Ježíš Barabbas“ – ježíš, syn otce. Vystupuje jako *alter ego* Ježíše (Ježíšův dvojník), který vymáhá stejný nárok, ale naprosto odlišným způsobem. Je tu tedy volba mezi Mesiášem, který vede boj, slibuje svobodu a své vlastní království, a tímto tajemným Ježíšem, který jako cestu k životu hlásá ztrátu sebe sama. Co je na tom divného, že masy daly přednost Barabášovi? (Podrobnější detaily lze najít ve významné knize Vittoria Messoriho, *Patì sotto Ponzio Pilato?*, Torino 1992, str. 52-62).

Kdybychom měli vybírat dnes my, měl by Ježíš z Nazareta, Syn Mariin, Syn Otce nějakou šanci? Ale opravdu Ježíše známe? Chápeme ho? Neměli bychom snad vyvinout úsilí, abychom ho poznali zcela novým způsobem, včera stejně jako dnes? Pokušitel není tak neohrabaný, aby nám přímo nabízel adoraci d'ábla. Předkládá nám jen, abychom se rozhodli pro to, co je rozumné, pro prioritu naplánovaného a organizovaného světa, ve kterém Bůh, jako soukromá záležitost, sice může mít své místo, ale nesmí zasahovat do našich zásadních záměrů. Solovjov připisuje Antikristu knihu *Otevřená cesta k míru a blahobytu světa*, která se stane takřka novou Biblí a jejím podstatným obsahem je adorace blahobytu a rozumného plánování.

Třetí Ježíšovo pokušení se tedy jeví jako pokušení základní – spočívá v otázce, co by měl spasitel světa dělat. Prochází celým Ježíšovým životem. Znovu otevřeně vyvstává v jednom rozhodujícím bodu směřování jeho cesty. Petr pronesl jménem všech apoštolů vyznání víry v Ježíše Mesiáše-Krista, Syna živého Boha, a dal tak výraz víře, která vytváří Církev a zakládá nové společenství víry, spočívající na Kristu. Ale právě v tomto klíčovém okamžiku, kdy v konfrontaci s „názorem lidí“ se ukazuje vymezující a rozhodné poznání Ježíše a začíná se tak formovat jeho nová rodina, znovu vystupuje pokušitel: nebezpečí, že vše zvrátí na opačnou stranu. Pán hned vysvětluje, že pojetí mesiáše je třeba chápat vycházející z poselství proroků v jeho celku: neznamená světskou moc, ale kříž a zcela odlišnou společnost, která se rodí skrze kříž.

Tak to však Petr nechápal: „Petr si ho vzal stranou a začal mu to rozmlouvat: 'Bůh uchovej, Pane, to se ti nikdy nestane'“. Jen pokud čteme tato slova na pozadí vyprávění o pokušeních na poušti, chápeme neuvěřitelně tvrdou odpověď Ježíšovu: „Pryč ode mne, satane! Svádíš mě, neboť nemáš na mysli, co je Boží, ale co je lidské!“ (*Mt* 16,22s). Ale neříkáme snad Ježíši všichni bez přestání, že jeho poselství vede ke sporu s převládajícími názory a tak riskuje neúspěch, útrapy, pronásledování? Křesťanské impérium či světové papežství už dnes nejsou pokušením, ale vykládat křesťanství jako recept na pokrok a uznávat všeobecný blahobyť za pravý cíl všech náboženství, tedy i křesťanského, to je

nová forma stejného pokušení. Dnes se objevuje pod pláštíkem otázky: Ale co Ježíš přinesl, jestliže nedal vzejít lepšímu světu? Neměl by právě toto být obsah mesiánské naděje?

Ve Starém zákoně se ještě prolínají dvě roviny naděje: očekávání uzdraveného světa, v němž vlk ulehne vedle beránka (srv. *Iz 11,6*), kde se národy vydají na cestu k hoře Sion a pro něž bude platit proroctví: „Zkují své meče v radlice, své meče ve vinařské nože“ (*Iz 2,4; Mich 4,1-3*). Vedle této je však perspektiva trpícího Božího služebníka, který zachraňuje skrze pohrdání a utrpení. Během celého svého pozemského putování a pak znovu při rozhovorech po velikonocích, musel Ježíš svým učedníkům ukazovat, že Mojžíš a proroci mluvili o Něm, navenek zbaveném jakékoli moci, trpícím, ukřižovaném, zmrtvýchvstalém; musel jim ukázat, že právě tak se naplnily přísliby. „O bláhoví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci!“ (*Lk 24,25*), řekl Pán emauzským učedníkům, a totéž neustále opakuje i nám po všechna staletí, protože i my si stále myslíme, že pokud chtěl být Mesiáš, měl přinést zlatý věk.

Ale i nám říká Ježíš totéž, čím odrazil satana a to, co řekl Petrovi, a co znovu vyložil emauzským učedníkům: žádné z království tohoto světa není Boží království, absolutní podmínkou spásy lidstva. Lidské království zůstává lidským, a kdo tvrdí, že může vybudovat spasený svět, přitakává klamu satana, dává světu padnout do jeho rukou.

Vyvstává tu však velká otázka: ale co Ježíš skutečně přinesl, jestliže nepřinesl pokoj ve světě, blahobyt pro všechny, lepší svět? Co přinesl?

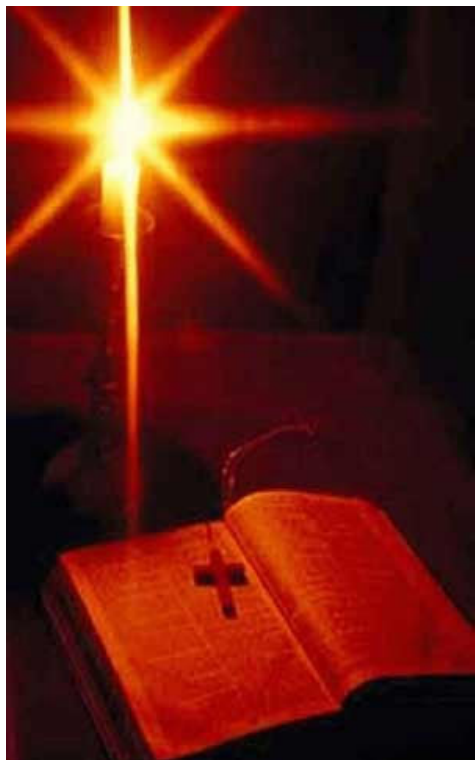
Odpověď je velmi snadná: Boha. Přinesl Boha, Toho Boha, jehož tvář se postupně zjevovala od Abraháma až po sapienciální literaturu, přes Mojžíše a proroky – toho Boha, který jedině v Izraeli zjevil svou tvář, a který i pod mnoha odstíny, byl uctíván ve světě pohanů – tohoto Boha, Boha Abraháмова, Izákova a Jakubova, pravého Boha, přinesl národům země.

Přinesl Boha: nyní známe jeho tvář, nyní jej můžeme vzývat. Nyní známe cestu, kterou jako lidé máme v tomto světě kráčet. Ježíš nám přinesl Boha a s Ním pravdu o našem údělu a našem původu; víru, naději a lásku. Jen tvrdost našeho srdce se domnívá, že je to málo. Ano, Boží moc ve světě je tichá, ale je to moc pravá a trvalá. Zdá se, jako by Boží věc byla neustále v agónii. Ale vždy se ukazuje jako to, co skutečně trvá a zachraňuje. Království světa, která satan mohl Pánu ukázat, během doby všechna padla. Jejich sláva, *dóxa*, se ukázala být zdáním. Ale sláva Kristova, pokorná sláva, připravená trpět, sláva jeho lásky nezapadla a nezapadne.

Z boje proti satanovi vychází Ježíš jako vítěz: proti falešnému zbožštění moci a blahobytu, falešnému příslibu budoucnosti, která skrze moc a ekonomii zaručuje všechno všem, On postavil božskou přirozenost Boha, který je pravým dobrem člověka. Na výzvu, aby se klaněl moci, Pán odpověděl slovy Deuteronomia, stejné knihy, jakou citoval i ďábel: „Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jemu jedinému sloužit“ (*Mt 4,10; srv. Dt 6,13*). První přikázání Izraele je také prvním přikázáním křesťanů: klanět se jedině Bohu.

Stejně jako Marek i Matouš uzavírá vyprávění o pokušení na poušti slovy: „A přistoupili andělé a sloužili mu“ (*Mt 4,11; Mk 1,13*). Teď se naplňuje Žalm 91,11: andělé mu slouží. Zjevil se jako Syn a proto je nebe otevřené nad Ním, novým Jakubem, praotcem Izraele, který se stal všeobecným (srv. *Jan 1,51; Jan 28,12*).

LITURGICKÉ TEXTY 2. NEDĚLE POSTNÍ

1. ČTENÍ – 1MOJŽ 12,1-4A

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Hospodin řekl Abrámovi: „Vyjdi ze své země, ze svého příbuzenstva a ze svého otcovského domu do země, kterou ti ukážu. Udělám z tebe veliký národ a požehnám ti, oslavím tvé jméno a budeš pramenem požehnání. Požehnám těm, kdo ti budou žehnat, a prokleji ty, kdo tě budou proklínat. V tobě budou požehnána všechna pokolení země.“ Abrám se vydal na cestu, jak mu řekl Hospodin.

ŽALM 33

Hospodinovo slovo je správné, – spolehlivé je celé jeho dílo. – Miluje spravedlnost a právo, – země je plná Hospodinovy milosti. Hospodinovo oko bdí nad těmi, kdo se ho bojí, – nad těmi, kdo doufají v jeho milost, – aby jejich duše vyrval ze smrti, – aby jim život zachoval za hladu. Naše duše vyhlíží Hospodina, – on sám je naše pomoc a štít. – Ať spočine na nás, Hospodine, tvé milosrdenství, – jak doufáme v tebe.

2. ČTENÍ – 2 TIM 1,8B-10

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.

Milovaný! Bůh ti dej sílu, abys nesl jako já obtíže spojené s hlásáním evangelia. On nás spasil a povolal svým svatým povoláním, a to ne pro naše skutky, ale z vlastního rozhodnutí a pro milost, kterou nám dal v Kristu Ježíši před dávnými věky. Ale to se projevilo teprve nyní, když přišel náš spasitel Kristus Ježíš. On zlomil moc smrti a přinesl nám světlo nepomíjícího života v evangeliu.

EVANGELIUM – MT 17,1-9

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a jeho bratra Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami. A byl před nimi proměněn: jeho tvář zazářila jako slunce a jeho oděv zbělel jako světlo. A hle – ukázal se jim Mojžíš a Eliáš, jak s ním rozmlouvají. Petr se ujal slova a řekl Ježíšovi: „Pane, je dobře, že jsme tady. Chceš-li, postavím tu tři stany: jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“ Když ještě mluvil, najednou je zastínil světlý oblak, a hle – z oblaku se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení; toho poslouchejte!“ Jak to učedníci uslyšeli, padli tváří k zemi a velmi se báli. Ježíš přistoupil, dotkl se jich a řekl: „Vstaňte, nebojte se!“ Pozdvihli oči a neviděli nikoho, jen samotného Ježíše. Když sestupovali z hory, přikázal jim Ježíš: „Nikomu o tom vidění neříkejte, dokud nebude Syn člověka vzkříšen z mrtvých.“

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSDICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

*„Slova, která jsem vám mluvil, jsou duch a život“
(Jan 6,63)*

SLOVO + P. FRANTIŠKA BENÍČKA

Skrze kříž k Bohu blíž

Nic není v životě horšího než zevšednění, návyk, rutina, zapadnutí do zajetých kolejí. Platí to v oblasti našeho povolání stejně jako v oblasti duchovní. Jakmile člověk přestane ve svém povolání růst, objevovat nové horizonty, stává se zakrnělým a vlastně nepoužitelným.

Boží slovo druhé postní neděle nás vede k tomu, abychom neupadli do stereotypu v oblasti duchovní a nestali se tak, jak říkají duchovní spisovatelé „stojatou vodou“, která zahnívá a páchne všem, ale byli stále v pohybu, nadšení a zápalu.

Abrahám – praotec ve víře, je nám všem předložen jako vzor. Bylo mu 75 let, když ho Bůh oslovuje, aby opustil svůj rodný kraj, místo, které důvěrně znal, a šel do pro něj naprosto neznámé země. Neměl atlas, ani mapy ani internet či GPS navigaci, ale měl hlubokou víru. Věřil Bohu, podle jeho slov jednal a dočkal se velkého požehnání ve svém životě, a stejně tak i všichni, kdo ho následovali. Musel však vyjít z všednosti, udělat krok do tmy, a tak se stát světlem pro ostatní. Apoštolové na tom byli podobně. Viděli Ježíše každý den, jedli a pili s ním. Slyšeli bezpočet jeho kázání. Ale čím víc ho slyšeli, tím méně ho poslouchali. Důkazem toho může být i skutečnost, že Ježíš mnohokrát mluvil o své smrti a vítězství nad ní, ale učedníci jakoby ho neslyšeli. V rozhodující chvíli všichni utekli a po Velkém pátku čekali co s nimi bude. Proto je Pán Ježíš vede do samoty, na horu Tábor. Tam také poznávají, že Ježíš je skutečně Mesiáš. Rozmlouvá s Mojžíšem a Eliášem. Oba dva jsou reprezentanti celého Starého zákona – Mojžíše je předobrazem Ježíše a Eliáš jeho předchůdcem. Apoštolům je dobře, chtějí dlít v Boží přítomnosti; Petr chce postavit tři stany, ale nakonec vše končí. Krásný zážitek Boží velikosti má apoštolův povzbudit k větší horlivosti a nasazení pro Boží království.

Hora proměnění, bratři a sestry, to je tento náš kostel, respektive nedělní mše eucharistie. Pokud jsme dobře prožili mši svatou, pak se nebudeme dívat na hodinky, kdy už to konečně skončí. Měli bychom být tak šťastní na tomto místě setkání s Bohem, že by se nám nemělo ani chtít z tohoto místa odejít. I apoštol Petr říká – Pane, je nám tady dobře. Zůstaňme tu, neodcházejme. – Kéž by tomu tak bylo i u nás!

Je však třeba připomenout, že k proměnění na hoře Tábor došlo týden před Ježíšovým utrpením a smrtí na kříži. Ježíš řekl apoštolům, že bude zatčen, souzen a zabit. Pro apoštolův to byl šok. Ovšem později pochopili, že sláva přijde až po utrpení.

Abrahám přináší velkou oběť, Ježíš umírá na kříži, teprve potom je možné radovat se a slavit. Na jednom kříži v pohraničí, které jsem mohl navštívit: 'Skrze kříž a pokání slavné zmrtvýchvstání'. Apoštol Petr i první křesťané to pochopili. Počet křesťanů v Římě rostl, ale najednou – pronásledování. Jeho poslední dopis z vězení obsahoval slova: vzpomínám, jak jsme viděli Krista oslaveného na hoře. To nejsou pohádky, - to je skutečnost a vy čekejte oslavu také. Utrpení přešlo a přišla sláva a svoboda.

Ale to už je 2000 let zpátky. Vzpomínáme si však na 50. léta minulého století u nás. Byla tichá dubnová noc. Všechny kláštery – mužské, ženské – se zavírají a jejich obyvatele komunisti odvezli neznámo kam. Představení Církve byli souzeni jako vlastizrádci, církevní školy zavřeny, zabaven církevní majetek. Vypadalo to, že je s církví konec. Nestalo se tak. Po 50 letech Kalvárie přechází a začíná období svobody. Církev sice nedostává všechno, co jí patří, ale žije dál. Ona nechce vládnout, ale sloužit. A i když nedostane všechno, co jí patří, přejde křížovou cestou a zase vyjde do slávy.

Berme kříž jako součást našeho života. Vzpomněl bych životní příběh známého hudebního skladatele Bacha, který byl plný tragédií. Bylo mu deset let a umřeli mu oba rodiče. Neochotně ho vychovával starší bratr. I jako dospělý měl těžký život. Po třinácti letech manželství mu náhle umírá manželka Barbara. S níž měl šest dětí (z toho dvě zemřely). Když se oženil podruhé s Annou Magdalenou, má s ní třináct dětí, z nichž opět většina umírá v útlém věku a jedno z nich bylo retardované. Měl i mozkovou příhodu, v jejímž důsledku oslepl a ohluchl. Navzdory tomu skládal úchvatná duchovní síla plná chvály a díkůvzdání Bohu, a stal se největším skladatelem chrámové duchovní hudby.

Skrze kříž Bohu blíž. Kéž i my rádi přinášíme tu malou oběť, že vstaneme a přijdeme na mši svatou. Zároveň však ať také trpělivě neseme kříž, který nám Pán dává, protože to je cesta ke slávě, k radosti a vzkříšení.

Proměnění Páně

(zamyšlení Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka, S.I., čestného občana Pustiměře)

Vzpomínám si na jednu cestu v Rumunsku. Jeli jsme z rána autem venkovskou silnicí. Předpokládali jsme, že bude volná. Ale na každém kroku jsme museli předjíždět ozdobené vozy s vystrojenými lidmi na nich. Na počátku jsme mysleli, že jde o selskou svatbu. Ale bylo těch svatebčanů příliš mnoho. Nakonec se nám dostalo vysvětlení. Bylo to 6. srpna, svátek proměnění Páně na hoře Tábor. Ten se tu slaví jako svátek klášterů. Vozy skutečně směřovaly k velkému klášteru, kde pak, jak jsme viděli, byla slavnostní bohoslužba na nádvoří s velkou účastí lidu. Byli jsme pak pozváni na oběd, který připravily řeholnice. Byly smažené ryby. Ale i ty byly privilegiem. Svátek spadá do postního období před Nanebevzetím Panny Marie, nesmějí se jíst ani ryby. Svátek Proměnění Páně je však tak velký, že je tu v poledne dispens od postu. U nás svátek 6. srpna mine bez povšimnutí. Evangelium o vidění na hoře Tábor se čte druhou neděli postní. Po zážitku z Rumunska se zdá tuze slavnostní. Jak ji zařadit do kající nálady postní?

Zamysleme se proto nejdříve nad výrazem „proměnění“. Když se něco promění, změní formu. To vyjadřuje i latinský titul *transfiguratio*, změnění „figury“. Řecky to zní *metamorphosis*. Když se studenti učili dobře latinsky, čítávaly se na gymnáziu

Metamorfózy básníka Ovidia. Jsou to báje, které končí vždycky mytologickou proměnou. Věrní přátelé Kastor a Pollux se promění v souhvězdí na nebi, staří manželé Filemón a Baucis se změni ve dva košaté stromy, atd. Když začali křesťanští autoři vysvětlovat metamorfózu Kristovu na hoře Tábor, bylo jim jasné, že tu nemohlo jít o proměnění tohoto druhu. Kdyby byl Ježíš změnil svou vnější podobu, nebyl by to už on, apoštolové by ho nepoznali.

S kardinálem Špidlíkem v papežské kapli Redemptoris Mater v Apoštolském paláci ve Vatikánu, *Peregrinatio ad limina Apostolorum*, 13. června 2007.

Co se tedy změnilo? Odpovídají svorně: světlo. Učedníci uviděli mistra v jiném světle. Ale i tomu se musí dobře porozumět. Nemohlo tu jít o nějaký teatrální efekt způsobený reflektory. Bible mluví často o „světle očí“, tj. o schopnosti vidět. Ta se skutečně často mění. My sami to dosvědčujeme, když řekneme například: Dnes to vidím úplně jinak, zkuste na problém pohlédnout jinýma očima! Změnit světlo tedy znamená v této souvislosti získat nový názor na lidi i na události. Tři apoštolové vídávali Krista denně jako člověka, jako proroka pocházejícího z Nazaretu. Na hoře uviděli jasně, že je Syn Boží. Tím se ovšem změnil jejich postoj k němu, viděli ho proměněného.

Změnu v náhledu vyjadřuje i řecký výraz pro pokání. České slovo zní smutně: když slyšíme, že se někdo „kaje“, představujeme si, že pláče. „Šla žitím matka má jak kajícnice smutná,“ čteme ve známé Březinově básni. Tento smutný náhled na pokání neodpovídá dobře evangeliu. Tam se začíná výzvou: „Čiňte pokání, přiblížilo se nebeské království!“ (Mt 3,2). Po celou dobu Starého zákona očekávali Židé Boží království a teď, když se

ohlašuje jeho příchod by měli plakat a být smutní? Hebrejský výraz pro pokání je obrazný: znamená něco podobného, jako když jde někdo po cestě, ale zjistí, že jde špatně, proto se vrátí. Odpovídá tomu tedy česky „obrácení“, „obraťte se“. Řecké slovo pro pokání je nejpřesnější: *metanoia* znamená změnit myšlení, změnit názor, vidět věci jinak, v jiném světle.

V morálním smyslu napomínali k takovému obrácení starověcí stoikové. Vycházeli ze všeobecné zkušenosti obyčejných lidí, kteří si nařikají, že se mají zle a že je potřeba, aby se udělala náprava. Stejná zkušenost nás však učí, že jsou všechny vnější nápravy jenom dočasné. Chvilku se zdá, že se situace zlepšila, ale potom se upadne do jiných nesnází. Opravdová náprava, říkali stoikové, musí být vnitřní. Nemá smyslu měnit vnější okolnosti, ale náhled na ně. Ten, kdo si nade všecko váží peněz, bude věčně chudý, protože jich bude mít pořád málo. Filosof, který si začal vážit moudrost a pohrdat jměním, má peněz dost. Jsou-li všechny věci jakoby peníze, za které se kupuje život, je potřeba je razit znova, tj. dát jim jinou hodnotu, než měly předtím. Důsledně se to snažili provádět tak zvaní cynikové, kteří vyznávali podobně jako indiští fakiři: Čím méně potřebuješ, tím jsi spokojenější. O jednom z nich, Diogenovi, se vypravuje, že bydlel v sudu. Šel se na něho podívat i ctižádnostivý Alexandr Veliký a milostivě se ho zeptal, může-li pro něho něco udělat. Dostal typicky cynickou odpověď: „Uhnout stranou, protože mně zastíňuješ slunko.“ Alexandra takové vyznání neobrátilo, ale přece jenom uznal, že má hodnotu. Proto prohlásil: „Kdybych nebyl Alexandrem, chtěl bych být Diogenem.“ Jinak bychom to asi vyjádřili takto: Kdyby se mně nepodařilo mít všechno, chtěl bych, abych se uměl spokojit s málem.

Křesťanské pokání je jiné. Apoštolům bylo snadné zapomenout na to, co je dole, protože měli vidění na hoře. Bylo tak krásné, že sv. Petr tam chtěl zůstat a už se nevracet. Nebylo to psychologické umění spokojit se s málem, ale nalezení něčeho, co je opravdu cennější než všechno ostatní, co je předmětem naděje. V biblickém slovníku se tomu říká souhrnně: Boží království. Proto je pokání, obrácení a příchod Božího království vlastně totéž. Je to nalezení perly, pro kterou člověk prodá všecko, co má, jenom aby ji získal (srov. Mt 13,46). Neudělá to ovšem ten, kdo se v perlách nevyzná, ošidili by ho.

Jako ve všem jiném i zde je poznání hodnot pravé a klamné, pokání víry a pokání falešná. Zdá se to podivným, ale můžeme to tak vyjádřit: život se skládá z neustálých obrácení. Člověk mění hodnoty jako šaty, Kupují se nové a odhazují se obnošené. Něco se nám líbí a po čase nás to omrzí. I ta možnost stále měnit člověka těší a nakonec omrzí. Mladý rád cestuje, ale nakonec má přece jenom rád stálý domov, kterého si váží ze všeho nejvíce.

Postupné hledání pravých hodnot se jmenuje růst v moudrosti. Naznačuje to i ten řecký výraz pro pokání: *metanoia*. Primitivní mudrc se vyznačuje tím, že zná mnoho a mnoho věcí, o kterých jiní nevědí. Proto rád vypravuje a mladí ho chodí s oblibou poslouchat. Starořeční filosofové se snažili o to, aby to, co vidí, také pochopili. Chápání přírody nazvali „fyzikou“. To bylo všeobecným názvem pro přírodní nauku. Ale ve čtvrtém století před Kristem, se začali zabývat „meta-fyzikou“, tj. hlubší pravdou, která je skrytá za fyzikou, pod povrchem toho, co se vidí jenom očima.

Poznání se řekne řecky *noia*. Je-li pokání *metanoia*, znamená to, že je to stálé hledání hlubší pravdy, tedy úsilí o pravou moudrost. Zjevení na hoře Tábor nás poučuje, že je to vidění Krista, Božího Syna, který jako slunce nového dne osvětluje celý vesmír.

POSELSTVÍ PAPEŽE FRANTIŠKA K POSTNÍ DOBĚ 2023

Postní askeze, synodální itinerář

Drazí bratři a sestry!

Matoušovo, Markovo a Lukášovo evangelium shodně vypráví o epizodě Ježíšova proměnění. V této události spatřujeme Pánovu odpověď učedníkům, kteří ukázali, že mu nerozumějí. Krátce předtím totiž došlo ke skutečnému střetu mezi Mistrem a Šimonem Petrem, který poté, co vyznal svou víru v Ježíše jako Krista, Syna Božího, odmítl jeho zvěst o utrpení a kříži. Ježíš ho důrazně napomenul: „Jdi mi z očí, satane! Pohoršuješ mě, neboť nemáš na mysli věci božské, ale lidské!“ (Mt 16,23). A hle, „po šesti dnech vzal Ježíš s sebou Petra, Jakuba a jeho bratra Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami.“ (Mt 17,1).

Evangelium o Proměnění se předčítá každý rok o druhé neděli postní. V tomto liturgickém období nás Pán skutečně bere s sebou a vede nás stranou. I když po nás naše běžné závazky vyžadují, abychom zůstali na svých obvyklých místech a žili každodenním, často se opakujícím a mnohdy nudným životem, v postní době jsme pozváni, abychom „vystoupili na vysokou horu“ spolu s Ježíšem, abychom se svatým Božím lidem prožívali zvláštní zkušenost *askeze*.

Postní askeze je závazek, vždy oživovaný milostí, překonat náš nedostatek víry a odpor k následování Ježíše na křížové cestě. Stejně tak, jako to potřeboval Petr a ostatní učedníci. Abychom prohloubili své poznání Mistra, abychom do hloubky pochopili a přijali tajemství božské spásy, uskutečněné v naprostém sebedarování z lásky, je třeba nechat se Jím vést stranou a do výšin, odpoutat se od prostřednosti a marnosti. Je třeba vydat na cestu, na cestu výstupu, která vyžaduje námahu, obět' a soustředění, jako horská túra. Tyto požadavky jsou důležité i pro synodální cestu, kterou jsme se jako církve odhodlali uskutečnit. Bude dobře, když se zamyslíme nad tímto vztahem, který existuje mezi postní askezí a synodální zkušeností.

K „soustředění“ na hoře Tábor s sebou Ježíš bere tři učedníky, které si vybral za svědky jedinečné události. Chce, aby tato zkušenost milosti nebyla solitární, ale sdílená, stejně jako je ostatně celý náš život víry. Ježíše následujeme společně. A společně, jako Církev putující časem, prožíváme liturgický rok, a v něm dobu postní, krácejíce s těmi, které nám Pán postavil po boku jako společníky cesty. Podobně jako výstup Ježíše a učedníků na horu Tábor můžeme říci, že i naše postní cesta je „synodální“, protože ji uskutečňujeme společně po téže cestě, jako učedníci jediného Mistra. Víme totiž, že on sám je *Cestou*, a proto církve jak v liturgickém itineráři, tak v onom synodálním, nedělá nic jiného, než že stále hlouběji a plněji vstupuje do tajemství Krista Spasitele.

A dostáváme se k vrcholnému momentu. Evangelium vypráví, že Ježíš „byl před nimi proměněn: jeho tvář zazářila jako slunce a jeho oděv zbělel jako světlo.“ (Mt 17,2). Zde je „vrchol“, cíl cesty. Na konci výstupu, když stanuli s Ježíšem na vysoké hoře, dostávají tři učedníci milost vidět ho v jeho slávě, zářícího nadpřirozeným světlem, které nepřicházelo zvenčí, ale vyzařovalo z Něho samotného. Božská krása tohoto patření byla nesrovnatelně větší než veškeré úsilí, které učedníci vynaložili při výstupu na Tábor. Jako při každém

náročném vydání se do hor: při výstupu je třeba mít oči upřené na cestu; ale panorama, které se na konci otevře, překvapí a odmění svým kouzlem. Tak i synodální proces se často jeví jako obtížný a někdy bychom se mohli nechat odradit. Ale to, co nás čeká na konci, je jistě něco úžasného a překvapivého, co nám pomůže lépe pochopit Boží vůli a naše poslání ve službě jeho Království.

Zkušenost učedníků na hoře Tábor je dále obohacena, když se vedle proměněného Ježíše objevují Mojžíš a Eliáš, kteří zosobňují Zákon a Proroky (srov. Mt 17,3). Kristova novost je naplnění staré smlouvy a zaslíbení; je neoddelitelná od dějin Boha s jeho lidem a odhaluje jeho hluboký smysl. Podobně, synodální cesta je zakořeněna v tradici církve a zároveň otevřená novosti. Tradice je zdrojem inspirace pro hledání nových cest, vyhýbání se protichůdným pokušením stagnace a improvizovaného experimentování.

Postní asketická cesta a podobně i synodální cesta mají za cíl osobní a církevní proměnu. Proměna, která v obou případech, nachází svůj vzor v Ježíšově proměně a uskutečňuje se milostí jeho velikonočního tajemství. Aby se tato proměna v nás mohla letos uskutečnit, chtěl bych navrhnout dvě „cesty“, po kterých se vydat na společný výstup s Ježíšem a s Ním k cíli.

První se vztahuje k příkazu, kterým se Bůh Otec obrací k učedníkům na Táboře, zatímco kontemplují proměněného Ježíše. Hlas z oblaku říká: „Toho poslouchejte“ (Mt 17,5). První náznak je tedy zcela jasný: poslouchat Ježíše. Postní doba je časem milosti do té míry, nakolik Mu nasloucháme, když k nám mluví. A jak k nám mluví? Především v Božím slově, které nám církev nabízí v liturgii: nenechme je padnout do prázdna; pokud se nemůžeme vždy zúčastnit mše svaté, čtème si den co den biblická čtení, a to i s pomocí internetu. Kromě Písma svatého k nám Pán promlouvá v bratřích a sestřích, zejména ve tvářích a příbězích těch, kteří potřebují pomoc. Ale rád bych přidal ještě další aspekt, v synodálním procesu velmi důležitý: naslouchání Kristu prochází také nasloucháním bratřím a sestřím v církvi, ono vzájemné naslouchání, toto vzájemné naslouchání je v některých fázích primárním cílem, ale v metodě a stylu synodální církve zůstává vždy nepostradatelné.

Jak uslyšeli Otcův hlas, „učedníci padli tváří k zemi a velmi se báli. Ježíš přistoupil, dotkl se jich a řekl: „Vstaňte, nebojte se!“ Pozdvihli oči a neviděli nikoho, jen samotného Ježíše. (Mt 17,6-8). Zde je druhá ukazatel pro tuto postní dobu: neuchylovat se k religiozitě tvořené mimořádnými událostmi, sugestivními zážitky, ze strachu čelit realitě s jejími každodenními námahami, těžkostmi a rozpory. Světlo, které Ježíš ukazuje svým učedníkům, je předzvěstí velikonoční slávy a k ní je třeba se ubírat, následujícíce „Jej samotného“. Postní doba je zaměřena na Velikonoce: toto „soustředění“ není samoučelné, ale připravuje nás prožít s vírou, nadějí a láskou utrpení a kříž, abychom dosáhli vzkříšení. Ani synodální cesta nás nesmí oklamat, že jsme dospěli k cíli, když nám Bůh dal milost některých silných zážitků společenství. Také tady nám Pán opakuje: „Vstaňte, nebojte se“.

Sestupme do údolí a prožitá milost kéž nás podpoří v tom, abychom byli umělci synodality v běžném životě našich komunit.

Drazí bratři a sestry, kéž nás Duch svatý v této postní době oživuje při výstupu s Ježíšem, abychom zakusili jeho božský jas, a tak posílení ve víře společně pokračovali na cestě s Ním, který je slávou svého lidu a světlem národů.

"Čiňte pokání a věřte evangeliu" (Marek 1,15)

DOBA POSTNÍ
S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J.,
čestným občanem Pustiměře

a

P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

PONDĚLÍ PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 27. ÚNORA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Až přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni andělé, posadí se na svůj slavný trůn a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Tu řekne král těm po své pravici: `Pojďte, požehnání mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa. Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.` Spravedliví mu na to řeknou: `Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a dali jsme ti najíst, žíznivého, a dali jsme ti napít? Kdy jsme tě viděli na cestě, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme k tobě?` Král jim odpoví: `Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratrů, pro mne jste udělali.` Potom řekne i těm po levici: `Pryč ode mne, vy zlořečení, do věčného ohně, který je připraven pro ďábla a jeho anděly. Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít; byl jsem na cestě, a neujali jste se mě, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě; byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.` Tu mu na to řeknou také oni: `Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žíznivého, na cestě nebo nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?` On jim odpoví: `Amen, pravím vám: Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.` A půjdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného života.“ (Mt 25,31-46)

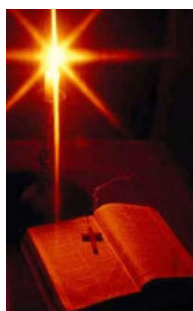

Až přijde Syn člověka ve své slávě. Jak si máme představit příchod Kristův ve slávě. Malíři nám pomáhají. Plýtvají při této příležitosti krásnými barvami a světlem Ale český výraz „sláva“ je spíš původu akustického. Má stejný kořen jako slovo. Slavný je ten, o kom se mnoho mluví. Mluví pak se o tom, kdo se stal důležitým. Tam se přibližujeme k hebrejskému výrazu pro slávu: kabod je něco, co se považuje za důležité. V náboženském pojetí ovšem sláva patří především Bohu: „Nikoli nám, Hospodine, nikoli nám, ale svému jménu zjednej slávu“ (Žl 115,1). Naše modlitby se často zakončují vyznáním: Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. To je liturgická formule. Bohužel v denním životě považujeme tolik jiných věcí za důležitější, že Bůh ustupuje do pozadí jako podřadný. Přijde však den, kdy se Kristus objeví před celým

světem ve slávě. Všichni poznají, že on je jediný opravdu důležitý. Pro věřící je to ovšem velký den ospravedlnění jejich víry.

Budou před něj shromážděny všechny národy, oddělí jedny od druhých. I tuto scénu by malíři rádi zachytili, ale jde to těžko. Musejí se spokojit jenom s málo reprezentanty lidstva. Komunikační prostředky dnes umožňují, že se o něčem mluví takřka v celém světě. A přece jak málo víme jeden o druhém, jenom přibližně hodnotíme, jaký kdo je po mravní stránce. Knížka *Následování Krista* však pěkně říká: „Znáš-li Krista, znáš všechno.“ Poznáme-li v poslední den plně Krista, to s sebou přinese i poznání všech lidí a všech národů, Krista celého, „mystického“, ne jenom jako historické osoby. Toto poznání s sebou nese i rozdělení lidí podle jejich zásadní volby pro dobro nebo pro zlo. Pseudo-Makarius píše, že se velmi podíváme jedné věci. Všechny ovce jsou ovce a všichni vlci jsou vlci, ale lidé navenek stejní jsou uvnitř v srdci buď ovce, nebo vlci. Tajemství dobra a zla se jasně projeví také až na konci věků.

Co jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratrů, pro mne jste udělali. Rozdělení lidí se podobá soudu. Protože jde o soud poslední, od kterého už není odvolání k dalšímu, je to tedy i soud nejvyšší, kde se rozhoduje podle prvních základních článků konstitučních. Království Boží, které nám zjevuje Bible, stojí na prvním základním pilíři spásy: Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Bůh se stal člověkem, ztotožnil se s ním. Proto platí i mravní důsledek: Co jste udělali pro člověka, udělali jste pro Krista. Láska k Bohu a láska k bližnímu se slily v jednu povinnost. K tomuto zákonu se vede poslední odvolání o osudu každého člověka. Láska je totiž smyslem všech ostatních zákonů, proroků, evangelia, svátostí, života v církvi. Symbolicky se to vyjadřuje tím, že na malbách posledního soudu sedí vedle trůnu Kristova i lidé spravedliví jako zástupci lidí, kteří byli podle lásky souzeni a podle lásky k nim je souzen celý svět.

ÚTERÝ PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 28. ÚNORA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Když se modlíte, nebuďte přitom povídají jako pohané. Ti si totiž myslí, že budou vyslyšeni pro množství slov. Nebuďte tedy jako oni. Vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte. Vy se tedy modlete takto: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od Zlého. Jestliže totiž odpustíte lidem jejich poklesky, odpustí také vám váš nebeský Otec; ale když lidem neodpustíte, ani váš Otec vám neodpustí vaše poklesky.“ (Mt 6,7-15)

Otčenáš. V církevní tradici je mnoho modliteb. Otčenáš však je na prvním místě. V liturgii má centrální postavení jako příprava na svaté přijímání. Skládá se z oslovení a sedmi proseb. Oslovení označuje toho, ke komu se obracíme. Jde-li o vlivné osoby, užíváme toho nejvyššího titulu, jaký jim patří: pane prezidente, vaše výsosti, vaše svatosti, apod. Jaký nejvyšší titul můžeme dát Bohu? V dějinách náboženství jich máme mnoho. Většinou měli bohové mnoho jmen. Tím se chtělo vyjádřit, že mají mnoho dokonalostí a že

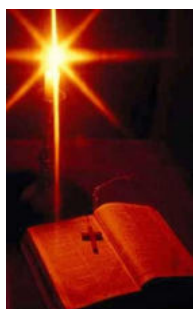
se nemá na žádnou z nich zapomenout. I biblického Boha známe podle mnoha jmen: Stvořitel, Pán, Král, Pastýř. Ale tato řada vrcholí zjevením, že je náš Otec na nebesích. Jen tak je zaručeno, že se k němu můžeme opravdu modlit, že nás slyší a že máme naději na to, že nás vyslyší. Proto se křesťané ve smyslu staré liturgické formule modlí k Bohu Otci, skrze Syna v Duchu svatém.

První tři prosby Otčenáše. První tři prosby Otčenáše se vztahují na Boží království. Můžeme je označit jako eschatologické, tj. projevují touhu, aby se plně uskutečnilo to, co Ježíš načrtl ve své horské řeči a zvláště v blahoslavenstvích (Mt 5,3n). Je dobré, když v modlitbě myslíme napřed na Boha a teprve potom na své vlastní zájmy. Tak to alespoň učí mnozí z těch, kdo Otčenáš vysvětlují. Ale není to úplné. Modlíme-li se na prvním místě za uskutečnění Božího království, modlíme se současně i za sebe. Vždyť i my chceme žít v prostředí, které by nám plně odpovídalo. Uvědomujeme si, že jsme „vyhnání synové Evy“ a že chceme zpátky domů tam, odkud jsme vyšli. Otče náš se nejlépe řekne v otcovském domě. Ve státních režimech se oceňuje tzv. budovatelská činnost a dávají se za ni vyznamenání. I naše modlitba je k tomu, aby budovala svět. Dělá to tím, že jej svěruje do ruky Boží.

Čtyři další prosby Otčenáše se týkají přímo nás samých a vyjadřují stručně všechno, co pro život potřebujeme. Origenovi se zdálo nedůstojné, abychom hned po myšlence na Boží království mysleli na denní chléb, tj. na jídlo a hmotné potřeby. Vysvětluje tedy tuto prosbu jako touhu po eucharistii nebo po hlubším poznání Boha, který je jakoby chléb duší. Nikdo nám ovšem nepřekáží v tak vznešených myšlenkách. Ale Bůh zná líp naši prvorozenost. Ví, jak jsme nešťastní, když nám něco chybí, když máme hlad a bídu. Když se modlíme za vezdejší chléb, uznáváme, že i to, co nám dává příroda a co si vydobýváme prací, je dar Boží. V modlitbě za odpuštění hříchů a za ochranu v pokušení pak objevíme nejlépe, že je Bůh opravdový Otec a že má k němu otevřené dveře každý marnotratný syn, jakmile řekne: „Vstanu a půjdu k svému otci“ (Lk 15,18).

Vyslechli jsme nejkrásnější modlitbu, kterou nám zanechal sám Pán Ježíš. Jeho slova na první poslech zaznívají rozkazovacím tónem: "vy se modlete takto". Tím jistě Pán Ježíš nemyslel, abychom se modlili jen Otče náš, ale chce ukázat, jak by měla vypadat i naše osobní modlitba, modlitba vlastními slovy. Máme se modlit za to, aby Boží království v nás i kolem nás rostlo a prohlubovalo se, aby byl Bůh více poznáván a milován, abychom poznali jeho vůli, měli vše k životu potřebné a měli stále ochotu k odpuštění a smíření. Je naše modlitba tohoto druhu. Nemodlíme se spíše: Pane, Ať jsem zdravý, ať se mi podaří ten a ten záměr, ale tvá vůle mě až tak nezajímá.

STŘEDA PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 1. BŘEZNA 2023

Když se u Ježíše shromažďovaly zástupy, začal mluvit: „Toto pokolení je pokolení zlé. Hledá znamení, ale jiné znamení mu dáno nebude než znamení Jonášovo. Jako Jonáš byl znamením pro Ninivany, tak bude i Syn člověka znamením pro toto pokolení. Královna jihu povstane na soudu proti mužům

tohoto pokolení a odsoudí je, protože přišla až z daleké země, aby slyšela Šalomounovu moudrost, a zde je přece (někdo) víc než Šalomoun. Ninivští mužové povstanou na soudu proti tomuto pokolení a odsoudí ho, protože se na základě Jonášova kázání obrátili, a zde je přece (někdo) víc než Jonáš.“ (Lk 11,29-32)

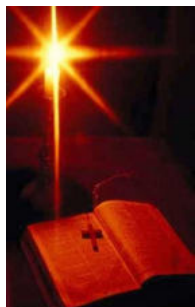

Jonáš byl znamením. Existoval skutečně Jonáš? Tak se ptá moderní čtenář, který nachází v této starozákonní knize mnoho nepravděpodobného. Ve Druhé knize Královské (2 Král 14,25) se mluví o proroku, který měl toto jméno a žil někdy v polovině 8. století před Kristem. Ale máme dojem, že si jeho jméno vypůjčil autor vypravování, které tvoří obsah Jonášovy knihy. Co tedy říci o jeho skutečné existenci. Jeden z moderních exegetů na tuto otázku odpovídá prostě: „Jonáš existuje, ale způsobem odlišným, tj. tak, jak existují zlí vinaři, kteří zabili syna pánova (Mt 21,33-41), jako bohatý člověk a chudý Lazar (Lk 16,19-31), jako marnotratný syn (Lk 15,1-32). V něm by se měli (podle autorova výkladu) rozpoznat všichni náboženští Židé, kteří se po vyhnání shromáždili okolo jeruzalémského chrámu, kteří v sobě živilí pocity nacionalismu a pohrdali ostatními lidmi ve světě.“ Kniha Jonáš je tedy stejné podobenství, jaké jsou i paraboly evangelia. Vypravují ne to, co bylo, ale to, co je v nás samých a co si máme uvědomit.

Jonáš odepřel kázat v Ninive. Je tedy obrazem národní uzavřenosti. Považuje své lidi za jediné, kterým je vyhrazeno Boží požehnání. Zdá se to oprávněné. Vždyť Židé byli jediní, kteří znali pravého Boha. Proroci Izaiáš, Jeremiáš, Ezechiel, Amos hřímali proti zlým pohanům a svolávali na ně Boží tresty. Vždyť pronásledovali jeho lid, znesvětili jeho chrám. Ale přesto, že chce Bůh potrestat jejich zlobu, nechce je zničit, ale obrátit. Jonáše posílá, aby jim kázal. V dějinách církve se podobný stav projevil na počátku 5. století, když barbaři zavalili římskou říši a když Alarich se svými hordami zpustošil Řím. Tu si křesťané uvědomili, že už se zbraní barbarům neubrání, ale že jediná obrana je v tom, když je obrátí. A tak se začíná rodit křesťanská Evropa. Císařský Řím už nemá vojevůdce, kteří by se barbarům postavili, ale římská církev má misionáře, kteří jdou k nim, aby jim nesli evangelium. Podobná situace, jak se zdá, čeká i nás v brzké době.

Jonáš se zachránil z moře. Utíkal před Bohem a zjistil, že je Bůh všude i v hlubinách vody, kde se jinak všechno rozloží a zahyne. On odtud vyvázne živý právě zásluhou toho netvora, který je obrazem smrti. Mořská hlubina je ovšem předobraz Kristova sestupu do říše mrtvých. Proto vláda zmrtvýchvstalého Krista je ve znamení Jonáše. Ale je to znamení i našeho vlastního života, který je naplněn útekem před Bohem, neštěstími, ale který jde stále vpřed. Proto i my jsme vyzváni, abychom zpívali s Jonášem jeho hymnus. „Ve své tísní jsem volal k Hospodinu, a vyslyšels mě. Z lůna podsvětí jsem křičel, a slyšel jsi můj hlas. Do hlubiny, doprostřed moře jsi mě vrhl, proud mě obklíčil, všechny tvé příboje a vlny se přese mě převalily. Řekl jsem si: Jsem zavržen od tvých očí, ale znovu spatřím tvůj svatý chrám“ (Jon 2,3n).

ČTVRTEK PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 2. BŘEZNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Proste, a dostanete; hleďte, a naleznete; tlučte, a otevře se vám! Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu se otevře. Vždyť kdo je mezi vámi takový, že dá vlastnímu synovi kámen, když ho poprosí o chléb? Nebo když poprosí o rybu, že mu dá hada? Jestliže tedy vy, třebaže jste zlí, umíte dávat svým dětem dobré dary, čím spíše váš nebeský Otec dá dobré věci těm, kdo ho prosí. Co tedy chcete, aby lidé dělali vám, to všechno i vy dělejte jim, neboť v tom je celý Zákon i Proroci.“ (Mt 7,7-12)

Proste a bude vám dáno. Jedna z námitek proti modlitbě bývá: "Je-li Pán Bůh vševědoucí, sám ví, co potřebujeme. Proč bychom ho měli o to prosit? Proč se domáhat, když víme, že on sám na nás myslí a chce nám dobro?" Už svatý Augustin se tou námitkou zabýval. Jeho odpověď je jednoduchá. Prosebná modlitba má pro něho význam především pedagogický. I rodiče učí děti, aby uměly poprosit o to, co jim sami chtějí dát. Tím si uvědomí svou závislost, lépe si ujasní, co vlastně potřebují. Voláme-li k Bohu: "Slyš, Pane!", nepředstavujeme si, že by byl Bůh především hluchý, ale my sami, jak říká sv. Augustin, slyšíme lépe sami sebe, uvědomujeme si své potřeby a svou situaci. Tyto důvody jsou ovšem správné, ale nejsou ještě úplné. Cíl modlitby není jenom něco dostat nebo nedostat. Jde především o to, abychom navázali osobní styk s Bohem. Okolnost, že něco potřebujeme, dává k tomu velmi vhodnou příležitost. Stává se školou modlitby, začátkem opravdového dialogu s Bohem.

Kdo dá vlastnímu synu kámen, když ho prosí o chléb? Všimněme si, proč a jak se dávají dary. Cizí, když prosí o almužnu, dostane jenom nejmenší minci. Naopak dobří přátelé si vymění někdy dary nákladné. Ty jsou tedy známkou, jak úzce se cítíme spojeni s podarovaným a kolik nám na něm záleží. Nejvíce dávají rodiče dětem, protože cítí jednotu, kterou s nimi tvoří. Také v životě Nejsvětější Trojice dává Otec všechno Synu a Syn má všechno od Otce. Modlitba nás přenáší ze země do Božího života. Máme tedy účast v tomto tajemství. Bůh Otec nám chce dát všechno a vyzývá nás, abychom o to prosili. Chce nám ovšem dát jenom to, co má on sám, tj. všechno dobré, dokonalé a svaté. To je tedy hlavní pravidlo, zač se máme modlit: „Nejprve tedy hleďte Boží království a jeho spravedlnost, a to všechno vám bude přidáno.“ (Mt 6,33). Slezský mystik Angelus Silesius píše: „Bůh, který je velký, nejraději velké dary dává, ale naše malé srdce nerado je brává.“

Jestliže vy, zlí lidé, dovedete dávat svým dětem dobré dary, čím spíše váš nebeský Otec? Velcí filosofové starověku Platón, Aristotelés a jiní nevěřili, že by se Bůh na nebi mohl zajímat o malé a směšné události lidských osudů. Je nad ně příliš povznesený. Teprve Plotinos, poslední velký pohanský myslitel, zaujal opačné stanovisko. Prohlásil, že dobro se nemůže do sebe uzavřít. Je jako slunce, které vyzařuje na všechny strany. Bůh, který je dobro samo, je tedy stále ochoten dávat. Duchovní autoři užívají příkladu s olejem, který měla žena přilévat v době hladu do nádob na rozkaz proroka. Olej tekł tak dlouho, dokud byly nádoby prázdné. Když se naplnily, přestal téci. Tak je tomu, říkají, i s Boží milostí. Bůh je ochoten nám jí dát tolik, kolik jsme schopni přijmout, nakolik dokážeme

vyprázdnit srdce od jiných zájmů a přání. Bůh je svoboda. Svobodně dává a jenom tomu, kdo svobodně přijímá. Nikdo se tedy nemusí bát ho prosit, neponižuje se tím. Ale ať u dobrého Otce hledá jen dobro.

Dnes nás Boží slovo ze Starého zákona seznamuje s knihou Ester (*Est 4,17ss*). Hlavní hrdinkou je půvabná Ester, která se stala manželkou perského krále Achašveroše. Její strýc, Mardocheus, se dostal do sporu s Hamanem, který byl první mezi velmoži. Nechtěl se mu totiž klanět, protože byl žid a klaněl se pouze Bohu. Hamana to rozzuřilo, rozhodl se, že vyhladí všechny židy v Persii a Mardochea že pověsí na šibenici. Královna Ester zavčas uvědomila krále, prozradila mu, že také ona patří k židovskému národu. Král nechal na šibenici, připravenou pro Mardochea, pověsit Hamana a Mardochea ustanovil prvním mužem po sobě. Židé slaví každoročně svátky púrim, 14./15. března - nejveselejší židovský svátek připomínající vysvobození perských židů.

PÁTEK PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 3. BŘEZNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Nebude-li vaše spravedlnost mnohem dokonalejší než spravedlnost učitelů Zákona a farizeů, do nebeského království nevezdete. Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: 'Nezabiješ.' Kdo by zabil propadne soudu. Ale já vám říkám: Každý, kdo se na svého bratra hněvá, propadne soudu; kdo svého bratra tupí, propadne veleradě; a kdo ho zatracuje, propadne pekelnému ohni. Přinášíš-li tedy svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se svým bratrem, teprve potom přijď a obětuj svůj dar. Dohodni se rychle se svým protivníkem, dokud jsi s ním na cestě, aby tě tvůj protivník neodevzdal soudci a soudce služebníkov, a byl bys uvržen do žaláře. Amen, pravím ti: Nevyjdeš odtamtud, dokud nezaplatíš do posledního halíře.“ (Mt 5,20-26)

Kdo by zavraždil, propadne soudu, ale i ten, kdo se hněvá na bratra. Hněv začíná v citech odporu proti tomu, co se nám skutečně nebo zdánlivě staví do cesty. Dostaneme chuť tu překážku odstranit. Napadne nás hned i nějaký způsob, jak to provést. Hněv ovšem může být spravedlivý i nespravedlivý.

Příkladem spravedlivého hněvu je Kristus, když vyhání z chrámu prodavače (Mk 11,15n). Jediná opravdová překážka na cestě k dobru je zlo. Můžeme tedy a dokonce musíme vzplanout hněvem proti zlu. Musí to být ovšem zlo skutečné a nejenom zdánlivé. V pravém a plném slova smyslu se máme hněvat proti hříchu, ďáblu, zlým myšlenkám. Když jde o lidi, je spravedlivý jenom ten hněv, který vede k dobrému, k nápravě zla a tedy k prospěchu bližního, ne k jeho škodě. Proto, i když je navenek rozhněvaná tvář, v srdci musí být láska, která projevy hněvu ukázněje, umírňuje, omezuje jenom

na ty příležitosti, kdy je to vhodné.

Kdo svého bratra snižuje, propadne veleradě. Stává se občas, že vzplaneme hněvem nespravedlivým. Vzbudí se v nás pocit nelibosti a vzniká chuť pomstít se bližnímu. Slovy ho ponižujeme, zmenšujeme a očerňujeme před jinými. Někdy se přejde i ke skutkům. Nejčastěji se to stává výbuchem citů, které jsou silnější než zdravý úsudek. Takový člověk je podle slov sv. Jana Klimama dočasný blázen, epileptik. Není s ním řeč, až když ho záchvat pomine. Pro něho samého pak nejsou lepší rady než ty, které se vyjadřují lidovými výrazy, jako např. „dýchat zhluboka“, „napočítat do deseti“, „rozbít dřevo, ale ne o hlavu druhého“ apod. Mnoho lidí se omlouvá, že se nedokážou ovládnout, že je to na ně příliš silné. Mnoho příkladů ukazuje, že i velcí světci bývali povahou vznětliví, ale s pomocí Boží a silou vůle se vycvičili tak, že se dovedli ovládnout i tam, kde by i mírné povahy vybuchly hněvem.

Kdo bližního zatracuje, propadne pekelnému ohni. Citový výbuch hněvu prozrazuje slabost charakteru. Daleko nebezpečnější je hněv, který zůstane v duši, i když už citové vzplanutí pominulo. Začne se ledově a rozumně uvažovat o pomstě, odpírá se odpuštění. Podle sv. Řehoře Nysského se takový člověk vylučuje z Božího království. Jemu samému už nebude odpuštěno, protože neodpouští jiným, nezastane se ho Bůh, protože si svou pomstu vyřizuje sám. Ve vypravování o Otcích pouště se čte, jak vyléčili hněvivého tím, že mu dali opakovat "modlitbu": "Děkuji ti, Bože, že tě nepotřebuji, protože si svou spravedlnost vyřizují sám." "Hněvejte se, ale nehřešte!", píše sv. Pavel (*Ef 4,26*), který sám byl výbušné povahy. Ale dává lhůtu k uklidnění do konce dne: "Slunce ať nezapadá nad vašim hněvem!"

Říká se: 'konec dobrý, všechno dobré'. Je to přísloví a je to nakonec pravda. Slyšeli jsme, že když se hříšník obrátí bude žít; když však spravedlivý se změní v hříšníka, skončí záhubou. Zdá se nám to jasné, logické. Kde však hledat hranici spravedlnosti a hříšnosti? Vždyť v každém z nás se prolíná dobro se zlem. V každém případě se zdá, je zde řeč o jistém zaměření svého života, jde o jasný životní postoj, o stav dobroty či zloby. Jsou totiž lidé, kteří si řeknou, že se už nachodili do kostela dost, pro kostel také něco udělali a co víc by si Bůh mohl přát? Teď si budu žít podle svého, Bůh mě nezajímá. To je jistě špatný postoj. Bůh není jen nějaké útočiště v dobách nemoci a opuštěnosti, ale je to můj Pán pro něhož žiji svůj život. Nelze tedy žít s Bohem jen na poloviční úvazek. Bůh chce celého člověka.

SOBOTA PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 4. BŘEZNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Miluj svého bližního' a měj v nenávisti svého nepřitele. Ale já vám říkám: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují. Tak budete syny svého nebeského Otce, neboť on dává vycházet svému slunci pro zlé i pro dobré a sesílá déšť spravedlivým i nespravedlivým. Jestliže tedy milujete ty, kdo milují vás, jakou budete mít odměnu? Copak to nedělají i celníci? A jestliže

pozdravujete jen své bratry, co tím děláte zvláštního? Copak to nedělají i pohané? Vy však buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.“ (Mt 5,43-48)

Miluj bližního, měj v nenávisti nepřítel! Je skutečně ve Starém zákoně takový předpis? Exegeti to vysvětlují tak, že výraz „nenávidět“ tu není tak silný jako v dnešní češtině. „Měj v nenávisti!“ by tedy znělo ve smyslu: „Chovej se nevšímavě! Nestarej se o něho!“ Tak se např. v Deuteronomiu (Dt 21,15-17) mluví o tom, že muž může mít jednu ženu rád, kdežto druhou pak bude „nenávidět“, to znamená opomíjet. Také slovo „nepřítel“ neznamena nutně někoho, kdo by nám chtěl ublížit, ale prostě toho, kdo není přítel, tedy člověka cizího. Kristus tu konstatuje všeobecnou praxi. Tak totiž jednají obyčejně lidé. Všimají si jenom těch, kdo jim jsou blízcí, příbuzných a známých. Ostatní nepozdravujeme a často ani nevidíme. Poselství evangelia má překročit tyto hranice a ohlásit všeobecnost lásky. Všichni lidé se mají stát našimi bližními.

Univerzálnost křesťanské lásky. Mravouka výslovně zdůrazňuje, že se bliženská láska vztahuje na všechny, které miluje Bůh. Náš okruh styků a dobrých skutků je ovšem omezený. Přesto však platí výzva Pseudo-Dionýsius Areopagita: „Čím šířeji, tím božštěji.“ Nemůžeme zůstat lhostejní k utrpení a potřebám lidí, i když jsou daleko a nám zdánlivě cizí. Křesťanská láska se proto umí přenést přes antipatie osobní, rasové, stavovské, národní. Nepříjemné city a odpor k bližnímu mají někdy dost záhadný původ, jindy jsou odůvodněné objektivními nedostatky, jako je např. nepříjemný vzhled, nevychovanost, hrubost, umíněnost, nemoci, které budí odpor. Lékaři, nemocniční ošetřovatelky se musejí někdy silně přemáhat, aby mohli zastávat své povolání. Kristus však dal příklad. Chodil na oběd k farizeům i k celníkům. Proto musíme mít i my dost síly, abychom potlačovali nechuť, která se probudí ve styku s lidmi.

Láska k nepřátelům. Je přirozené, že máme rádi toho, kdo nám dělá dobře. Ale při první křivdě náklonnost vyprchá a člověk se odvolá na zásadu: Jak ty mně, tak já tobě! Evangelium od nás žádá víc a vysvětluje to pěkným přirovnáním: "Tak budete děti svého nebeského Otce, neboť on dává vycházet svému slunci pro zlé i pro dobré a sesílá déšť spravedlivým i nespravedlivým". Přirovnání se sluncem se zvlášť líbilo Pseudo-Makariovi a vysvětluje je: Slunce se nemění podle toho, nač svítí, ani se neumaže proto, že vysušuje bahno. Tak i křesťan by neměl měnit svou tvář podle toho, s kým jedná. Má se chovat pěkně k věřícím i nevěřícím, světcům i hříšníkům. Tzv. nepřátelé tedy mají zvláštní význam v našem duchovním vývoji. Na nich se totiž ukáže čistota lásky, která dává a odměnu čeká ne od světa, ale od Lásky věčné.

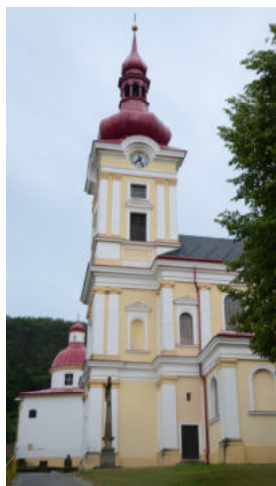

První dar, který máme věnovat našim bližním je životní svatost. Ta se vztahuje na každého z nás bez ohledu na naše povolání či životní stav. Pán Ježíš totiž pronesl slova "zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte" k zástupům, kde jistě nechyběli rybáři, řemeslníci, ženy, matky, mládež, děti. Co znamená svatost, dokonalost pro většinu lidí? Znamená to především dobře si plnit své povinnosti.

Dobře vykonaná práce je prostředkem ke svatosti. Máme se stále zdokonalovat po odborné stránce, pěstovat ctnost spravedlnosti - dávat druhým, Bohu, co jim náleží. Tak se dá posvěcovat práce, radosti i starosti, které nás provází; tak posvěcujeme i své okolí - stáváme se světlem světa a solí země. Odnesme si z Božího slova, že nestačí být dobrým, ale svatým; nestačí být průměrným, ale dokonalým.

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA RODINU SVÉ FARNOSTI:**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYVICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

SVŮJ DAR MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!

POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL: josef.benicek@seznam.cz

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYVICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks**. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

PEREGRINATIO AD FONTES SALUTIS

s Jeho Eminencí Giovannim kardinálem Coppou

2013 ✕ 10 ✕ 2023

PONDĚLÍ – 25. ÚNORA: “...VĚŘÍM V JEDNOHO BOHA, OTCE...”

Vítězstvím proroka Eliáše nad čtyřistapadesáti kananejskými kněžími ve službách pohanských božstev se Hospodin - Jahve zjevuje na hoře Karmel jako jediný pravý Bůh.

Odjezd z Pustiměře do Prahy – odlet do Tel Avivu. Přejezd do Galileje. Návštěva svatyně Stella Maris na hoře Karmel. Eucharistie ve svatyni. Navečer příjezd do Nazareta.

ÚTERÝ – 26. ÚNORA: “...VĚŘÍM V JEDNOHO PÁNA, JEŽÍŠE KRISTA...”

Tiberiadské jezero je místem, které připomíná významné okamžiky Ježíšova života a jeho poslání: povolání čtyř apoštolů, učení, uzdravování, zázraky.

Odjezd do krajiny Genezaretského jezera, přejezd lodí napříč jezerem, pouť do Tabgy (místa Petrova primátu a rozmnožení chleba) a Kafarnaa (synagoga a Petrův dům), Eucharistie v Petrově domě, výstup na Horu blahoslavenství. Zastavení v Káně Galilejské.

STŘEDA – 27. ÚNORA: “...PRO NÁS A PRO NAŠÍ SPÁSU PŘIJAL TĚLO Z MARIE PANNY...”

Svatá Rodina nazaretská je vzorem každé rodiny, první buňky společnosti a Církve. Rozjímáním nad Ježíšem, Josefem a Marií, se zamýšlíme nad rodinou, jejími hodnotami, láskou, přirozeným posláním v řádu společnosti, přijetím a výchovou dětí.

Dopoledne pouť do svatyně Zvěstování s novou bazilikou a chrámem sv. Josefa, vybudovaném na místě, kde žila Svata Rodina. Odpoledne výjezd na horu Tábor a pouť do svatyně Proměnění Páně, Eucharistie.

ČTVRTEK – 28. ÚNORA: “...VYZNÁVÁM JEDEN KŘEST NA ODPUŠTĚNÍ HŘÍCHŮ...”

Jako byl Ježíšův křest počátkem jeho veřejného poslání, tak i náš křest je počátkem nového života v Kristu. Obnova křestních slibů na břehu Jordánu nám dopřeje vrátit se v duchu k prameni, z něhož vytryskla naše spása.

Eucharistie v bazilice Zvěstování, odjezd k Mrtvému Moři. Obnova křestních slibů v Qasr El Yahud – místě Ježíšova křtu.

PÁTEK – 1. BŘEZNA: TRPĚL POD PONTSKÝM PILÁTEM, BYL UKŘÍŽOVÁN A POHŘBEN...”

Obnovíme naše vyznání víry v ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Pána – ústřední bod našeho Kréda. Síla zvěsti o Ježíšově zmrtvýchvstání nám dá překonat naše rozdělení a společně budovat budoucnost smíření.

Odjezd do Jeruzaléma a pouť na Olivovou horu: Olivová zahrada v Getsemanech, bazilika Agónie, kaple Pater Noster, kaple Dominus Flevit, Eucharistie v bazilice agónie. Odpoledne Křížová cesta ulicemi starého města a vstup do baziliky Svatého Hrobu.

SOBOTA – 2. BŘEZNA: “...VĚŘÍM V DUCHA SVATÉHO, PÁNA A DÁRCE ŽIVOTA...”

Je vždy dojemné a radostné vyslovovat název „Betlém“, jenž v hebrejštině znamená „Dům Chleba“, živého chleba, který nás živí. Oběť, která začala v Betlémě má své završení v Eucharistii, ustanovené při Poslední večeři.

Dopoledne: pouť do baziliky Narození a jeskyně, v níž se narodil Ježíš, jeskyně sv. Jeronýma a Pole pastýřů. Eucharistie v bazilice Narození. Odpoledne: pouť na horu Sion: večeradlo, chrám Zesnutí Panny Marie, Kostel sv. Petra in Gallicantu.

NEDĚLE – 3. BŘEZNA: “VĚŘÍM V JEDNU, SVATOU, KATOLICKOU A APOŠTOLSKOU CÍRKEV...”

V osadě Taybeh, známé také jako Efraim, tvoří křesťané a muslimové už po čtrnáct staletí jediný lid: stejné tradice, stejný jazyk, stejné problémy, stejný úděl. Věří v jednoho Boha a žijí společně pro jediného Stvořitele nebe a země.

Dopoledne: Taybeh. Eucharistie. Pouť do Ain Karim, návrat do Jeruzaléma a pouť ke Zdi nářků.

PONDĚLÍ – 4. BŘEZNA: “...POZNALI HO PŘI LÁMÁNÍ CHLEBA...”

Emauzy, místo, které si Ježíš zvolil za místo setkání s učedníky a kde se jim dal poznat, když lámal chléb. Pouť emauzských učedníků je našim putováním víry, mezi obtížemi uvěřit ve vítězství nad smrtí a radostí ze setkání se Zmrtvýchvstalým. *Závěr pouti v Emauzích, Eucharistie. Přejezd do Tel Avivu. Odlet.*

„Tady na Karmelu, stejně jako v životě, mějme v srdci Marii“

homílie Jeho Eminence Giovanniho kardinála Coppy, čestného občana Drysic, v bazilice Stella Maris na Hoře Karmel, Izrael, *Peregrinatio Ad Fontes Salutis*, 25. února 2013

Naši návštěvu ve Svaté zemi začínáme tady, na Hoře Karmel, na místě proroka Eliáše, jehož jeskyni tu vidíme, a především na místě Panny Marie, Královny Karmelu. Pro naši pouť, kterou svěřujeme Jí, naší Matce, k nám překypující něžností, jak to dokazuje, když nám dává slavit tuto mši svatou pod jejím zázračným obrazem, známým v celém světě, - je to vskutku začátek plný příslibů a nadějí.

Toto místo je naplněné dějinami a zbožností: tady se modlil Eliáš a tady vykonal nevídané zázraky, zvláště ten proti Baalovým prorokům, který ještě vzpomenu; tady viděl, jak z moře vystupuje obláček, který po třech letech sucha a hladu ohlašoval déšť, obláček, který se pak vždy vykládal jako symbol Matky Boží; tady pobýval prorok Elizeus, Eliášův učedník a nástupce, který odtud následoval ztrápenou šunamitskou ženu, která sestoupila až sem, a prosila ho, aby přišel vzkřísit jejího chlapce. Také pohané chovali k této hoře posvátnou úctu, jak dosvědčují filozof Pythagoras, císař Vespasián, historikové Tacitus a Svetonius. S šířením křesťanství přibývalo eremitů a mnichů, kteří obývali jeskyně na osamělých úbočích hory, aby žili v niterném spojení s Bohem, a tak vzbudili rozsáhlé duchovní hnutí, z něhož vzešel karmelitánský řád, který má tady své počátky.

Je proto krásné začínat naši tolik vytouženou pouť právě zde, u Mariiných nohou, a ve společenství tolika světců a světic karmelitánského řádu, kteří zdobili Církev všech staletí: Simon Stock, Terezie od Ježíše, Jan od Kříže, Markéta de'Pazzi, Terezie od Dítěte Ježíše, Alžběta od Trojice, až po Edith Stein, Terezii Benediktu od Kříže, popravenou v Osvětimi. Rád bych vám důvěrně svěřil, jak je to krásné i pro mne slavit dnes mši svatou na tomto místě: vždyť jsem ve společenství mých moravských spoluobčanů, a zvláště pak

proto, že mě maminka ještě jako chlapce zapsala spolu s bratrem do Tovaryšstva Karmelu, a každou noc uléhám s karmelitánským škapulířem: tady, na Karmelu, jsem před padesáti lety slavil svou první mši svatou ve Svaté zemi, a znovu jsem ji tu slavil vloni, prvního ledna. Stejně tak tomu bude i u vás, milovaní. Po celý život si uchováte v paměti mši svatou na Karmelu, která zahajuje vaši pouť.

Prožíváme Rok víry, a celá pouť se soustřeďuje na rozjímání *Kréda*: dnes se

zastavíme u prvních slov. „Věřím v jednoho Boha, Otce všemohoucího“. Při poslední lednové generální audienci věnoval Svatý otec tomuto počátečnímu bodu nicejsko-cařihradského vyznání nádhernou meditaci, kterou si můžete znovu přečíst v pěkném překladu otce Josefa ve Farním informátoru. Dnes se nad ní krátce zamyslíme připomenutím zázraku, který právě tady na Karmelu vykonal prorok Eliáš. Modlářský král Achab tu shromáždil Baalovy proroky, aby dali Eliášovi na vyučenou; tento však poté, co pranýřoval národ, že ztratil víru, jej vyzývá, aby se klaněl tomu, kdo je pravým bohem: buď Baalovi s jeho čtyřmi sty padesáti proroky, anebo Bohu Izraele; přikázal jim připravit oběť, aby sestoupil oheň z nebe a strávil ji. Proroci sázku přijali: po celý den vzývali svého boha, křepčili kolem oltáře, drásali se až do krve, ale marně: Eliáš se jim dokonce vysmíval, ale oběť zůstala netknuta. Konečně, v poledne, v hodinu kdy se v Jeruzalémě uctívá pravý Bůh, nechává Eliáš zbudovat oltář z dvanácti kamenů - podle počtu izraelských kmenů, dává připravit kusy z býčka, nechává hojně polít vše kolem oltáře, a takto se modlí k Hospodinu:

„Hospodine, ať se dnes ukáže, že ty jsi Bůh v Izraeli. Vyslyš mě, Hospodine, vyslyš mě, ať tento lid pozná, že ty – Hospodin – jsi pravý Bůh, ty obrátíš jejich srdce“ (1Kráľ 18,36s). Oheň spadl z nebe, sežehl celopal a vysušil vodu, která byla v příkopu. Všechen lid padl na svou tvář a volal: „Hospodin je pravý Bůh.“

Hospodin je pravý Bůh!“ (*tamtéž*, 18,39).

Ano, drazí bratři a sestry, „Pán je Bůh, Pán je Bůh!“ „Věřím v Boha, Otce všemohoucího!“ Naše slova víry, slova Církve, se shodují se slovy víry hlásané proroky Starého zákona. Vrátili jsme se bohužel do časů Eliášových! Žijeme v době, kdy se na Boha zapomnělo, odsunul se stranou, popřela se jeho existence, a jedná se tak, jako by neexistoval: ale koncentrační tábory jsou tu, aby ukázaly, že když se popře Bůh, popře se i člověk. Na tomto místě, kde znovu zazněla vítězná slova proroka, i my dnes večer opakujeme: Pán je Bůh, Pán je Bůh! Věřím v Boha, Otce všemohoucího: všemohoucího proto, že stvořil nezměrné obzory vesmíru i nekonečně nepatrné molekuly mikroorganismů; Otce proto, že nás miloval víc než svého jednorozeného Syna, kterého za nás vydal, aby nás zachránil: Otec nás miloval víc, než svého věčného Syna, Slovo!

Milování, tato mše svatá i všechny další, které budou v těchto dnech následovat, jakož i svatá místa, která v této požehnané Zemi uvidíme, nám navždy vryjí do paměti, že Bůh je; Bůh existuje; Bůh nás každého osobně zná; Bůh nás miluje; Bůh nás provází po stezkách života, i když se tyto stávají temnými, spleťtými a nic nechápeme; On však je nám po boku, drží nás za ruku, vždy na nás pamatuje.

Milování věřící z Moravy, jste možná unaveni, a to jsme teprve na začátku cesty. Nechci vás unavovat. Ale tady na Karmelu, na Mariině hoře, před nezměrností nebe a šíří moře, které se pod námi v rajském pohledu otevírá, dodejme: je s námi také Maria, Hvězda mořská; bude nás v tyto dny provázet jako znamení prozřetelnosti nebeského Otce, jako Matka Spasitele i Matka naše: Ona bude hvězdou naší pouti, dá nám světlo, směr, rozhojní naši víru. Modleme se k ní slovy svatého Bernarda: „Maria! Toto jméno znamená Hvězda mořská. Vzdouvají-li se vichry pokušení, narážíš-li na útesy soužení, k hvězdě se dívej, vzývej Marii ... Jsi-li poděšen velikostí svých hříchů, zmaten nečistým svědomím, ustrašen přísností soudu, a už už tě pohlcuje tuň malomyslnosti a propast zoufalství, myslí na Marii. V nebezpečích, v úzkostech, v pochybnostech, myslí na Marii, vzývej Marii. Stále ji měj na rtech, stále ji měj v srdci“ (*In lode della vergine Maria, Om. II. S. Bernardi Opera*, IV. str. 35).

Ano, milování, tady na Karmelu, stejně jako v celém životě, mějme stále Marii na rtech s modlitbou, v srdci s láskou a důvěrou. Stále s Ní. S ní pěkné putování!

+ Giovanni card. Coppa

„Pane, ke komu půjdeme?“

homílie Jeho Eminence Giovanniho kardinála Coppy, čestného občana Drysic,
v Petrově domě - Domus Ecclesiae, Kafarnaum Izrael, *Peregrinatio Ad Fontes Salutis*, 26. února 2013

Drazí poutníci,

včera jsme byli na Mariině hoře Karmel, s výhledem na moře, a dnes se nacházíme v Petrově domě u Tiberiadského jezera, po němž jsme se teď plavili: jsme v Galileji, krajině, která byla scénou prvotního a velmi intenzivního Ježíšova působení: na nejposvátnějších místech jeho apoštolátu, kde vykonal velké zázraky, uzdravoval nemocné všeho druhu, kteří se ho chtěli dotknout, hlásal evangelium

zástupům, které jej obklopovaly od rána do večera. Cítíme tu živou Ježíšovu přítomnost, protože slavíme mši svatou právě nad Petrovým domem, který byl také domem Ježíšovým.

Drazí moravští poutníci, byli jste několikrát v Římě, kde Petr zemřel jako Kristův mučedník, a tam jsem s vámi slavil eucharistii u jeho hrobu ve vatikánských kryptách; dnes jste, dnes jsme, na místě, kde Petr žil jako rybář se svou skrovnou rodinou, a slavím s vámi tuto mši svatou. Řím a Kafarnaum, Petrův hrob ve Vatikáně a jeho dům v tomto městě, jsou jako jedinou červenou nití, která spojuje Petrův život a jeho smrt, a shrnuje význam lásky, kterou choval k Ježíši. Lásky, na které spočívá Církev. Je

nesmírnou milostí být dnes v tomto domě, na začátku naší pouti.

Kafarnaum je plné vzpomínek na Ježíše. Tady byl povolán Matouš, aby ho následoval jako apoštol, - opustil celnici, v níž celý den seděl a čekal v tomto významném hraničním

městě na klienty, - a hned šel za Ježíšem a stal se autorem prvního evangelia; tady římský setník prosil Ježíše, aby uzdravil jeho těžce nemocného služebníka, a s vírou, kterou obdivoval sám Ježíš, nežádá, aby přišel do jeho domu, ale říká slova, která dosud opakujeme ve chvíli svatého přijímání: „Pane, nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu, ale řekni jen slovo a můj služebník bude uzdraven“ (Mt 8,3).

Kafarnaum je živé! V tomto Petrově a Ježíšově *domus Ecclesiae*, zbudovaném na oktagonální bazilice ze čtvrtého století nad stavbami sahajícími až do prvního století, si můžeme udělat představu, jak vypadaly tyto Ježíšovy dny v Galileji, jak je popisují synoptická evangelia, především pak evangelium Markovo. Lidé vstávali velmi brzy, tím spíše rybáři jako byl

Petr a jeho společníci: lidé však už byli uvnitř i před domem, v tak hojném počtu, že se tam ani nedalo vstoupit: vždyť chromý, který zde byl uzdraven, byl spuštěn před Ježíše střechou, kterou jeho nosiči odkryli. Ježíš procházel kamenitými uličkami města, sledoval práci, která se tu prováděla: v každém domě mlyly obilí mlýny, které vidíme v Kafarnau tak četné, k přípravě domácího chleba, který se pak pekl v kuchyni: Ježíš měl před očima hospodyňky, zaneprázdněné hnětením těsta poté co do něj vložily kvas. Jiná hospodyňka

svolává své sousedky, aby jim celá šťastná sdělila, že našla ztracenou minci: všechna gesta, která Ježíš zvětšil ve svých podobenstvích. Když vyšel z města směrem k jezeru, potkával tu lidi, kteří na něj čekali, aby slyšeli jeho slovo, takže Petr jej mnohdy musel nechat nastoupit do loďky, aby ho mohli všichni slyšet. Tak kázal celý den, procházející osadami na pobřeží či na návrší. Večer pak se vracel domů; ale v noci Ježíš vstával a

odcházel na osamělá místa, aby se tam modlil, takže na úsvitu jej Petr s apoštoly šel hledat, protože dav z celého města se už tísnil; on však odpověděl, že musí jít jinam, aby hlásal evangelium městům i vesnicím, které ho čekaly. Vystoupíme ještě na Horu blahoslavenství, kde Ježíš vyhlásil velkou Chartu, která má změnit svět: „Blahoslavení

chudí v duchu, blahoslavení tiší, blahoslavení šířitelé pokoje, blahoslavení čistého srdce“ (Mt 5,3-11). Tady v Kafarnau pak byla synagoga, starší než ta, kterou jsme navštívili, kde se Izraelité shromažďovali v sobotu, aby naslouchali Zákonu a Prorokům: Ježíš ji navštěvoval, jak nám dále říkají evangelia. A z Janova evangelia slyšíme dodnes vrchol Ježíšova zjevení, ohlášení eucharistie, které zaznělo právě ve starobylé synagoze v Kafarnau: „Já jsem chléb života ... živý chléb, který sestoupil z nebe. Kdo jí tento chléb, bude žít navěky a chléb, který já dám, je mé tělo, obětované za život světa“ (srv. Jan 6,32-38).

Milovaní bratři a sestry. Tady se hlásalo Boží evangelium, tady se naslouchalo slovům spásy Božího Syna, která jsou dosud živá v srdcích věřících. Připadá nám, jako bychom je tu slyšeli znovu. Před několika lety jsem četl, že nějaký vědec předpověděl, že jednoho dne bude vynalezen přístroj, kterým bude možné zachytit slova, která pronesly velké osobnosti minulosti, a která dosud tkví v prostoru. Tato pozoruhodná vize se ještě nenaplnila: ale pro

nás, kteří věříme, jsou evangelia tímto přístrojem, který nám dává znovu naslouchat Ježíšovým slovům: a právě ve Svaté zemi nám připadá, jako bychom se vrátili do Ježíšovy současnosti a naslouchali mu, jako bychom i my sami byli obyvateli Kafarna. Dnes slova *Kréda*, která vedou naše kroky, obracejí naši víru k Němu: „Věřím v jednoho Pána, Ježíše Krista“. Nemohli jsme je snad ani slyšet na místě věrohodnějším, než je Kafarnaum. Ano, tady se Ježíš ukázal jako jediný Pán, jediný Spasitel, jediné světlo myslí, jediná láska srdcí: tady znovu zaznívají jeho slova, tady znovu prochází svými lidskými kroky, aby člověku oznámil, že jediné on, Kristus, je Cesta, Pravda a Život (Jan 14,6). Tady, na místě kde ještě cítíme jeho přítomnost a slovo, musíme obnovit vyznání své víry v Něj, přilnout k Němu, který je naší jedinou láskou a naší jedinou spásou. Dnes večer obnovíte v Káně své sliby manželské věrnosti. Ale tady, v Kafarnau, Mu všichni musíme obnovit svou bezvýhradnou, upřímnou a definitivní oddanost. Rozhodnout se pro Něj. Rozhodnout se pro jeho pravdu. Rozhodnout se pro jeho evangelium. Na závěr své řeči o Chlebu Života, jej mnozí - i z jeho učedníků - opustili, protože říkali: je to tvrdá řeč. Ale Ježíš nevzal zpět jediné slovo, které pronesl; ba co víc, obrátil se ke dvanácti a ptá se jich: „Chcete snad i vy odejít?“ Petr mu jménem všech odpověděl: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života, a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Svatý Boží“ (Jan 6,7ss). Také dnes, na tomto místě, Petr odpovídá za nás, kteří se nacházíme v jeho domě; v *Domus Ecclesiae*, kde se ve víře Petrově obnovuje víra celé Církve. Spolu s ním opakujeme: „Pane, ke komu půjdeme?“. On pak nás všechny pevně vine k Ježíši, jedinému Spasiteli světa, abychom měli život.

+ Giovanni card. Coppa

„Pane, je dobře, že jsme tady“

homílie Jeho Eminence Giovannioho kardinála Coppy, čestného občana Drysic,
v bazilice Proměnění Páně na Hoře Tábor, Izrael, *Peregrinatio Ad Fontes Salutis*, 27. února 2013

„Je dobře, že jsme tady!“ (Lk 9,33).

Minulou neděli, druhou postní, ještě předtím, než jsme se vypravili do Svaté země, nám postní liturgie jako každoročně představila Ježíšovo Proměnění, aby tak zdůraznila, že tentýž Ježíš, kterého uvidíme na Velký pátek ukřižovaného, je vyvolený Boží Syn, který se na této hoře zjevil v Otcově světle, a jehož musíme poslouchat jako samotného Boha. A dnes jsme právě tady, na hoře Tábor, a při eucharistickém slavení znovu prožijeme tentýž velký zázrak. „Je dobře, že jsme tady!“

Ježíšovo Proměnění je zázrakem, Církvi velmi drahým, proto nám ho připomíná dvakrát v roce: na začátku doby postní a 6. srpna. Je událostí velké teologické a duchovní hloubky, která vždy poutala pozornost křesťanů a inspirovala významná umělecká díla mimořádné krásy: stačí vzpomenout velký Raffaellův obraz ve

vatikánských muzeích. Ježíš dává na několik okamžiků nahlédnout, kdo je: Bůh, Syn Boží, jas Otcovy moci. Vystupuje na horu, říká Lukáš, aby se modlil k Otci. A tam se proměňuje, to znamená ukazuje se v nové podobě – Řekové nazývají Ježíšovo Proměnění „Metamorfosis“: jeho tvář se skví jako slunce, oděv je oslnivě bílý. Benedikt XVI. -Joseph Ratzinger, v prvním díle své trilogie *Ježíš z Nazareta*, to komentuje těmito slovy: „Proměnění je událostí modlitby: stává se viditelným to, co se odehrává v Ježíšově rozhovoru s Otcem: vzájemným niterným pronikáním jeho bytí s Bohem, jež se stává ryzím světlem. V jeho bytí jedno s Otcem, Ježíš sám je světlo ze světla. To, kým je ve svém nitru ... se stává v tomto okamžiku poznatelným i pro smysly: Ježíšovo bytí v Božím světle, jeho vlastní bytí světla jako Syna“ (Benedikt XVI.-Joseph Ratzinger, *Gesù di Nazaret*, I., 2007, Rizzoli, str. 357).

Velký německý teolog devatenáctého století, Matthias Joseph Scheeben, ve významném díle o *Křesťanských tajemstvích*, podal skvělý výklad této scény, když říká, že v podstatě to byl zázrak, ohromný zázrak, ale trval jen několik okamžiků: větším zázrakem byl celý Ježíšův život, ve kterém po třiatřicet let skrýval před lidmi své božství: kdyby chtěl, mohl ho dát spatřit, ale lidé by nedokázali snést pohled na jeho jas: protože, jak říká Bible, člověk nemůže vidět Boha a zůstat naživu.

Na scéně Proměnění hrají ústřední roli také další postavy: dva protagonisté dějin spásy, Mojžíš a Eliáš, kteří zpřítomňují odpověď vyvoleného národa na plán spásy, chtěný

Bohem, jenž dal Zákon a poslal Proroky, aby připravili příchod Mesiáše: rozmlouvají s Ježíšem o jeho bližícím se „exodu“, jak říká Lukáš (9,31), totiž o jeho vykupitelském utrpení, od Boha připraveném už ve Starém zákoně. Dále jsou zde apoštolové, s Petrem, jako vždy prudkým, který tu chce postavit tři stany pro Ježíše a jeho partnery v dialogu: padají však k zemi, když spatří Ježíše v záři Otcovy slávy a slyší hlas samotného Boha, který promlouvá, zatímco se na hoře

objevil oblak Ducha svatého: „To je můj milovaný Syn, toho poslouchejte“ (Mk 9,7). Ano, člověk nedokáže snést zjevení božského. A je to právě Otec, který naplňuje scénu svou přítomností, a v naslouchání ukazuje způsob, jak následovat proměněného Krista. Úchvatná evangelijní scéna vévodí oslnivé mozaice v absidě, stejně jako tři věže průčelí svatyně připomínají stany, které chtěl Petr postavit. Ale také dvě kaple při vstupu do baziliky, zbytky starobylého

kostela, připomínají pěknými mozaikami dvě velké biblické postavy, které se tu zjevily po Ježíšově boku. Krypta pak, v níž slavíme tuto eucharistii, připomíná čtyřmi nádhernými mozaikami zjevení, změny a proměny, jimiž Ježíš živí a zkrášluje svou Církev. Jeho narození, v němž se Ježíš umenšuje jako Dítě, aby nám dal vyrůst a povýšil nás až k sobě; jeho utrpení jako obětovaného Beránka; jeho vzkříšení s oslaveným Tělem; a bílá eucharistická Hostie, která v sobě

S hlubokou až dech beroucí usebraností prosili na Hoře Proměnění o kněžské požehnání věřící pronásledované Církev v komunistické Číně.

zahrnuje celou skutečnost Ježíšova tajemství, který se pro nás stal člověkem a sám se zřekl svého božského vzezření. „Je dobře, že jsme tady!“

Drazí přátelé! Náš výstup na horu Tábor je velkou milostí, protože jsme zde postaveni před celé bohatství Ježíšovy lásky k nám. Zjevuje se tu fantazie Boha, který nám dává jako Spasitele svého jediného Syna: jako nejgeniálnější umělec vymyslel Bůh pro svého Syna ty nejúchvatnější a nejneuvěřitelnější proměny, abychom také my byli proměněni v nová stvoření, a tak se stali jeho dětmi. Jsme povoláni k malým věcem, ale Bůh nás pozvedá až k sobě, činí nás sobě rovnými, aby nám daroval veškeré bohatství svého božství. O vánocích jsme v našich jesličkách viděli, že se chtěl narodit chudým, bohatým jen láskou své maminky Marie, a pozorností Josefa z Nazareta, muže spravedlivého, svého pěstouna, protože svou chudobou chtěl sám v sobě proměnit všechny lidi s jejich omezeními, slabostmi, s jejich hříchy, avšak stvořenými k jeho obrazu a podobnosti. O Velkém pátku vidíme jiný aspekt této naprosté Ježíšovy chudoby, když po třech hodinách strašlivé agónie, všemi pohrdán, korunován trním, zbičován, umírá na drsném dřevě kříže smrti otroků, aby nás učinil bohatými svou milostí, která jej vyšla tak draho. O velikonocích Ježíš vstupuje skrze kříž do Otcovy slávy, a dává nám svůj život, milost, která nás posvěcuje v tomto životě, slávu, která nám dává podíl na životě věčném, a tak nám získává zpět obraz, podle něhož na počátku stvořil člověka. A ve Svaté Eucharistii, v té maličké Hostii, kde žije proměněn do té nejmenší a nejbezvýznamnější přítomnosti, jakou jeho láska vůbec mohla vynalézt, zůstává stále s námi, uprostřed našich domovů i blízko našich pracovišť; živí nás sám sebou a svou láskou, v Něm nás činí bratřími a sestrami, a v tichu a radosti nás pozvedá k účasti na Božím životě.

Poutníci před bazilikou Proměnění Páně na hoře Tábor.

Milování, být křesťany, znamená být proměněni v samého Boha. Je pravdou, že „tento poklad máme v nádobě hliněné. To proto, aby se ta nesmírná moc připisovala Bohu a ne nám“, jak říká svatý Pavel (2Kor 4,7). Jsme však proměněni v Boha, přetvoření v Něj, stáváme se Božími dětmi, aby ve světě konečně zvítězil pokoj, odpuštění, bratrství, které je tváří samého Boha. Žijme jako proměnění, a svět se změní, stane se lepším, a také on se promění v nový svět, v

civilizaci lásky. Usilujme o to, aby také naše rodiny, naše města, místa setkání a soužití se staly Tábořem.

„Pane, je dobře, že jsme tady!“

+ Giovanni card. Coppa

„Tady se Slovo stalo tělem“

homílie Jeho Eminence Giovanniho kardinála Copsy, čestného občana Drysic, v bazilice Zvěstování, Nazaret, Izrael, *Peregrinatio Ad Fontes Salutis*, 28. února 2013

Dnes se nám dostalo velké milosti slavit mši svatou ke cti zvěstování Páně před uctívanou jeskyní, v níž Maria řekla své „Ano“ andělovi poslanému od Boha, a kde Slovo Otce, stvořitelská Moudrost světa se vtělila a stala se pro nás člověkem, naším Bratrem, Ježíšem z Nazareta. Mnohokrát jsem slavil eucharistii na tomto místě, svatým mezi svatými, ale také v jeskyni Zvěstování, nyní bohužel uzavřené kvůli zamezení hojnému pronikání vody. Tady se

událo to, co říkáme ve vyznání víry v *Krédu*: „Skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem“. Pod mramorovým oltářem jeskyně jsou vytesána slova: *Verbum caro HIC factum est*. „TADY se Slovo stalo tělem“: jsou to samotná slova prologu Janova evangelia, slavnostní zvěst o vtělení Slova, s dodatkem „Tady“, historicko-geografickou kvalifikací, kterou nacházíme na všech svatých místech Ježíšova života. Ano, Slovo se vtělilo tady a nikde jinde. Tady se plně potvrdily dějiny spásy a tady začal Nový zákon, tady leží spojnice, která od té chvíle rozděluje dějiny na dobu před Kristem a po Kristu. Tady vše začalo tím, že Boží Syn přišel na zem, stal se Synem člověka, Synem Mariiným.

Tato svatyně je rovněž klenotnicí mariánské úcty Církve: v horní bazilice jsou spodobněny velké obrazy Matky Boží, uctívané po celém světě; a v přízemí, v podloubí které rovněž obepíná spodní baziliku, a je jakoby Mariiným objetím všem poutníkům, kteří sem přicházejí, jsou další nádherné mariánské ikony ze všech zemí světa, mezi nimi také jedna

z někdejšího Československa, která je dílem umělce, jemuž jsem svěřil vitráže kaple Apoštolské nunciatury, aniž bych věděl, že pracoval i pro Nazaret.

Naše myšlenky se nyní usebírají v meditaci velkého tajemství, které se tu připomíná: Slovo vstupuje do světa, aby nás vykoupilo. Dávni biskupové a Otcové, nazývaní Otcové Církve, tuto nevýslovnou skutečnost často shrnovali do slov: „Bůh se stal člověkem, aby se člověk stal Božím“. Tady se uskutečnila obdivuhodná výměna mezi Bohem a člověkem, kterou nepřestává uctívat vánoční liturgie: Bůh odkládá svou vznešenost, svou všemohoucnost, svou svrchovanost, aby se stal jedním z nás. Jak řekl svatý Pavel: „Kristus Ježíš, ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí. Ponižil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži“ (*Flp 2,6ss*). Když Boží Syn přicházel na svět, jak říká list Židům, řekl: „Dary ani oběti jsi nechtěl, ale připravils mi tělo. V celopalech ani obětech za hřích jsi neměl zálibu. Proto jsem řekl: Tady jsem, abych plnil, Bože, tvou vůli, jak je to o mně psáno ve svitku knihy“ (*Žid 10,5ss*). Touto vůlí Otce a Syna jsme byli zachráněni.

Nazaret je domem „Ano“, „Tady jsem“. Maria říká andělovi své „Ano“, své „Tady jsem“: ale před Ní a s Ní sám Boží Syn, když přicházel na svět, říká své „Ano“, své „Tady jsem“. Tady, v tichu, v usebranosti a modlitbě, odpověď Slova a Marie uskutečňuje spásu světa. Tady začíná radost ve světě.

Nazaret je městem radosti. Když k ní anděl vešel, oslovuje ji pozdravem, kterému ani sama zpočátku nerozumí a je jím zneklidněna: *Kaire, kekaritoméne, o kyrios metá sou* (*Lk 1,20*). Slova přeložená do všech jazyků světa, italsky *Ave Maria*, česky *Zdrávas Maria*, líbezná slova, která jsme poprvé slyšeli ze rtů našich matek, ale která nejsou přesně těmi andělovými; on říká Marii: „Raduj se, Maria, jsi plná milosti“. V malém muzeu vedle baziliky se uchovává nápis ze II.-III. století, který je snad nejstarším „Ave Maria“ světa: *Kaire Maria*, „raduj se Maria“. Ano, raduj se, Maria. Staneš se Matkou Boží, budeš milosrdnou Matkou lidí, budeš *Causa nostrae laetitiae*, „příčinou naší radosti“, jak Tě vzýváme v Loretánských litaniích, protože nám přinášíš Toho, který nás miluje, Toho, který nás zachraňuje. Ježíš přinesl na svět pravou radost, protože zničil hřích, přemohl moc ďábla, vrátil člověku jeho původní důstojnost a krásu Božího dítěte, stvořeného k obrazu a podobenství Trojjediného Boha. List Židům nám dále sděluje tajemné a zvláštní slovo: když mluví o Ježíšově smrti, říká nám, abychom měli oči upřeny na Toho, který „místo radosti, která se mu nabízela, vzal na sebe kříž a nic nedbal na urážky; nyní sedí po pravé straně Božího trůnu“ (*Žid 12,2*). Na kříži, v hodině naprosté opuštěnosti a nejkrutějších

muk, má Ježíš radost: radost, že nás zachránil, že nás zas učinil Božími dětmi, že nás znovu daroval Otci.

Milovaní bratři a sestry. Křesťanství je náboženstvím radosti. Dnes však je bohužel mnoho těch, kdo na to zapominají, anebo to vůbec nevědí. V přípravě na naši návštěvu místa Ježíšova křtu, máme dnes motto: „Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů“. Naší radostí je, že víme, že křest nás očistil od všech hříchů. Tato radost naší víry se však zrodila tady, v Nazaretě, při andělově zvěstování Marii. Na tomto místě znovu objevme radost naší víry, stále hlouběji ji prožijeme, stále konkrétněji ji praktikujeme, ve spojení s Bohem, který nám zajišťuje radost i ve chvílích bolesti a zkoušky.

Stejně jako Maria, jako Ježíš, který tady vstoupil do světa, naučme se i my vyslovovat své „Ano“, své „Tady jsem“. Odtud, kde všechno začalo, se učme věřit, milovat a žít evangelium, zdroj pravé radosti. Jděme vstříc Pánu, který k nám přichází, nesen v Mariině náručí. Nikdy nebuďme křesťany mrzutými, rozladěnými, stavějícími se proti všemu a proti všem: nebuďme proroky neštěstí. Žijme v radosti, nesme tuto radost druhým, dávejme se druhým. Buďme tvory onoho radostného „Ano“, jako Ježíš, který se tady vtělil, jako Maria, která je Pannou obětovaní a darování se Pánu. To je přání, které vám z celého srdce vyslovuji. Amen.

+ Giovanni card. Coffa

Votivní svíce v nazaretské jeskyni, kam byl anděl Gabriel poslán od Boha k Panně, zasnoubené s mužem jménem Josef a ta Panna se jmenovala Maria: TADY SE SLOVO STALO TĚLEM!

„Zůstaňte zde a bděte se mnou!“

homílie Jeho Eminence Giovanniho kardinála Copsy, čestného občana Drysic, v bazilice Ježíšovy agónie v Getsemanech, Jeruzalém, Izrael, *Peregrinatio Ad Fontes Salutis*, 1. března 2013

Slavíme mši svatou v bazilice Ježíšovy agónie. Dnes nás motto pouti zasazuje do mimořádné duchovní atmosféry tohoto dne: „Trpěl pod pontským Pilátem, byl ukřižován a pohřben“. Je to stěžejní den naší pouti, protože znovu prožijeme všechny etapy utrpení, smrti a zmrtvýchvstání našeho Pána. Po zastaveních na Olivové hoře, zvláště onom, kde Ježíš plakal nad Jeruzalémem, a po mši svaté

v getsemanské bazilice, projdeme úseky Křížové cesty, provázejíce Pána, nesoucího kříž na místo poprav; vstoupíme do baziliky zmrtvýchvstání, staneme na Kalvárii a vejdem do Svatého Hrobu, kam byl Kristus položen a odkud vstal z mrtvých. Den vpravdě z nejposvátnějších, jehož památku si ponese po celý život.

Tato velká a strohá bazilika Agónie nese rovněž název bazilika národů, protože tyto přispívaly na její zbudování ve dvacátých letech minulého století. Toto místo bylo vždy srdcem poutí do Svaté země, které se od počátku konaly za cenu nesmírných obětí a těžkostí, i s nasazením života: neboť bezpočtu křesťanů toužilo po staletí modlit se tam, kde se Ježíš potil krví, kde byl zajat žoldáky v čele s Jidášem a přiveden před veleradu velekněží, zákoníků a

starších k prvnímu výslechu. Toto místo bylo vždy místem kultu, na němž císař Teodosius zbudoval na konci IV. století baziliku, kterou poutnice Egerie označuje jako „elegantní“, neboli znamenité umělecké dílo. Původní stavba byla zbořena a v průběhu staletí

mnohokrát přestavována v mnohem skromnější chrám Svatého Spasitele, který pozvolna chátral, protože poutníci se raději ubírali do nedaleké getsemanské jeskyně. Poté, co se vlastníky stali Františkáni, podnikli významný archeologický průzkum a objevili nejen zříceniny předchozího kostelíka, ale dokonce odhalili i základy Teodosiovy baziliky, viditelné v nové bazilice.

Ponurá a tichá atmosféra baziliky, z níž vystupují do popředí mozaiky tří lodí, velmi pomáhá znovu prožít s Ježíšem jeho utrpení v noci agónie. Tady jsou slova zbytečná. Do oné temné hodiny nás ponořují evangelia. Ježíš trávil noci v Getsemanech, když přicházel do Jeruzaléma na židovské svátky, zvláště pak na velikonoce, a ve městě plném tisíců Izraelitů nebylo možné najít přístřeší, a zůstal v už zmíněné

jeskyni, která nepochybně patřila některému z jeho přátel anebo možná jednomu z apoštolů. Oné noci Ježíš nechal apoštoly v jeskyni, vzal sebou Petra, Jakuba a Jana a „zmocnil se ho smutek a úzkost. Řekl jim: „Má duše je smutná až k smrti, zůstaňte zde a bděte se mnou!“ Trochu podešel, padl tváří k zemi a modlil se: „Otče můj, jestliže je to možné, ať mě mine tento kalich; avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.“ Potom se vrátil k učedníkům a našel je, jak spí. Řekl Petrovi: „To jste nemohli ani jednu hodinu se mnou bdít? Bděte a modlete se, abyste nepřišli do pokušení. Duch je sice odhodlán, ale tělo je slabé.“ Odešel podruhé a modlil se: „Otče můj, nemůže-li mne tento kalich minout, ale musím ho vypít, ať se stane tvá vůle.“ A stejně se modlil i potřetí, zatímco apoštolové upadali do stále hlubšího spánku, až jim Ježíš oznámil, že přichází Jidáš s vojáky (srv. *Mt 26,36-46 paral.*). Od této chvíle nastupuje „vláda temnot“. Ježíš se nechává zajmout tímto démonickým násilím, aby až do dna naplnil Otcovu vůli.

Liturgie dnešního rána, kdy Ježíš sestoupí na oltář, na kterém se jeho oběť obnovuje, nám zpřítomňuje tuto jeho nevýslovná muka. Také on chtěl projít

„temnou nocí“, o níž mluví mystici. Je mu odňata jakákoli satisfakce, Otec mlčí, zdá se nepřítomný: toto vzdálení se jej vrhá do stále nepochopitelnější temnoty. Úzkost tohoto napětí dává z jeho žil kanout krůpějím krve, a přichází anděl z nebe, aby ho utěšil. Sám jsa tvorem, utěšuje neúčinnými slovy svého Boha, jenž stvořil i anděly. Nikdo jiný po Ježíšově boku v této agónii není. Ježíš přijímá a chce tuto samotu v Getsemanech, aby nás zachránil, a aby nám vždy stál po boku i ve chvíli naší smrti. Georges Bernanos ve svém velkém dramatu „Dialogy Karmelitek“, zasazeném do francouzské revoluce, popisuje hrůzu malé komunity řeholnic, které čekají, že budou odvedeny ke gilotině. Sestra Konstancie, ze všech nejmladší a nejživější, jim však říká: „Sestry, já se nebojím, nebojte se; v oné chvíli nebudeme sami, protože s námi bude Ježíš. Chudák Ježíš neměl v Getsemanech nikoho, kdo by ho potěšil“. Ano, v nejtragičtějším okamžiku svého utrpení neměl Ježíš po boku nikoho. Byl sám, aby Otcí přinesl v oběť dar lásky, kterou nás měl vykoupit. A to učinil pro nás, kteří jsme byli hříšníci. Hříšníci, nehodní, nepřátelé.

Svatý Pavel v listu Římanům dosahuje podstaty tohoto tajemství lásky, a ukazuje nám ho v jeho nejhlubším a nejpůsobivějším smyslu: „Kristus zemřel za bezbožníky. Vždyť sotva kdo položí život za spravedlivého – možná, že se někdo umřít odhodlá za toho, kdo je mu milý. Ale Bůh dokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus umřel za nás, když jsme byli ještě hříšníky. Jestliže jsme byli s Bohem usmířeni smrtí jeho Syna v době, kdy jsme s ním byli ještě znepřáteleni, tím spíše - po usmíření – budeme zachráněni jeho životem“ (Řím 5,7s.10). Tady, ve svatyni Getseman, jako nikdy jindy chápeme velikost Kristovy lásky.

Nesmíme však být pouhými diváky. Musíme se nechat pohroužit, pohltit touto láskou. Milovaní přátelé, dospěli jsme ke stěžejnímu bodu naší pouti, na němž dnes znovu procházíme celé Ježíšovo umučení. On je vytrpěl pro nás. A my? Musíme odpovědět, musíme se jednou provždy rozhodnout, že mu chceme patřit. Nastala chvíle, abychom šli do sebe, snad abychom vykonali dobrou svatou zповěď. Celý život však musí být chvílí obrácení, proměny, stávání se „druhým Kristem“. Jestliže On nás tolik miloval, proč Mu nedůvěřovat? Proč naše lhostejnosti, obavy, naše pochybnosti? On nás miluje! Ježíš řekl svaté Anděle z Foligna, která ve středu Svatého týdne rozjímal nad jeho utrpením: „Nemiloval jsem tě žertem“. Ne, Ježíš nás nemiluje žertem. Odpovězme mu celou svou láskou: od nynějška chci Ježíši žít pro Tebe, chci Tě milovat, chci se stát svatým!

+ Giovanni card. Coppa

„Tady se z Marie Panny narodil Ježíš Kristus“

homílie Jeho Eminence Mons. Giovanniho kardinála Copsy, čestného občana Drysic,
v bazilice Narození Páně – jeskyni sv. Josefa, Betlém, *Peregrinatio Ad Fontes Salutis*, 2. března 2013

Tuto mši svatou slavíme v jeskyni svatého Josefa, v bazilice Narození našeho Pána Ježíše Krista: je to svaté místo, protože v těchto jeskyních, zbudovaných pod jeskyní Narození, žilo tolik svatých mnichů, jako svatý Jeroným, který zde přeložil celé Písmo svaté; a žily tu i svaté řeholnice jako svatá Paola a její dcera svatá Eustochie, římské šlechtičny, které následovaly svého učitele Jeronýma.

Kousek výš se však nachází nejmenší, ale nejuctívanější místo světa: Jeskyně Ježíšova narození ve věkovité betlémské bazilice, kde jsou soustředěny všechny vzpomínky a místa vánočních svátků svatého

narození našeho Pána, jež si každoročně podmaňují naše srdce. Slova, která jsme viděli vytesána pod oltářem Narození, vypovídají vše: *Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est*, „TADY se z Panny Marie narodil Ježíš Kristus“. Tato slova, vyrytá do velké stříbrné hvězdy, kterou po staletí políbily milióny věřících, se nacházejí pod oltářem Narození, který připomíná místo, kde došlo k Mariinu panenskému porodu. Naproti, o něco níž, je místo jesliček s oltářem Mágů – jediným, kde mohou katolíci slavit mši svatou

Portál baziliky Narození v Betlémě: kdo chce vstoupit na místo Ježíšova narození musí se sklonit.

– kde se tajemní mudrci od Východu klaněli Dítěti spočívajícím na klíně Bohorodičky a Panny panen. Vedle, kousek dál, se v tajuplném pološeru nachází maličký oltář jesliček, do nichž byl položen Boží Syn. Krásná umělecká díla Východu i Západu tu zobrazují všechny události, popsané ve dvou evangeliích Ježíšova dětství, Matoušově a Lukášově.

Na několika málo čtverečních metrech se připomínají události, které změnilы svět: Ježíšovo narození bylo jako mezník, rozdělující dějiny na dobu před Kristem a po Kristu, *ante Christum natum* a *post Christum natum*. Moderní kultura by chtěla vymazat z paměti dnešních lidí tyto události, které si všichni, a také nevěřící, připomínají s takovou něhou. I přes tyto šokující a nepochopitelné pokusy, událost zůstává: TADY se narodil Ježíš Kristus;

"Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost, radost pro všechny lid: V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel - to je Kristus Pán" (Lk 2,10-11).

Poutníci na Poli pastýřů v Betlémě - tady zaznělo andělské poselství i Boží chvála: *"Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v nichž má zalíbení"*.

TADY začal svůj život a své poslání Zjevujícího Otce a Spasitele lidí; TADY se změnila dějiny lidstva. Tady se obrátily hodnoty, kterým lidé věří, i když se mýlí; a ukázala se kritéria Boží, jediná, která platí.

V Betlémě Bůh ukazuje svou logiku. Boží Syn se stává člověkem, ale zříká se všech privilegií lidské velikosti. Bůh se zříká sám sebe, jak praví svatý Pavel, zříká se své božské podoby, aby přijal tu lidskou, až k smrti na kříži. Slovo Otce, stvořitelská Moudrost vesmíru, se stává křehkým, bezbranným dítětem, vystaveným vši nenávisti a nebezpečí, lidské pýše, jak ukazuje vraždění nevinňátek, k němuž došlo tady v Betlémě, - a na to všechno odpovídá

láskou. Bůh se stává maličkým, abych se my stali velkými: velkými pochopitelně ne podle našich ale podle jeho měřítek. Vždyť v jeho očích má hodnotu to, co se takovým nezdá, hodnotu má chudoba, scházející respekt od jiných, to, co je skryté, cenu má pravá hodnota lidského života, nikoli klamná a pomíjivá zdání, která chtějí dominovat, ale před Bohem nejsou ničím.

Tato Boží logika se měří i volbami, které toto Dítě činí už

od prvního okamžiku, kdy přišlo na svět. Přišlo pro chudé. Obyvatelé Betléma mu zavírají dveře, dávají přednost svému pohodlí, svým návykům, své servilnosti králi Herodovi. Avšak těmi prvními, které chtěl mít Bůh u svého Synáčka jsou chudí, vydědění. Jsou to betlémští pastýři, všemi opovrhovaní, považovaní za spodinu společnosti, protože kočovali svými ovce, byli špinaví, potulní, neznalí společenských konvencí občanského života. A

přece právě k nim je poslán anděl, aby jim zvěstoval narození Božího Syna, tam na „pole pastýřů“, které dnes navštívíme; jsou to oni, kdo jako první najdou Dítě Ježíše a z celého srdce mu obětují své maličké dárky. Fresky, které v onom nádherném kostelíku uvidíme, vyjadřují zvláště v postavě chlapce, který pastýře doprovází, nejprve úžas, potom štěstí z objevu, a nakonec radost, že našel Boha. Až poté co s nimi anděl promluvil, může vystoupit na nebe, aby s celým zástupem nebeských kůrů pěl slávu Bohu a pokoj lidem, v nichž má Bůh zalíbení.

Jistě, Ježíš přišel pro všechny, chudé i bohaté, neznalé i moudré: scéna návštěvy Mágů, která následuje hned potom, ukazuje, že prvními, kdo se klaněli Slovu, které se stalo člověkem, byli také mudrci, jimž papež Benedikt XVI. věnoval o letošní slavnosti Zjevení Páně jedinečnou homílii a popsal je jako neklidné hledače pravdy, vystavené rovněž nepochopení a kritice rozumných,

aby čelili neznámu a našli onu Osobnost, o které nevěděli nic, dokonce dítě, které však bylo odpovědí na jejich neklid. A papež Ratzinger v nich viděl obraz biskupa a muže Božího, jehož se dotkl neklid Boha pro dobro člověka, kterého přišel zachránit a je ochoten podstoupit jakoukoli námahu, aby mu zvěstoval Boží pravdu.

Vánoce v Betlémě - jeskyně sv. Josefa.

Kolik ponaučení v kouzlu a tichu Betléma si musíme osvojit! Také my, stejně jako pastýři a Mágové, musíme hledat v Ježíši Toho, který je rovný Otci, a stal se i Synem člověka, aby nám zjevil uvažování, myšlenky a logiku Boží. Dnes, kdy znovu prožíváme radost našich minulých i budoucích vánoc, prosme Ježíše, aby nás skutečně proměnil; ať nám dá podle Božího úradku a zákonů evangelia, ať nás naučí být maličkými, abychom v sobě měli pravou velikost: tu, že

„jsme se stali Božími dětmi, že jsme z Boha zrozeni“ jako nová stvoření, abychom „věřili v jeho jméno a tak mohli vidět jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy“ (Jan 1,12ss).

+ Giovanni card. Coppa

„Berme vážně svůj křesťanský život“

(homílie Jeho Eminence Mons. Giovanniho kardinála Copsy, čestného občana Drysic, farní kostel Krista Vykupitele, Taybeh, *Peregrinatio Ad Fontes Salutis*, 2. března 2013
/Překlad homílie pronesené v arabštině/

Drazí farníci z Taybeh!

Jak si vzpomínáte, byl jsem tu s vámi ve vaší krásné a rozlehlé farnosti s početnou skupinou „Famiglia cristiana“, v září minulého roku, a mohl jsem na vlastní oči vidět živost a iniciativy vaší farnosti; zvláště jsem byl povzbuzen vaší aktivní a zbožnou účastí na slavení mše svaté, s doprovodem zpěvů vašeho znamenitého sboru. Jste vskutku příkladnou farností a zasloužíte si mnohem

rozsáhlejší chvály: tu největší chválu vám však zjednává sám Pán, neboť vás naplňuje hojností svého požehnání.

Dnes jsem přišel se skupinou 40 poutníků, kteří pocházejí z České republiky, v srdci Evropy, kde jsem byl jedenáct let apoštolským nunciem, zástupcem papeže: rok co rok konají významné pouti, a letos přišli do Svaté země, vedeni jejich dynamickým farářem. Navštívili jsme už různé svatyně a slavili mše svaté u „Stella maris“ na Hoře Karmel, na Táboru, v bazilice Zvěstování v Nazaretě, v Jeruzalémě v Getsemanech, v jeskyni

Narození v Betlémě, a zítra, v den odjezdu vykonáme poslední pouť do Emauz. Dnes je skupina tady s vámi a upřímně se těšila na tuto neděli, aby spolu s vámi sdílela eucharistii a účastnila se mše svaté, která nám zpřítomňuje Kristovu oběť. Jak víte, křesťané v České republice za marxistické ideologie mnoho vytrpěli, byli vyčleněni ze společnosti, mnozí

byli pro víru vězněni, zvláště kněží. Byli tam i mučedníci pro víru. A dnes nás všechny víra spojuje v jednu rodinu.

O této III. neděli postní nám liturgie předkládá základní pravdy pro náš křesťanský život. V prvním čtení jsem slyšeli oslnivou stat' o zjevení Božího jména. Mojžíš, poté co uprchl z Egypta, kde mu šlo o život, vystoupil na Horeb, Boží horu, Sinaj. Tam se mu zjevil Bůh v ohni, kterým hořel keř, aniž by shořel. Chtěl se přiblížit, aby se podíval na ten zvláštní jev, ale Bůh mu to nedovolil. Říká mu, že to místo je

svaté. Nato mu Bůh zjevuje sebe sama: „Já jsem Bůh tvého otce, Bůh Abrahámův, Izákův a Jakubův“. A na Mojžíšův dotaz, který chce znát jeho jméno, aby mohl splnit své poslání před faraónem, odpovídá: „Já jsem, který jsem: „Já jsem“ posílá mě k vám (Ex 3,6.14). Bůh zjevuje sebe sama jako Spasitele: jeho jméno neznamena pouze že existuje, nýbrž že aktivně uskutečňuje spásu svého lidu. Druhé čtení a evangelium nás vybízejí k odpovědnosti, kterou máme před tímto dobrým a milosrdným Bohem. Svatý Pavel připomíná Korint'ánům, že lhostejnost a hříchy Izraelitů natolik Boha zarmoutily, že pomřeli na poušti, i když byli svědky jeho velkých dobrodiní: to co před Ním platí nejsou kastovní privilegia, nýbrž zůstat věrnými Bohu: „Když se tedy někdo domnívá, že stojí“, uzavírá apoštol, „ať si dá pozor, aby nepadl“ (IKor 10,12). Ježíš pak, tváří v tvář velkým neštěstím, k nimž došlo v Jeruzalémě, připomíná nezbytnost pokání: „Když se neobráte, všichni právě tak zahynete“ (Lk 13,3.5); a připomíná, že Bůh po nás žádá, abychom usilovali o ctnost a přinášeli plody života věčného, a nebyli poraženi jako planý strom: On, Ježíš, se za nás přimlouvá, aby Otec ještě s trestem posečkal, zda si nebudeme počínat, jak si přeje.

Co to všechno znamená? Že netřeba ztrácet čas! Život není hra: jsme všichni povoláni následovat Ježíše a jeho evangelium; On nás vykoupil, když za nás prolil

svou Krev. „S Bohem se nežertuje!“, říká svatý Pavel (*Gal 6,7*). To je velké ponaučení velmi vhodné pro dobu postní. Říká nám, že život je poslání, musíme pracovat a namáhat se, abychom plnili Boží vůli a strávit všechny své síly pro šíření jeho Království kolem nás, v našich rodinách na našich pracovištích. Čas běží a soud se blíží. Buďme na nohou! Usilujme stále o dobro, a Pán, který každého z nás osobně miluje, nám pomůže zůstat věrnými, dávat dobrý příklad a žít pro Něj. Jeho pomoc nám nikdy nebude scházet.

Drazí farníci, na závěr vás prosím, abyste se mnoho modlili za papeže Benedikta, který ve čtvrtek odstoupil poté, co pro nás tolik vykonal: Říkal jsem mu o vás a velmi se o Taybeh zajímal. A modlete se, aby kardinálové zvolili papeže, který povede Církev. Díky.

Drazí poutníci z České republiky!

Nejprve jsem musel pronést homílii k našim arabským křesťanským bratřím: a informoval jsem je také o vás, o strastech, kterými prošla vaše vlast, a které za komunizmu vytrpěli především křesťané.

A nyní pár slov k vám. Dnes skutečně do důsledku žijeme motto tohoto dne naší pouti: „Věřím v jednu, svatou, katolickou a apoštolskou Církev“. Prožíváme vsutku mimořádnou zkušenost Církve, a lépe chápeme to, co ve víře vyznáváme: Církev je jedna, protože není rozdělena žádnou přehradou národů či ras. Církev je svatá, protože žije ze svátostí, především z eucharistie a mše svaté, protože je Matkou svatých v jediném objetí, spojujícím nebe se zemí. Církev je katolická protože je všeobecná, nejen proto, že žije ve všech částech světa, ale oceňuje a očišťuje kultury všech národů. Církev je apoštolská, protože je založena na Petrovi a apoštolech, jejímiž nástupci jsou biskupové.

Liturgie této III. neděle postní je velkou katechezí o víře a o požadavcích, které sebou víra přináší pro náš křesťanský život. První čtení nám přineslo velké zjevení Božího jména. Na Sinaji, kam Mojžíš vystoupil, aby pásal stáda svého tchána, vidí keř, který hoří, ale neshoří; přichází blíž, ale Bůh ho zastavuje a říká mu, že místo, na kterém stojí, je svaté. Nato mu Bůh zjevuje své jméno: Jahve, Ten, který je. Tato definice je základem celé naší víry,

protože definuje, že Bůh nejenom je, nejen existuje, ale všemu dává bytí a existenci, a je vždy přítomen v úsilí o uskutečňování naší spásy, jak říká svatý Ignác z Loyoly. Žijeme, protože nám Bůh dává život, a Bůh žije pro nás! Jeho jméno je naše spása!

Je-li Bůh ten, který je, Ten, který nás podpírá, aby nás zachránil a zachoval v Boží milosti na zemi, aby nás uvedl do své slávy v nebi, potom se musíme přičinit i my. Bůh nás nespasí bez nás. Musíme k Němu přilnout vírou, a pokud se náš život od Něj vzdálí hříchem, musíme se napravit, obrátit směr, změnit. To je obsah dalších čtení, Svatý Pavel nás přísně varoval: všichni otcové Izraele viděli Boží divy, byli vedeni jeho oblakem, suchou nohou prošli mořem, na poušti jedli manu a pili vodu ze skály: přesto se nezachránili, protože se chovali k Bohu nepřátelsky, a proto je všechny vyhubil. Proto, říká apoštol: „Když se tedy někdo domnívá, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl.“ A přísný je také Ježíš v evangeliu: Pilát nechal krutě povraždit Galilejce, věž v Siloe padla na osmnáct lidí; a Ježíš napomíná: „Když se neobráťte, všichni právě tak zahynete“ (Lk 13,3.5). Je třeba změnit život, jinak se Božímu trestu neunikne. V krátkém závěrečném podobenství se Ježíš přirovnává k pokornému vinaři, který prosí svého pána, Nebeského Otce, aby ještě rok ponechal při životě strom, který nenese ovoce, aby konečně vydal plody, které od něj Bůh očekává.

Milovaní, berme vážně svůj křesťanský život, přinášíme plody pokání podle učení evangelia a Církve: nebuďme nikdy líní, neteční, lhostejní, protože Pánův den nadejde právě když to nejméně čekáme, a On pronese soud nad naší nenaplněnou odpovědností. Stůjme, abychom v té chvíli nepadli. Svatý Augustin napsal: „Bojím se, že Pán jde kolem“: ano, jde kolem a vyzývá nás k obrácení; jestliže mu neotevřeme, podruhé se nevrátí. Proto

buďme hojně konejme dobré skutky, prokazujme dobro všem kolem, zvláště našim rodinám, neusněme v lenosti. Pán nad námi stále bdí, buďme hodni jeho lásky, jeho ochrany, jeho milosrdenství. V tomto duchu musíme prožívat dobu postní, která je časem příhodným, dnem spásy. Jedině tak budeme moci slavit velikonoce, bohaté nevýslovnou radostí.

A prosme za Svatého otce, který ve čtvrtek odstoupil: ať mu Pán odplatí všechno dobré, co nám dal, ať mu pomáhá a potěší ho, ať jej v novém životním stavu podpírá. A modleme se, aby Duch svatý obdařil otce kardinály svou inspirací, aby učinili správnou volbu, a dali Církvi papeže na výši Benedikta XVI.

+ Giovanni card. Coppa

„Zůstaň jako náš společník na cestě, kterou nám zbývá ujít“

homílie Jeho Eminence Giovanniho kardinála Coppy, čestného občana Drysic, v chrámu zjevení Zmrtvýchvstalého emauzským učedníkům, Emauzy, Izrael, Peregrinatio Ad Fontes Salutis, 4. března 2013

Drazí poutníci a poutnice.

dnes máme milost i radost zakončit naši pouť tady, v Emauzích, kam jsme provázeli zmrtvýchvstalého Ježíše jako dva učedníci, o kterých mluví Lukášovo evangelium. Stejně jako oni, i my jsme poznali Ježíše u eucharistického stolu, jak nám naznačilo závěrečné motto našeho putování: „Poznali ho při lámání chleba“. Nastala chvíle hodnocení dnů prožitých ve Svaté zemi, během nichž

jsme měli mimořádné duchovní zážitky, které navždy zůstanou vryty do našich srdcí. Je to naše povinnost, vždyť tento poslední den, který travíme v Emauzích, je jakoby shrnutím všech předcházejících etap naší pouti.

V evangelijním vyprávění jsme slyšeli jednu z nejkrásnějších stránek Bible. V týž den velikonoc dva pocestní, z nichž u jednoho je uvedeno jméno, Kleofáš, se vracejí z Jeruzaléma do Emauz, vzdálených asi sedm mil, kolem 11 kilometrů. Jistě jsou to Ježíšovi učedníci, protože se zármutkem komentují události umučení, a nevěří zprávě o Pánově zmrtvýchvstání, která se k nim už donesla. O tom všem rozmlouvají s Ježíšem, který se nepoznán připojuje k jejich putování. Když vyslechne jejich těžkosti, očekávání, která v souvislosti s Ním měli, i zklamání, v němž se nacházejí, důrazně je napomíná: „Jak jste nechápaví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci! Což to všechno nemusel Mesiáš vytrpět a tak vejít do své slávy?“ Potom začal od Mojžíše, probral dále všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech částech Písma na něj vztahuje“ (*Lk 24,25ss*). Zatímco mluvil, v jejich zoufalých srdcích se začíná rozlévat naděje. Evangelium dále pokračuje, „když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámal ho a podával jim. Vtom se jim otevřely oči a poznali ho. On jim však zmizel. Tu si mezi sebou řekli: „Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?“ (*tamtéž, 24,30ss*). Tento úryvek znovu uslyšíme ve středu v oktávu velikonočním; a právem bylo řečeno, že zračí strukturu mše svaté, jak se slavila v nejranějších dobách Církve, v jejich dvou velkých částech: bohoslužbě slova, v níž se vykládal spásný plán

Otce, který v Emauzích vyložil sám Ježíš; a lámání Chleba, v němž vrcholí slavení Eucharistie, která uprostřed komunity zpřítomňuje a obnovuje Kristovu smrt a vzkříšení.

Ale můžeme také říct, že v tomto mimořádném vyprávění, a zvláště tady, v Emauzích, kde jsme semknuti kolem Eucharistie, máme jakoby shrnutí celé naší pouti, kterou musíme stále znovu procházet a prožívat. K tomu nám pomůže úchvatná modlitba, kterou recitujeme o nešporách Liturgie hodin každé pondělí IV. týdne v mezidobí. Říká: „Zůstaň s námi, Pane Ježíši, neboť se schyluje k večeru; a jako náš společník na cestě, kterou nám zbývá ujít, svým milosrdenstvím rozehřej naše srdce a oživ naši naději, abychom tě spolu se svými bratřími dokázali poznávat ve slovech Písma a při lámání chleba“.

Ano, „zůstaň s námi, Pane, neboť se schyluje k večeru“: jsou to stejná slova, jakými se emauzští pocestní obrátili na Ježíše. On byl i s námi po celý tento týden, jedinečný v našem životě. Chystáme se znovu začít svůj běžný životní rytmus, s jeho povinnostmi a starostmi; a stejně jako oni, Jej potřebujeme i my, abychom si uchovali onu niternost lásky, která s Ním v tomto období nastala, abychom v Ném nacházeli zásadní životní odpovědi, a nikdy se nenechali ovládnout věcmi druhořadými, snad i škodlivými, které v nás mohou zastínit světlo, jímž nás v těchto dnech obdaroval.

„Zůstaň jako náš společník na cestě, kterou nám zbývá ujít“: během těchto dnů jsme absolvovali dlouhé trasy, abychom navštívili nejvýznamnější místa našeho Vykoupení: mezi námi se zrodilo či vzrostlo opravdové přátelství – a v této chvíli cítím povinnost poděkovat vašim jménem našemu drahému panu faráři, otci Josefovi, za všechno, co pro nás udělal -. Den co den však byl s námi Ježíš. Chceme, aby On stále zůstal s námi v putování, které máme nyní projít po cestách světa: On, Ježíš, musí zůstat jediným společníkem naší cesty, a to i po křivolakých stezkách, na něž můžeme narazit, abychom nikdy neztratili správnou orientaci našeho života, až do chvíle konečného setkání s Ním v nebi, kdy také my máme s Ním vejít do slávy Otce.

„Svým milosrdenstvím rozehřej naše srdce a oživ naši naději“. Ano, „všechno je milost“, říká umíraje venkovský farář, nesmrtelný výtvar Bernanosův; my říkáme víc „vše je milosrdenství“, jak jsme to vnímali v každém dnu naší pouti, v modlitbě, Eucharistii, zpovědi i odpuštění našich hříchů. Jako emauzským učedníkům, i nám rozněcovalo srdce, když k nám Ježíš promlouval; jako v nich, tak i v nás rostla naděje. Tyto dary budou pro nás nadále v životě Církve: i v budoucnu ať Ježíš rozněcuje naše srdce svým Slovem a příslibem, že s námi zůstává až do konce světa (Mt 28,20). On ať vždy oživuje naši naději, abychom měli stále před očima příchod jeho království.

„Abychom tě dokázali poznávat ve slovech Písma“. Dvěma emauzským učedníkům se otevřely oči, když slyšeli Ježíšova slova. Také nám ať Písmo Starého a Nového zákona, které v těchto dnech skutečně naplnilo naše srdce, zůstává i nadále pokrmem našeho života, odpovědí na naše otázky, pokojem našich srdcí i ve chvílích vyprahlosti a pochybností.

„A při lámání chleba“. V každém z těchto dnů byla naším světlem a naší silou Eucharistie. Ona ať zůstává naším stálým závazkem, středem našeho života, školou lásky k Ježíši i k bližním. Nikdy neříkejme:

„nemáme čas“, ne. Na Eucharistii musíme mít čas vždycky, vyjma těch nejdůležitějších situací. Neopomíjeme proto nikdy mši svatou o nedělích a svátcích. Neděle je den Páně, kdy Bůh odpočíval od všeho, co stvořil, a bylo to velmi dobré. Také my nacházejme odpočinek, oddech naší duše, stálou radost, že jsme Bohem milováni, a u Něj – který jediný ji může dát, čerpejte sílu vytrvat, dávat dobrý příklad v rodině, být přesvědčenými a přesvědčivými křesťany.

A konečně: „spolu se svými bratřími“. Bratrská atmosféra těchto dní byla největším darem naší pouti. Objevili jsme, že jsme Církví. Pochopili jsme, že nesmíme být izolovanými, individualisty, egoisty, ale že tvoříme jedno společenství, jednu rodinu. Církev znamená „já“, ale „my“. Nepřestávejme hledat Pána spolu s našimi bratřími a sestrami. Náš život se tak stane budováním solidarity, velkorysosti, snahou myslet nikoli na sebe, ale na druhé. Drazí věřící, díky za váš příklad. Bůh žehnej nám všem.

+ Giovanni card. Coppa

Vidět a uvěřit na místě, kde se pro nás Bůh stal v Ježíši Kristu jedním z nás

(Františka Beníčková o Peregrinatio Ad Fontes Salutis)

Pouť do Svaté Země byla pro mne nezaslouženým darem. I když se mi tato možnost nabízela už asi třikrát, až potřetí jsem řekla – „pojedu“. A všechny mé obavy i strach se rozplynuly. Zažila jsem takový pokoj, že jsem neměla žádné obavy i když můj věk přináší různé zdravotní potíže, viděla jsem před sebou jen cíl. Vidět a uvěřit na místě, kde se pro nás Bůh stal v Ježíši Kristu jedním z nás. Navštívit místa, kde se to stalo. Místo Zvěstování, Narození, Křtu, Obětování, života v Nazaretské rodině, hlásání Slova Božího, zázraků, utrpení, smrti, Zmrtvýchvstání, Nanebevstoupení, Seslání Ducha svatého. Vše, co jsem znala z Písma svatého jsem zde prožívala ve skutečnosti, že se to skutečně stalo, když jsme stála na místě, kde se to stalo. A má víra se upevnila. Je zde přímo cítit přítomnost Toho, který nás miloval a za nás se obětoval, a svým životem nám dal příklad života, který nás jistě přivede k věčnému cíli, kdy jej uvidíme tváří v tvář.

Díky Pánu, Panně Marii, sv. Josefovi i všem našim křestním a birmovacím patronům, jakož i duším našich zemřelých, kteří se za nás přimlouvali a přimlouvají, a díky panu kardinálu Coppovi za jeho velmi výstižné promluvy, v nichž – když mu nemoc nedovolila se na pouť vypravit – bylo znát, že je duchem s námi. Pečlivá příprava všeho – jak po stránce duchovní, kdy jsme slavili denně eucharistii v nejvýznamnějších svatyních – tak po stránce tělesné – vynikající stravování, ubytování v hotelech, dobrá česká průvodkyně i muslimský řidič autobusu, jakož i výborné počasí, které nám Pán Bůh dopřál – ani horko ani zima – že jsme se mohli i v Mrtvém moři koupat. Vše je to pro mne nezasloužený dar, který si však nechci nechat pro sebe, ale chci se o něj dělit dál. Pán Bůh zaplat' všem i milému společenství

poutníků. Víím, že to, co jsme prožili se nedá napsat, to se musí prožít! A poznáme jen tolik, kolik nám Pán skrze Ducha svatého dá poznat a na nás je mít čisté, otevřené, tiché a pokorné srdce.

(Foto:Obnova manželských slibů v Káně Galilejské, 26. února 2013)

Karmel a Genezaretské jezero

(poutní memento Hany Stejskalové)

V době, když jsem navštěvovala střední školu, začaly se pořádat poutní zájezdy do Svaté země. Věřící paní, která chodila do stejného kostela, mi z jedné poutní cesty přivezla malý dárek - škapulír P. Marie z hory Karmelské. Tehdy jsem si říkala: „Kdybych tak jednou mohla navštívit Svatou zemi, jak toto poutní místo, tak i ostatní významná místa spojená s životem Ježíšovým.“

Jak roky plynuly, měla jsem jiné starosti, a na své přání jsem zapomněla. Až začátkem letošního roku na internetových stránkách farnosti Pustiměř mě zaujal plakátek, jenž oznamoval, že místní pan farář ve spolupráci s prestižní poutní společností Svatého Stolce organizuje *Pout' k pramenům spásy* s Jeho Eminencí Giovannim kardinálem Coppou. Program pouti mne lákal již od prvního přečtení. Byla v něm nejen má vysněná hora

Karmel, ale i další zajímavá místa, která jsem si přála navštívit. Nechtělo se mi však putovat samotné a tak jsem o této pouti řekla též své mamince. Ta byla nabídkou velmi nadšená a tak již bylo částečně rozhodnuto. Ještě jsme s rozhodnutím trochu váhaly, ale nakonec jsme se přece jen odvážily, a přes veškeré překážky, které se nám stavěly do cesty, jsme odcestovaly. Poté, co jsme přistáli ve Svaté zemi, odcestovali jsme přes nádherné přístavní město Haifu až na horu Karmel. Zde jsme společně s P. Josefem Beníčkem a s P. Vlastimilem Vaňkem slavili první mši svatou v bazilice *Stella Maris*.

Tato nádherná svatyně mne uchvátila především sochou P. Marie s dítětem v náručí a jeskyní proroka Eliáše, v níž jsem se mohla ponořit do modlitby. Po mši svaté jsme měli jedinečnou možnost vidět z vyhlídky osvětlené ulice města Haify a lodě na moři blikotající svými světly. Bahájské zahrady ležely přímo pod námi a my jsme je po odjezdu z hory Karmel mohli spatřit v záři reflektorů. Byl to úžasný zážitek, který nezklamal mé očekávání. Druhý den poutní cesty jsem se nemohla dočkat plavby po Genezaretském jezeře. Byla jsem velmi nadšená, že jsem jezero mohla pozorovat již při cestě na horu Blahoslavenství a při výhledu z této hory. Nastal čas a my se přiblížili k přístavišti lodí Genezaretského jezera. Konečně nastala dlouho očekávaná chvíle. Nastoupili jsme do lodi a vypluli na jezero. Hladina jezera se čeřila malými vlnkami, které působil lehký vítr, a sluníčko příjemně svítilo. Nejprve byla za zvuku naší státní hymny vztyčena vlajka a potom P. Josef Beníček četl z Písma svatého úryvky obsahující zázraky, které Ježíš učinil na Galilejském jezeře. V těchto chvílích jsem si uvědomovala velikost Ježíšovy moci.

Radostná zvěst evangelia v Ježíšově zemi

(poutní svědectví Jaroslavy a Martina Navláčilových)

Zakoušeli jsme velikou vděčnost za dar víry, jež se nám dostala skrze naše rodiče a naše předky, kteří neměli možnost navštívit tato svatá místa.

Karmel – tam jsme začali vdechovat Hospodinovu milost, krajinu Genezaretského jezera-hora Blahoslavenství a již tam bylo vidět na nás poutnicích působení Ducha sv. a naše tváře se začínaly projasňovat, Kafarnaum, - uzdravení Petrovy tchýně, i my jsme prožívali sílu duchovního uzdravení, v Káni – prožití

Na Hoře Blahoslavenství – na horizontu Galilejské moře.

Obnova křestních slibů u Jordánu, na místě, kde byl Ježíš pokřtěn od Jana.

obnovení manželských slibů, Nazaret-bazilika Zvěstování, břeh Jordánu-Qasr El Yahud – vděčnost za obnovení křestních slibů, Betlém – bazilika Narození – radost za jeho narození, Jeruzalém - Olivovou horu, Getsemanskou zahradu-baziliku Agónie s hlubokým prožitkem Ježíšovy oběti, zvláštní atmosférou Křížové cesty s vkladem dnešní marnosti doby, setrvání ve vnitřním umrtvení v bazilice Svatého hrobu, a Jeho zmrtvýchvstání a setkání v Emauzích při závěrečné Eucharistii jsme zažívali přítomnost Krista a o to více máme v úctě své předky, kteří přes všechny těžkosti věřili a jenom svým čistým srdcem věřili, že Pan Ježíš Kristus je náš Spasitel a Vykupitel.

Navštívili jsme osadu Taybeh, kde žijí jenom křesťané, jejichž víra je velká ve všech generacích a při Eucharistii jsme se cítili jako doma a uvědomili jsme si, jak naše víra je radostná, když vyplývá z naší svobodné vůle, kterou nám dál sám Bůh Otec. Velmi jsme se radovali z víry, která plyne z našeho svobodného rozhodnutí žít v jednotě s Ježíšem a jak spojuje národy.

VLEVO: IGNORATIO SCRIPTURARUM IGNORATIO CHRISTI EST. „Neznalost Písma svatého je neznalostí Krista.“

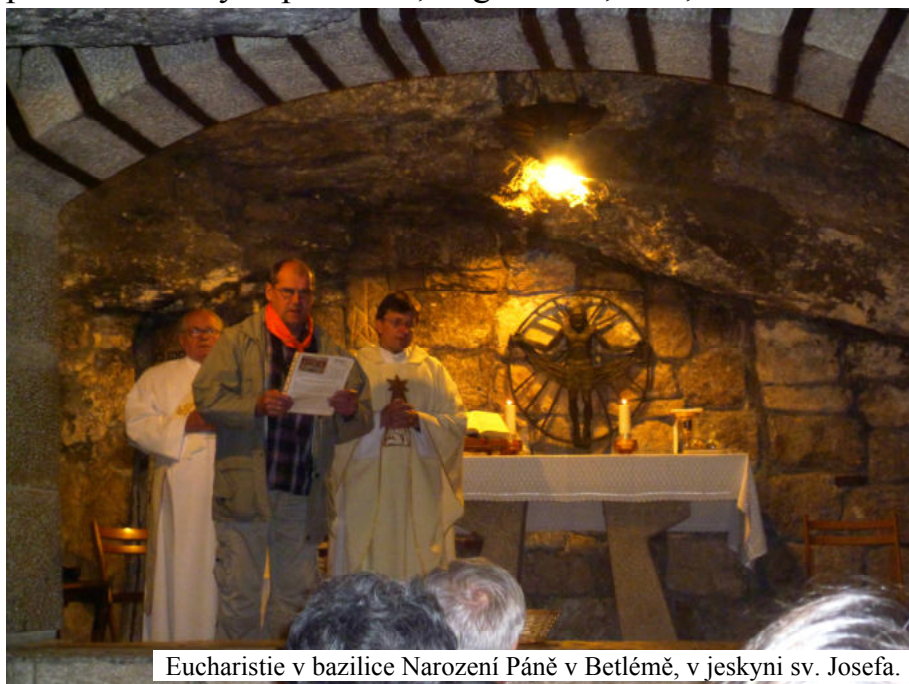
U sochy sv. Jeronýma před bazilikou Narození Páně v Betlémě.

Vpravo: V „hořejší místnosti“ – večeřadle, na místě, kde Ježíš při Poslední večeři ustanovil Eucharistii.

My jsme byli obdarováni, že nám bylo dopřáno té milosti od našeho společného Boha Otce na vlastní oči spatřit a dotýkat se míst, mohli jsme navštívit nádhernou krajinu, plnou jasné zeleni a květů, projasněných tváří nás poutníků a radosti, která gradovala, a když už jsme stáli na letišti v Tel Avivu, málo komu se chtělo odcházet z této krajiny Kristovy.

Tichá noc v Betlémě (poutní slovo Ladislavy Mrázkové)

Prožila jsem opravdu nezapomenutelné chvíle, těžko se mi označuje největší zážitek, protože vše bylo perfektní, organizace, lidé, nádherné mše v autentickém okouzlivém

Eucharistie v bazilice Narození Páně v Betlémě, v jeskyni sv. Josefa.

prostředí, pohoda, ubytování, stravování, řidič, Ale asi největším zážitkem pro mě byla mše vánoční v Betlémě, píseň Tichá noc a následný vánoční dárek od Vás. Po zbytek života si jej budu ochraňovat jako největší relikvii. V těchto vypjatých dnech také myslím na Jeho Eminenci kard. Coppu, na jeho zdraví a na všemi věřícími tolik očekávanou volbu nového papeže.

Vyznání z krajiny, kde žil před námi Bůh

Pout' mě naplnila novým, lepším, i když stále jen částečným, poznáním nesmírné Boží Lásky, jejíž velikost, ani kvalitu nelze slovy vyjádřit. Vrátil jsem se unavený ale naplněný velikou radostí z nového poznání Boha. Skutečně Bůh nás svou nesmírnou Milostí provázel na každém kroku! Při mších, návštěvách svatých míst, kterých se dotýkal Bůh mi až mráz po zádech procházel úctou a bázní, že i já nehodný jsem mohl stanout na těchto místech, modlit se a dokonce slavit mše svaté. Ale Boží Dary vždy přesahují člověka a tak s láskou a vděčností to vše přijímám.

Velmi silný vjem mi byl darován na Hoře Proměnění, kde mě skutečně zahalil mrak Božího Ducha a do srdce mi vložil „povolávám tě“, což jsem já, který jsem nic, přijal s vědomím, ať se už povolání týká čehokoliv, ve své hrozně slabosti věřím, že to ve mně učiní Bůh Svou Mocí. Od té chvíle jsem po celou dobu poutě, na každém místě, zažíval Boží přítomnost. Další velmi silné byly chvíle ve chrámu

Nešpory před Zdi nářků.

Svatého hrobu. Cítil jsem jednotu se všemi modlícími se na tomto svatém místě i na celém světě. Také proto, že právě zde Bůh každoročně dosvědčuje Svou Lásku zázrakem sesláním blahodárného ohně v době pravoslavného termínu Zmrtvýchvstání. Galilejské moře, Betlém a místo narození našeho Pána ... Všechna místa, která jsme navštívili byla naplněná Boží přítomností, včetně Zdi nářků. Myslel jsem si, že toto místo je spíš spojeno s židovskou tradicí a neočekával jsem zde nic mimořádného. Jak jsem se mýlil! Musím konstatovat, že naše putování bylo skutečně u kořenů naší víry a k jejímu posílení. Doma mě čekalo krásné překvapení, můj syn 18 roků, který odpadl od víry, začal kouřit, možná si i zahrával s marihuanou, se rozhodl, že přestane kouřit. Už druhý týden nekouří. A rozhodl se, že chce nově poznat Boha! Díky Bohu! Modlím se, aby ho Bůh přitáhl k sobě. Drahý otče, jsem moc vděčný Bohu i Vám, že jsem směl stanout v krajině, kde žil mezi námi Bůh. Děkuji za všechny mimořádné milosti, kterých se nám dostalo. Lituji, že J. E. kardinál Coppa nemohl být s námi a vyprošuji mu milost uzdravení a všechny milosti, které by mu Bůh udělil, kdyby jel s námi. Nezanedbatelné je i to, že jsme mohli okusit místní stravování.

Nejsilnější okamžik

(poutní moment Ing. Jaroslava Krpce)

Nejsilnějším okamžikem pouti do Svaté Země byla pro mě bohoslužba v Taybeh, kdy jsem užasl nad krásou arabských zpěvů

provázejících eucharistii. Odlišná melodika, harmonie, mentalita, geografická vzdálenost. Najednou jsem pocítil velice intenzivní radost nad tím, jak přes všechny rozdíly chválíme Boha v jednom Duchu. V tu chvíli jsem se neubráníl slzám...

Pouť do Svaté Země - naděje zorientovat se a zamyslet nad podstatou žití (poutní svědectví Marie Kubišové)

Milý Otče Josefe, moc děkuji Vám i všem poutníkům za prožité dny ve Svaté Zemi. Jsou to pro mě nezapomenutelné okamžiky a také nová cesta, na kterou jsem musela přejít ve svém osobním životě. Jela jsem stereotypně po dálnici života se svým životním spolujezdcem. Koncem roku jsem o svého spolujezdce přišla a já nevěděla jak z dálnice odbočit, neměla jsem navigátora. A najednou přišla naděje se zorientovat a zamyslet se nad podstatou žití - a

to byla pouť do Svaté Země. Duchovní hloubka a poznání svatých míst, o kterých jsem si myslela, že jsou bůhvídkde a nebo, že byly a už nejsou mě nasměrovala na cestu užší, ale smysluplnější. Setkala jsem se tam s lidmi s vnitřní duchovní krásou a poznala jejich plné odevzdání Bohu. To mě dalo velký příklad, jak jít dál. A také vy Otče Josefe jste mě překvapil, jak jste pouť precizně připravil a Váš nádherný přístup - po stránce duchovního podání i po stránce lidské. Otče Josefe moc díky za pouť a jestli někde pojedete dejte vědět.

Nezapomenutelné poutní momenty

(poutní agiornamento Josefa Adamce)

Byly dvě situace, které mě hluboce oslovily. Energie mladých Palestinců, o tom už byl publikován příspěvek pana Ing. Krpce a hluboká, nestrojená zbožnost čínských poutníků na hoře Tábor. Snímek, na kterém jim udělíte požehnání, příkládám. A teď to čerstvé, co mě v mysli přeneslo do chrámu Narodů v Getsemanech. V homílii otce kardinála Copsy zazněl při vzpomínce na Ježíšovu agónii odkaz na drama Georgese Bernanose "Dialogy Karmelitek". Ve středu 13.3.2013 jsem byl večer účastníkem vynikajícího koncertu České filharmonie v Rudolfinu, který koncipoval a dirigoval vynikající rakouský dirigent Mafréd Honeck. V první polovině koncertu zaznělo Ave Maria Antona Brucknera (vzpomínka na Nazaret) a dále finále z opery Francise Poulenca Dialogy karmelitek (dle Georgese Bernanose), fantasticky zrežirované panem dirigentem. A hned je zde asociace na homílii otce kardinála Copsy: Byl s námi v myšlenkách nejen na pouti, ale vrací se do našich

vzpomínek i dnes, kdy už každý prožíváme něco jiného ale vzpomínky se navrací! A protože finále opery je vlastně modlitba Salve Regina, zase vzpomínka na vchod do baziliky Zvěstování v Nazaretu. O provedení tohoto díla bych se mohl rozepsat, to ale není cílem této moje úvahy. A ve třetí části první poloviny koncertu zazněla Stabat Mater Karola Szymanovského a hned byly myšlenky u odpolední Křížové cesty a baziliky Svatého Hrobu. Tak tedy závěrem, díky za přizvání na pouť, velice oslovena byla i manželka, které imponovalo ryzí, bratrské společenství spolupoutníků.

Hluboké oslovení Getsemany (poutní vyznání Terezy Makyčové)

Drahý Otče Josefe, srdečně Vám děkuji za poutní zájezd, kterého jsem se mohla zúčastnit, za všechny dopisy, poutní promluvy kardinála Coppy, Poutní Vademecum I., II., III. Celý život jsem si přála být na místě kde se Pán Ježíš narodil, kde žil, trpěl a byl umučen za nás hříšníky. Mně hluboce a nejvíce oslovily Getsemany. Vždy když se cítím samotná, jsem cizinka a mám nějaké problémy v životě spojuji se s Pánem Ježíšem v Getsemanech a prosím, ať je se mnou. Tehdy zvlášť mocně cítím, že je, pomáhá a těší. Pán Ježíš neměl v Getsemanech nikoho, kdo by ho potěšil, cítil s ním, modlil se s ním - apoštolové klidně spali. Pán Bůh tak miloval svět že vydal svého jediného syna na smrt kříže – a přece by stačila jediná krůpěj krve. V tom mne hluboce oslovila promluva pana kardinála Coppy v Getsemanech.

Dotek Boží přítomnosti (poutní memento Marie Kubišové)

Milý otče Josefe, pouť k Pramenům spásy byla pro mě velkým duchovním přínosem a uklidněním. Památky sv. země na mne dýchaly duchovně našich předků a velkou vírou, když mohli takovou krásu s pomocí Boží vystavět, navštěvovat a sloužit Bohu. Vyvrcholením této pouti se pro mne stal okamžik napětí, když jsem vešla ke Svatému hrobu. Tady jsem pocítila dotek přítomnosti Boha, který mě dojmul až k pláči. Chtěla bych poděkovat, za tuto krásnou pouť plnou duchovních zážitků Vám a všem lidem, s kterými jsem tuto pouť prožila.

Vděčnost Jeho Eminenci (slovo poutnice Libuše Martinkové)

Je pro mě velice těžké vybrat a vyjádřit zvlášť silný moment z tak vzácné pouti "K pramenům spásy". Již jen stát na posvátných místech byl silný zážitek a slyšet Slova z Písma tyto ještě více prohloubilo. Stát na svatých místech, slavit společně mši svatou a

slyšet promluvy Jeho Eminence Giovanniho kardinála Cobby považují za ohromnou výsadu, za dotek Boží lásky. Bylo mi velice, velice líto, že Jeho Eminence pan kardinál nemohl být s námi, naše pouť by byla ještě krásnější a bohatší. Vážím si jeho příkladu a velmi mu děkuji za jeho modlitby a oběti za nás a i já se v modlitbách přimlouvám za jeho uzdravení a za vše, co potřebuje. Pane faráři, děkuji Vám, že tyto homílie vlastníme, jsou pro mě jako vzácné perly a jsem nesmírně šťastná, že se k nim můžu vracet, aby zapouštěly kořeny hluboko a přinášely užitek. V každé homílii slyším jasné a zcela zásadní vzkazy, výzvy - tak důležité - na cestu životem. Z celého srdce Jeho Eminenci Giovannimu kardinálu Coppovi děkuji za všechno, zvláště za to, jakou je nám inspirací. Pane faráři, moc milé překvapení jste nám všem připravil v podobě vánočního dárku - růžence a pozvání k jeho modlitbě. Nejsilnější, nějak zvláště mocný a hluboký dotek byl pro mě - stanout, být ve SVATYNI SVATÉHO HROBU. Nelze vyslovit, co se odehrává v nitru člověka jsem ráda, že jsme čekali v řadě a mohli pobýt ... připravit se na tuto vzácnou chvíli být na místě UDÁLOSTI VZKRÍŠENÍ. Ke Svatyni Svatého Hrobu mi navazují nezapomenutelné Emauzy. Něco úžasného krásného, celá mše svatá, homílie Jeho Eminence, Te Deum - nesmazatelně nádherný závěr naší pouti. Síla a povzbuzení na cestu. Pane faráři, jsem Vám velice vděčná za naši pouť a z celého srdce Vám děkuji za všechno tak pečlivě, excelentně a "all inclusive" připravené. Jsem naplněna velkou a hlubokou radostí. Také velmi děkuji naší milé paní průvodkyni Kateřině, jak nás úžasně doprovázela svým výkladem i pomocí po celou dobu našeho pobytu ve Svaté Zemi a všem poutníkům za velmi krásné společenství. A koupání v Mrtvém moři - jedinečně skvělá a sladká relaxace paradoxně v tak slanečném moři a báječné osvěžení.

Oslovení poutí (shrnutí životní pouti ve svědectví Marie a Ladislava Beníčkových)

Prožili jsme hodně nezapomenutelných chvil a jsem za to vděčná, že jsem nezaváhala a přihlásila taky manžela, který se mnou a se všemi všechno prožíval a viděl. Má víra se upevnila, když jsem mohla navštívit místa, kde se všechno událo a prožívat silné momenty při všech Eucharistiích na místě, které jsme navštívili. Jeden ze silných prožitků Petrův

dům v Kafarnau., „Věřím v jednoho Pána Ježíše Krista“ jsme nemohli slyšet na věrohodnějším místě. Nazaret bazilika Zvěstování Páně, místo s hlubokým prožitkem Ježíšovy oběti –bazilika Agonie a bazilika Svatého Hrobu. Město Betlém - v bazilice Narození Ježíše Krista. V jeskyni, kde jsme slavili mši svatou vánoční se všim všudy. Zase Vámi, všechno připravené a nic neopomenuté. Tento zážitek, bude u nás živý o každých vánocích. Taybech-hluboký obdiv a úcta k Palestinským křesťanům. Moc zajímavé a povzbudivé. A pak zvláště při Eucharistii v Emauzích mimořádně duchovní zážitek. Shrnutí celé naší pouti, která je velkým naplněním našeho života.

„Slepá, absurdní, svatokrádežná válka“

Hlava ukrajinské řeckokatolické církve se připojila k videokonferenci z kyjevského arcibiskupství, své rezidence, z jejíhož okna s výhledem na Dněpr viděl arcibiskup v posledních měsících na obloze vybuchovat "oheň". Do ukrajinského hlavního města v době, kdy probíhal rozhovor, překvapivě dorazil americký prezident Joe Biden. Ševčuk se usmívá: "Před rokem, touto dobou," říká, "nás všichni opouštěli. Po 24. únoru zůstali jen dva diplomatictí zástupci: apoštolský nuncius Visvaldas Kulbokas a polský velvyslanec. Mnozí se přestěhovali do Lvova, na západní Ukrajinu nebo do Polska. O rok později se všichni vrátili, přijeli nás sem navštívit. Politicky, vojensky, plody těchto návštěv odhalí odborníci. Ale když mluvím jménem prostých lidí, dává nám to pocit, že nejsme zapomenuti, že nejsme opuštěni, že můžeme počítat se solidaritou Evropy, Itálie, světa". "Je to velká útěcha," říká arcibiskup, "ruská armáda nás odsoudila k smrti. Solidarita nám dává naději, že tento rozsudek nebude vykonán, že budeme schopni přežít, bránit se a budovat svobodnou a demokratickou zemi". Naděje je slovo, které Ševčuk během rozhovoru často opakuje. Spolu s ním také "vděčnost". Vděčnost "Pánu, protože jsme dokázali přežít a sloužit našemu lidu tím, že jsme dělali, co jsme mohli"; vděčnost "za obrovskou všeobecnou solidaritu". Vděčnost je však doprovázena "pocitem bezmoci": při zabránění válce a nyní, po roce, při jejím zastavení. "Na konci roku 2021 již bylo možné vytušit příznaky blížící se války... Ze své strany jsem se snažil, aby si toto nebezpečí uvědomily mnohé instituce, ale bohužel ani mechanismy mezinárodního práva, ani diplomatické nástroje nebyly schopny tragédii zabránit. Celý svět se tváří v tvář slepé, absurdní a svatokrádežné válce cítí bezmocný". Ševčuk se svěřuje, že nejvíce lituje toho, že nedokázal zachránit životy: "Vzpomínám si na Mariupol: kolikrát jsme se snažili přivést jídlo a vodu, ale mnoho lidí tam zemřelo hlady a žízní. A tolik lidí bylo umučeno, zabito, zasaženo raketami. "V roce jsem snad poprvé viděl, jak jsou moderní zbraně schopny zničit všechno: lidské životy, města, ekologii." Otázka zbraní je nyní ústřední. "Hovoří se o přiměřeném použití," poznamenává Svjatoslav Ševčuk v odpovědi na otázku týkající se nedávné výzvy EU k dodávkám zbraní Ukrajině. "Není mi příjemné o tom mluvit," říká arcibiskup, "ale v tuto chvíli není schopnost Ukrajiny bránit se úměrná schopnosti Ruska nás napadnout. Jsme mnohem menší země. Je zázrak, že žijeme". Ukrajinská rada církví, která byla nedávno na návštěvě v Římě, adresovala mezinárodnímu společenství otevřený dopis, v němž vyzývá k vytvoření protiraketových kapacit. "Jak to, že církve žádají o dodávky určitých typů zbraní? Protože když sestřelíme raketu, nikdo nezemře, ale když spadne, způsobí řadu úmrtí. V tuto chvíli považuje Ukrajinská rada za morálně přijatelné poslat zbraně na Ukrajinu, aby se zvýšila obranyschopnost," říká Ševčuk.

DIALOG S PRAVOSLAVNÝMI. Tato otázka je ožehavá, stejně jako dialog s ukrajinskými pravoslavnými církvemi napojenými na Moskvu. V prosinci podepsal prezident Volodymyr Zelenskyj po vyšetřování a prohlídkách provedených službami vnitřní

bezpečnosti dekret omezující činnost pravoslavné církve ve společenství s moskevským patriarchátem. "Tato církev nyní zažívá okamžik otevřené konfrontace s ukrajinskou společností," komentuje Ševčuk. "Před válkou lidé volali po jednotě, nyní se objevuje silný požadavek na zákaz této církve. Téměř nenávist... Není to křesťanské, ale jsou to pocity zraněných lidí." Problém, varuje, spočívá v tom, že "když se církev střetne s veřejným míněním, dříve nebo později přijde politik, který těchto nálad využije a promění je v zákon". Mezitím se v ukrajinském parlamentu, jak uvádí Ševčuk, studuje legislativní projekt, podle kterého "bude stát nucen udělat vše pro to, aby žádná církev nebo náboženská společnost nemohla být instrumentalizována cizí zemí pro své vlastní politické cíle". Při pohledu na obyvatelstvo řeckokatolický představitel stále říká: "Jsme traumatizovaný národ. Díky Bohu se nám s mezinárodní pomocí podařilo zabránit humanitární tragédii". Církev se zase zpočátku soustředila na materiální pomoc: "Kde jsme na okupovaných územích mohli, tam jsme každého přijali. Mluvíme o 15 milionech lidí". Nyní řeckokatolická synoda schválila pastorační plán na téma "hojení ran". "Vidíme, že 80 procent obyvatelstva potřebuje rehabilitaci. Všichni jsme byli zraněni, i já... Vzpomínám si na listopadovou návštěvu Záporoží, měl jsem homilii v malém dřevěném kostele a na naše hlavy dopadlo sedm ruských střel. Díval jsem se do očí těm lidem, kteří se třásli a poslouchali výbuchy. Pomyslel jsem si: "Pane, když zakolísám, přestanu kázat a tito lidé jsou k smrti vyděšení". Dokázali jsme tyto chvíle prožít, ale odnášíme si jizvy". První, kdo trpí, jsou děti. Ty, kterým válka "ukradla úsměv", jak nedávno řekl papež. "Ztrácejí své dětství," říká Ševčuk. Vypráví příběh rodiny z Kramators'ku, kterou zasáhl raketový útok na železniční stanici. "Starší dcera byla zabita, matka přišla o nohy. Jedenáctiletý chlapec se musel postarat o zraněnou matku a zorganizovat pohřeb své sestry. Když jsem s ním mluvil, viděl jsem, že v jediném okamžiku ztratil dětství. S dobrovolníky a lékaři mluvil jako dospělý muž, svou matku chránil...". "Opravdu se snažíme dělat specifickou pastorační péči dětem a těm nejzranitelnějším," dodává, "i když přesný počet těch, kteří potřebují doprovod, stále neznáme." Stejně jako nevíme, kdy "tato absurdita" na Ukrajině skončí. "Bolest v lidech se každým dnem zvětšuje," svěruje se Ševčuk s tím, že je nicméně "hrdý" na řadu biskupů, kněží, řeholnic a mnichů, kteří "uměli vidět Krista v lidech zraněných válkou". "Jsem dojatý," říká s pohnutím. Sami biskupové a kněží jsou ale nyní "demoralizováni": "Každý den musí sloužit pohřby obětí, vojenských i civilních. 'Nekonečné pohřby... už nevíme, co máme říkat,' řekl mi jeden biskup." "Dnes," uzavírá Ševčuk, "se mluví o mnoha mírových návrzích. Naše vláda má svůj vlastní mírový vzorec: prvním bodem je, aby Ukrajina osvobodila všechna okupovaná území. Další návrhy hovoří o kompromisu, vyjednávání, odstoupení některých území atd. Ale když tyto diskuse poslouchám, běhá mi mráz po zádech. Církvi nejde o území, ale o lidi, kteří tam žijí. Musíme osvobodit lidi, naše věřící!". Ve všech okupovaných oblastech - "na 17 % země" - nezůstal ani jeden kněz: "Ani řeckokatolický, ani latinský... Někteří byli vyhnáni, jiní uvězněni," říká arcibiskup a připomíná dva "hrdinské" otce redemptoristy, Ivana Levyckého a otce Bohdana Heletu, zatčené 16. listopadu v Berďansku a "sto dní vystavené každodennímu mučení". "Žádné vyjednávání, žádná diplomacie nedokázala zmírnit bolest těchto kněží". "Modleme se," zní závěrečná výzva hlavy řeckokatolické církve, "aby Pán vyslyšel krev, která volá z ukrajinské země do nebe. Prosíme, aby svět nezavíral oči před ranami a utrpením lidu, aby se jím neunavil. Ukrajinská bolest často mizí z novin, už se nedostává do zpráv, jako v roce 2014 při invazi v Donbasu. Pravda je vždy, jak říká papež, obětí války. Války dezinformací. Lež a lhostejnost zabíjejí, zabíjejí mnohé".

"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy"

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Přijde Holanďan po delší době ke zpovědi. „Čím ses prohřešil, synu?“ - „Mám těžký hřích, otče.“ - „Tak se mi svěř, synu.“ - „Celou válku jsem na půdě schovával Žida.“ - „Ale synu! Vždyť pomoc bližnímu není hřích!“ - „Ale já od něj bral za každý den 20 guldenů!“ - „To sice není hezké, ale hřích to není, vždyť si mu, možná, zachránil život.“ - „Děkuji, otče, moc se mi ulevilo. Mám ještě jednu otázku...“ - „Ptej se, synu!“ - „Neměl bych mu říct, že válka už skončila?“

II.

Kazatel na nedělní mši rozebírá téma „Odpusť svým nepřátelům“. Káže dlouho a dlouho a nakonec se zeptá, kdo je schopen odpustit svým nepřátelům. Asi polovina lidí zvedne ruce. Kazatel není spokojen s výsledkem práce, a tak pokračuje dalších dvacet minut. Pak se zeptá znovu. Tentokrát zvedne ruce asi 80 procent lidí. Kazatel pořád není spokojen, tak pokračuje dál. Lidí už začínají být nervózní, protože pospíchají na oběd, takže když se ptá potřetí, tak zvednou ruce všichni, kromě jedné staré babičky ze zadní řady. „Paní Eliášková, vy byste svým nepřátelům neodpustila? Proč?“ - „No, já totiž žádné nepřátele nemám“. - „Neuvěřitelné, paní Eliášková, a kolik je Vám let?“ - „97.“ - „To je skvělé, mohla byste jít sem dopředu a povědět nám všem, jak jste dokázala žít tak dlouho a nemít přitom žádné nepřátele?“ Stará paní se s námahou zvedne, přicupitá ke knězi, otočí se ke shromáždění a praví: „No, já jsem všechny ty padouchy prostě přežila.“

III.

Našinec se ptá rabína: „Rabíne, můžeš mi na příkladu vysvětlit význam slova 'dilema'?“ - „Vepřové zadarmo...“.

IV.

Ptá se katecheta Jiříka v hodině náboženství po lekci o modlitbě před jídlem: „Co říká tatínek předtím, než začnete snídat?“ - „Šetřete máslem, nenažraný Babišův Agrofert ho zase zdražil!“

V.

Adam je nešťastný, tak k němu přijde Eva a ptá se: „Adame, proč jsi takový smutný?“ - „Víš, Evičko, nikdy bych neřekl, že z našeho syna Kaina vyroste masový vrah. Vždyť už pozabíjel čtvrtinu lidstva...!“

POŘAD BOHOSLUŽEB: 26. února - 5. března 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 26. února	1. NEDELE POSTNÍ TOPOLANY - 16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY	PUSTIMĚŘ 8.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu ŘIHÁČKOVU a za duše v očistci
		DRYSICE 9.30	za +Júliu a Jozefa VLČKOVY, zete, dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu
		PODIVICE 11.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní s prosbou o ochranu Panny Marie pro rodinu a přátele
		TOPOLANY 17.00	za + rodinu MAČÁKOVU
PONDĚLÍ 27. února	PONDĚLÍ PO 1. NEDELI POSTNÍ SV. ŘEHOŘ Z NAREKU, OPAT A UČITEL CÍRKVE	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Františka a Ludmilu ADAMCOVY, sourozence, rodiče z obou stran a Boží požehnání pro živou rodinu
ÚTERÝ 28. února	ÚTERÝ PO 1. NEDELI POSTNÍ	PODIVICE 8.00	za + Kamila KALINU a Boží požehnání pro živou rodinu
STŘEDA 1. března	DRYSICE - 16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY		
	STŘEDA PO 1. NEDELI POSTNÍ	DRYSICE 17.00	za +Pavla a Anežku KOTYZOVY, syna Jiřího a + rodinu
ČTVRTEK 2. března	ČTVRTEK PO 1. NEDELI POSTNÍ SV. ANEŽKA ČESKÁ (+1282)	PODIVICE 8.00	za + Anežku BENÍČKOVOU, manžela, rodiče z obou stran, syny, vnuka, živou a + rodinu
PÁTEK 3. března	PUSTIMĚŘ - 16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY		
	PÁTEK PO 1. NEDELI POSTNÍ PRVNÍ PÁTEK V MĚSÍCI	PUSTIMĚŘ 17.00	za + rodinu MUSILOVU, KÜHNDLOVU a duše v očistci
SOBOTA 4. března	PODIVICE - 17.00: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY		
	SOBOTA PO 1. NEDELI POSTNÍ SV. KAZIMÍR, KNÍŽE	PODIVICE 8.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní s prosbou o ochranu Panny Marie pro rodinu a přátele
NEDELE 5. března	2. NEDELE POSTNÍ PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA TOPOLANY - 16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY	PUSTIMĚŘ 8.00	za + rodinu ZBOŘILOVU, VŠETULOVU, POTĚŠILOVU s prosbou o Boží požehnání a dar zdraví pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za farnosti Drysice, Pustiměř, Podivice a Topolany
		PODIVICE 11.00	za + Vlastu POSPÍŠILOVOU, dva bratry, zete, živou a +rodinu
		TOPOLANY 17.00	za + rodiče KROUPOVY, SKÁCELOVY, + Jaroslava PŘIKRYLA a Boží požehnání pro rodinu

POŘAD BOHOSLUŽEB: 5. - 12. března 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 5. března	2. NEDELE POSTNÍ PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA TOPOLANY - 16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY	PUSTIMĚŘ 8.00	za + rodinu ZBOŘILOVU, VŠETULOVU, POTĚŠILOVU s prosbou o Boží požehnání a dar zdraví pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za farnosti Drysice, Pustiměř, Podivice a Topolany
		PODIVICE 11.00	za + Vlastu POSPÍŠILOVOU, dva bratry, zete, živou a +rodinu
		TOPOLANY 17.00	za + rodiče KROUPOVY, SKÁCELOVY, + Jaroslava PŘIKRYLA a Boží požehnání pro rodinu
PONDĚLÍ 6. března	PONDĚLÍ PO 2. NEDELI POSTNÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	na poděkování Pánu Bohu s prosbou za dar zdraví a hojnost Božího požehnání pro rodinu MALÝCH
ÚTERÝ 7. března	ÚTERÝ PO 2. NEDELI POSTNÍ SV. PERPETUA A FELICITA, M.	PODIVICE 8.00	za živou a +rodinu MADEJOVU, PICHLEROVU a duše v očistci
STŘEDA 8. března	DRYSICE - 16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY		
	STŘEDA PO 2. NEDELI POSTNÍ SV. JAN Z BOHA, ŘEHOLNÍK	DRYSICE 17.00	za nová kněžská a řeholní povolání
ČTVRTEK 9. března	ČTVRTEK PO 2. NEDELI. POSTNÍ SV. FRANTIŠKA ŘÍMSKÁ, ŘEH.	PODIVICE 8.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu BENÍČKOVU, MAHDALOVU a ZELENKOVU
PÁTEK 10. března	PUSTIMĚŘ - 16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY		
	PÁTEK PO 2. NEDELI POSTNÍ SV. JAN OGILVIE, KNĚZ A MUČEDNÍK	PUSTIMĚŘ 17.00	za +Jaroslava TELIČKU, dceru Radku, živou a + rodinu
PODIVICE - 17.00: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY			
SOBOTA, 11. března: SOBOTA PO 2. NEDELI POSTNÍ			
NEDELE 12. března	3. NEDELE POSTNÍ TOPOLANY - 16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY	PUSTIMĚŘ 8.00	za živou a +rodinu PŘEROVSKOU
		DRYSICE 9.30	za + Emílii ADAMCOVOU, manžela, syny, snachu, vnuky a Boží požehnání pro rodinu
		PODIVICE 11.00	na poděkování Pánu Bohu za 50 let života, Boží ochranu a požehnání pro celou rodinu
		TOPOLANY 17.00	za + Máriu a Pavla VOJTKOVY